LIETUVIU BIBLIOGRAFIJOS TARNYBA,
1347 SO. 48TH COURT,
CICERO, ILL. 60650, U.S.A.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 4 (887) SAUSIO - JANUARY 26 • 1967 metai • 15 centų • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONT. CANADA • TEL. 368-6813

Roma ir Maskva

Kaip pranešė spaudos agentūros, Sovietų Sąjungos augščiausiojo sovieto pirmininkas, kitų terminologija — prezidentas, Podgornyj š.m. sausio 29 d. būsiąs priimtas Vatikane popiežiaus Pauliaus VI. Žinia daugelį nustebino, tačiau nepritrenkė. Kol kas ji buvo priimta su mažesniu nusistebėjimu nei Adžubėjaus vizitas pas Joną XXIII. Daugumas žino, kad tarp Romos ir Maskvos jau kuris metas pradėjo megztis neoficialus ryšys. Po kruvino religijos persekiojimo Sovietų Sąjungoje ir jos užimtuose kraštuose Maskva pamatė, kad galima apgriauti tikinčiųjų Bendriją kaip organizaciją, sunaikinti jos vadus, išniekinti pastatus, bet religija, kaip tokia, išlieka nesunaikinta. Ji slypi ir toliau daugybės žmonių širdyse, mažai pasireikšdama išorinėmis formomis. Dar ir dabar, po pusės šimtmečio religijos persekiojimo, sovietinė spauda pilna rašinių apie "religines atgyvenas". O modernieji komunizmo aiškintojai, kaip prof. Garaudy (pats komunistas), sako, kad komunizmui religijos persekiojimas nėra esminis dalykas, kad tai tik stalininio laikotarpio produktas. K. Markso posakis "religija — liaudies opiumas" suprastinas ne kaip esminis religijos paneigimas, bet kaip smerkimas jos panaudojimo valdovų galiai išlaikyti. Galimas dalykas, kad toks aiškinimas nėra priimtinas visiem komunistam, ypač tiem, kurie komunizmą laiko nauja religija arba jos pakaitalu, tačiau visų galvosenoje, ypač viršūnių, galima pastebėti tam tikro persiorientavimo, jei ne esmės, tai metodų srityje.

* * *

Peržiūrėti savo laikyseną religijos atžvilgiu verčia Maskvą ir politiniai motyvai. Žinovų tvirtinimu, politinio gyvenimo svoris iš Europos persikėlė į Ramiojo vandenyno sritį. Jau kuris laikas pagrindinį dėmesį ten kreipia ir Vašingtonas, ir Maskva. Ryšium su Kinijos iškilimu, komunizmo agresyvumu Azijos kraštuose, Amerika įžiūrėjo pavojų tautų laisvei tose srityse ir nukreipė ten savo jėgą statydinti apsaugos užtvankai. Dėlto jos dėmesys Europai sumažėjo, ir kongresinėje savo kalboje prez. L. B. Johnsonas pareiškė, esą Amerika siekianti Europoje ne šaltojo karo tęsimo, o jo užbaigimo. Sovietų Sąjunga, susikirtusi su idėjos drauge Kinija, nori būti pasirengusi ne tik atsilaikyti prieš galimą jos grėsmę, bet ir ją eventualiai apvaldyti. Dėlto sovietams rūpi aptvarkyti savo pozicijas Europoje, sušvelninti įtampą bei slypinčius pavojus. Viena tokių įtampų yra religinė būklė sovietų okupuotose ar kontroliuojamuose kraštuose, turinti įtakos ir bendriesiems santykiams. Dėlto Maskva jau kuris laikas bando kalbėti su Vatikanu. Be to, tiesioginis pokalbis su Roma yra ir prestižo dalykas. Pasaulio akyse Kremlius, susitepęs milijonų tikinčiųjų krauju, nori pakelti savo prestižą ir šioje srityje. Taipgi nesvetimas Maskvai motyvas — panaudoti religinių institucijų autoritetą savo tikslams. Tai sena Maskvos taktika, išbandyta krašto viduje, ir kartas nuo karto panaudojama užsienyje.

* * *

Kas belieka Romai? Užsidaryti ir atkakliai atstumti pokalbio galimybes? Laukti, kol kuri nors galybė sutriuškins Sov. Sąjungą ir atneš religijos laisvę Rytų Europai? Tiesa, tai būtų kovingas kelias, bet ar išmintingas? Jau praėjo pusė šimto metų, ir niekas dar sovietinės imperijos nesugriovė. Tie, kurie, rodos, turėjo kovoti už mažųjų tautų laisvę, ne tik nekovojo, bet dargi jas atidavė sovietų vergijon (Jalta). Tų sąjungininkų sunkvežimiai padėjo gabenti pavergtuosius į Sibirą ir mirtį. O kruvino religijos persekiojimo metu ar didžiosios valstybės pakėlė balsą? Ar Jungtinės Tautos dėl to pasmerkė Sov. Sąjungą? Roma į visa tai žiūrėjo ir tebežiūri su didele širdgėla. Kai nebeliko nė vienos pasaulio galybės, nekalbančios su Maskva, ar Romai ir toliau tylėti? Atrodo, kad iš tikrųjų atėjo laikas kalbėti tiesioginiu keliu ir jieškoti religijos laisvės diplomatiniais būdais. Jeigu bus laimėta kad ir apribota religijos laisvė pavergtuose kraštuose, bus žingsnis ir į bendrąją žmonių laisvę. Tiesioginis Romos uždavinys yra rūpintis religiniais-dvasiniais reikalais tikinčiųjų, kurių milijonai tebegyvena už geležinės uždangos. Romai reikia rasti būdus išsaugoti religijos laisvę visokiu režimu kraštuose, neprisidedant prie vergijos stiprinimo. Lietuvos atvejis Romai gerai žinomas, tačau einant pokalbiui su Maskva, dera priminti ne tik Vatikanui, bet ir visam pasauliui, kad Lietuva tebėra ir pavergta, ir persekiojama; kad jos vyskupai — J. Steponavičius ir V. Sladkevičius — lakomi ištrėmime; kad Vilniaus katedra išniekinta; kad religinė spauda uždrausta ir t.t. Tai dalykai, kurie turi rasti vietą ir diplomatiniuose pokalbiuose. **Pr. G.**

Lietuvių politinių ir visuomeninių veiksnių konferencija Niujorke. Naujasis VLIKo pirm. dr. K. Valiūnas skaito savo būsimos veiklos deklaraciją. Nuotr. P. Ąžuolo

PRANEŠIMAS IŠ NIUJORKO

Svarbiai sukakčiai besiruošiant

Sausio 14-15 dienomis Niujorke įvyko Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto sukviesta uždara veiksnių konferencija. Jai pasibaigus, sukviestiems spaudos atstovams buvo išdalintas konferencijos biuro paruoštas pranešimas lietuvių visuomenei, kuriame yra nupasakota konferencijos eiga ir padaryti nutarimai (spausdinamas atskirai).

Įvadiniai pareiškimai

Susirinkusiems spaudos atstovams įvadinius pareiškimus padare VLIKo pirm. **dr. K. Valiūnas,** PLB valdybos vicepirm. St. Barzdukas, PLB valdybos narys V. Kamantas, JAV LB valdybos narys V. Kleiza ir VLIKo valdybos narys dr. A. Budreckis. Po to į spaudos atstovų klausimus atsakinėjo dr. K. Valiūnas, V. Sidzikauskas ir St. Barzdukas.

Dr. K. Valiūnas savo pareiškime pasidžiaugė, kad konferencija praėjo darniai ir darbingai. Konferencijoj daugiausia buvę gvildenamos gairės 50 metų nepriklausomybės sukakčiai paminėti. Platesnė tuo reikalu informacija būsianti paskelbta vėliau. Nutarta parodyti daugiau akcijos ir dirbti vieningai. Ryšiai tarp VLIKo ir PLB esą labai glaudūs, o ateityje abiejų veiksnių veikla bus derinama. Dr. K. Valiūnas atkreipė dėmesį į konferencijoj pozityviai pasireiškusius jaunosios kartos atstovus: V. Kamantą, dr. A. Budreckį, V. Kleizą ir R. Kezį. Jis dėkojo taip pat visiems konferencijos dalyviams už nuoširdų ir produktingą darbą. Per tas dvi dienas vieni kitus geriau pažinę ir pagilinę bendradarbiavimą.

St. Barzdukas pareiškė pasitenkinimą, kad konferencija atkreipė dėmesį į PLB siekimus. PLB siekia, ypatingai paskelbimo Lietuvos nepriklausomybės sukakties proga, kad būtų kuo daugiausia organizuotų lietuvių 1968 m. PLB seime bus studijinė ir kultūrinė programa. Bus skelbiami du konkursai (vienas jų kantatai parašyti). Bus siekiama seimo metu pagerbti lietuvį kultūros darbininką. Specialiame jo posėdyje bus įteiktos visos premijos betkieno skiriamos už kultūrinius pasireiškimus. Kraštų bendruomenės savo ruožtu sukaktį stengsis irgi atžymėti. PLB skirs savo dėmesį ir kitų veiksnių darbams. Su jaunimo kongresu prasidėjęs gyvesnis judėjimas skatins ir jaunąją kartą išlikti lietuviais.

Jaunimo atstovai

V. Kamantas pareiškė bandęs perduoti konferencijai jaunosios kartos nuotaikas. PLB jaunimo sekcija vykdys kaikuriuos darbus ir tuo tikimasi jaunimą įtraukti į kultūrinę ir politinę veiklą. Balandžio 8-9 dienomis įvyks jaunimo organizacijų pirmininkų konferencija. V. Kamanto nuomone, sklandus kartų bendradarbiavimas esąs įmanomas.

V. Kleiza pabrėžė, kad reikia įžvelgti vietines darbo sąlygas. Jis pasidžiaugė, kad jaunoji karta šioje konferencijoje buvo atstovaujama pozityviai.

Dr. A. Budreckis iškėlė faktą, kad jaunimas jau yra aktyviai įsitraukęs į visuomeninį darbą. Kaip pavyzdį nurodė, kad praeitam VLIKo seime iš 45 dalyvių 13 buvo jaunosios kartos atstovai.

Svarbesnės mintys

Atsakant į spaudos atstovų paklausimus išryškėjo dar sekančios mintys. ALTos atstovai konferencijos pradžioje pareiškę, kad jie dalyvausią kaip stebėtojai, tačiau jos darbuose reiškėsi labai aktyviai. Dėl piniginių nesklandumų tarp ALTos ir VLIKo pareikšta, kad tuo klausimu principe susitarta. Politinėje plotmėje VLIKas stengsis atremti sovietų skelbiamą teigimą, kad sovietinė Lietuva egzistavusi nuo 1918 m. Tarptautinės politikos naujos situacijos stato ir mūsų laisvės kovai naujus reikalavimus. Bus paruoštas ir išleistas diplomatinių ir oficialių dokumentų, liečiančių Lietuvos ir S. Sąjungos santykius 1917-1967 m., rinkinys. Priimtą JAV kongreso rezoliuciją Pabaltijo klausimu bus stengiamasi išnaudoti tarptautinėje plotmėje. Šių metų gale Vašingtone įvyks politinė konferencija, kuri paskelbs manifestą. Numatomos 1968 m. Europoje konferencijos forma dar neapspręsta.

Spaudos atstovams buvo išdalinti numatomos išleisti anglų kalba knygos apie Lietuvą apmatai, iš kurių matosi, kad leidinys bus 192 psl. didumo ir apims penkis laikotarpius: senoji Lietuvos valstybė iki 1795 m., Lietuvos valstybingumo atstatymas, nepriklausomos Lietuvos laimėjimai, Lietuvos okupacija ir pastangos Lietuvos nepriklausomybei atstatyti.

Daug užsimojimų

Peržvelgus kongreso paskelbtąjį pranešimą lietuvių visuomenei atrodo, kad užsimota visa eilė svarbių ir neatidėliotinų darbų. Dauguma jų tebėra tik nutarimų stadijoj ir ima baimė, kad jie nepaliktų tik nutarimais. Tai ypatingai liečia leidinių anglų kalba klausimą. Apie jų reikalingumą kalbama jau visa eilė metų, o jų paruošimo ir išleidimo reikalas beveik nejuda iš vietos. Linkėtina, kad laisvės kovos metų dvasinis pakilimas atneštų šioje srityje konkrečių rezultatų.

Iš visų numatomų jubilėjinių iškilmių ar darbų nė vienas nėra toks, kurio paruošimas ir įvykdymas sujudintų visą išeiviją ir kurio rezultatai galėtų būti istorinės reikšmės. Gal svarbiau būtų užmojų daugybėj nesusmulkėti, bet koncentruoti visas pastangas į mažesnį skaičių didingesnių projektų. Tuo būdu ir visuomenė noriau į jų paruošimą ir įvykdymą įsijungia ir nepagaili finansinės paramos. Tai parodė Lapkričio 13 žygis ir jaunimo kongresas. Dabar nebūtinai turėtų vėl būti žygis ar kongresas, bet savo mastu jis turėtų pralenkti juos abu, nes proga yra neeilinė. **S. Dz.**

Pertvarkyta Lietuvių Dienos programa

Sausio 22 d. Montrealyje įvyko Kanados Lietuvių Dienos ir liet. komiteto pasaulinės parodos reikalams posėdis, dalyvaujant KLB krašto valdybos pirm. A. Rinkūnui. Turint galvoje susidariusią politinę situaciją, Lietuvių Dienos programa pertvarkyta. Rugsėjo 2 d., šeštadienį, kaip ir anksčiau buvo numatyta, įvyks didysis pobūvis; rugsėjo 3, sekmadienio rytą — pamaldos parodos bažnyčioje; po pietų Lietuvių Dienos aktas ir koncertas Montrealio mieste, Salle Claude Champague; vakare — tautinių šokių pasirodymas parodoje. Be to, nutarta ruošti jaunimo stovyklą "Baltijos" stovyklavietėje nuo rugpjūčio 26 iki rugsėjo 1 d. Programos dalyviams ir apskritai jaunimui rūpinamasi gauti nakvynę kurioje nors Montrealio miesto mokykloje. Visi kiti tautiečiai kviečiami iš anksto nakvynėmis apsirūpinti.

Tą patį sekmadienį Montrealyje taip pat įvyko metinis vietinio seimelio susirinkimas. Apylinkės valdybai padarius metinės veiklos apžvalgą, svarstyta padėtis, susidariusi Lietuvių Fonde. Tuo reikalu **vienbalsiai nutarta, kad Liet. Fondas turi pasilikti Bendruomenės čarteryje** ir kad betkokiems dabar veikiančio statuto pakeitimams turi būti šaukiamas visuotinis Fondo narių susirinkimas. **Kr.**

Nukelta į 9-tą psl.

KANADOS ĮVYKIAI

DIEFENBAKERIO GULBĖS GIESMĖ?

Opozicijos vadas J. Diefenbakeris pareikalavo, kad konservatorių partija nedelsiant sušauktų suvažiavimą vado klausimui išspręsti. Spaudos atstovams jis pareiškė, kad šis pasiūlymas nėra jo gulbės giesmė. Atrodo, senasis politikos vilkas nė negalvoja pasitraukti iš vado pareigų. Jis, matyt, tikisi paskubomis sušauktame suvažiavime vėl tapti laimėtoju. Tuo tarpu tik vienas Davie Fultonas, buvęs teisingumo ministeris J. Diefenbakerio kabinete, pasisakė kandidatuosiąs, o visi kiti tyli ir laukia. Konservatorių partijos pirm. Dalton Camp pritarė J. Diefenbakerio reikalavimui, bet suvažiavimą vadui išrinkti jis nori šaukti tik gruodžio mėn., kad iki to laiko išryškėtų kandidatai ir jų pasirinkti planai ateičiai. Paskutiniajame suvažiavime D. Camp rodė aiškią opoziciją tolimesnei J. Diefenbakerio vadovybei ir pravedė rezoliuciją, kad konferencija vado klausimu turi būti sušaukta 1967 m. Šis susikirtimas turi ir humoristinę pusę — vienas juokdarys pvz. pasiūlė J. Diefenbakeriui atsiminimų knygą pavadinti "Mein Camp".

Premjeras L. B. Pearsonas atmetė Toronto universiteto dėstytojų grupės reikalavimą sustabdyti ginklų tiekimą Amerikai, kol ji nepasitrauks iš Vietnamo. Jis pabrėžė, jog abu kraštai yra pasirašę sutartį keistis ginklais gynybos reikalams. 1965 m. JAV importavo ginklų iš Kanados už $260.000.000, o Kanada iš JAV — už $130.100.000. 1966 m. duomenys dar nėra paruošti, bet manoma, kad abu kraštai ginklų importui yra išleidę po $300.000.000. Kanados išlaidas padidino iš Amerikos nupirkti CF-5 sprausminiai naikintuvai. Jų bendroji vertė — $215.000.000, tačiau iš šios sumos JAV gaus tik apie 30%, nes lėktuvai, pagal minėtąją sutartį, gaminami Kanadoje. JAV iš Kanados daugiausia perka kanadiškos konstrukcijos transportinius lėktuvus — "Cariboo", "Otter", "Bufallo", garso aparatūrą povandeniniams laivams gaudyti ir elektroninius įrenginius.

9000 mokytojų streikas uždarė virš 400 pradžios mokyklų Montrealyje, duodamas netiketas atostogas 214.000 vaikų. Mokytojai reikalavo padidinti algas 11%, bet dabar jau yra nusileidę iki 9½%, kai tuo tarpu mokyklų komisija siūlo tik 2% pakėlimą. Tarpininku tarp mokyklų ir mokytojų atstovų paskirtas Kvebeko augščiausio teismo teisėjas Andre Montpetit.

CBC televizijos tinklas sausio 22 pateikė juoston įrašytą pasikalbėjimą su vokiečių NPD — Tautinės Demokratų Partijos vadu Adolfu von Thadden. Jis pareiškė nesąs nacis, bet televizijos studiją Toronte piketavo apie 3.000 žydų ir kitų kanadiečių.

Naujieji demokratai — NPD savo partijos suvažiavimą planuoja surengti Toronte liepos 3-6 d. Suvažiavimo dalyviai svarstys vado klausimą, bet tai yra tik tradicinis formalumas, nes niekas negalvoja T. C. Douglas pakeisti kitu. Svarbiausia pasitarimų dalimi tenka laikyti politinius klausimus ir santykių su darbo unijomis aptarimą.

Pasaulio įvykiai

GAUSĖJANTYS KOMUNISTŲ PARTIZANŲ TERORO VEIKSMAI SAIGONE PRIVERTĖ AMERIKIEČIUS pradėti stambiausią karinę operaciją vadinamajame geležiniame trikampyje, 20 mylių į rytus nuo P. Vietnamo sostinės. Ši 25 kv. mylių vietovė ilgus metus yra buvusi komunistų tvirtove, iš kurios buvo terorizuojamas Saigonas ir jo apylinkės. Geležinio trikampio valymo veiksmuose dalyvauja apie 30.000 karių, jų tarpe 28 batalijonai amerikiečių ir net 34 artilerijos baterijos. Ho Bo miške buvo aptikti tuneliai, patvirtiną įtarimus, jog čia buvo įsikūręs komunistų partizanų ketvirtojo rajono štabas. Ryšium su šiomis kautynėmis amerikiečiai praėjusią savaitę turėjo rekordinį nuostolį — 144 žuvusius, 1.044 sužeistus ir 6 dingusius be žinios karius. Žuvusių komunistų skaičius — 1.176. Visi geležinio trikampio gyventojai malūnsparniais perkeliami į kitas vietoves, jų kaimeliai deginami, sulyginami su žeme. Tai yra drastiškos, bet būtinos priemonės, nes šiame džiunglių ruože buvo įsitvirtinę net 8 batalijonai komunistų partizanų. Iškrausčius 6.000 gyventojų ir sudeginus jų kaimus, ateityje į menkiausią partizanų judėjimą bus atsakoma bombų kruša. Tada bus aišku, kad ten pastebėti žmonės yra komunistų partizanai ir kad bombos negali padaryti žalos civiliams.

V. Vokietijos kancleris K. Kiesingeris, Paryžiuje susitikęs su prez. De Gaulle, pasižadėjo gerinti santykius su sovietų satelitais Rytų Europoje. Šioje politinėje linkmėje Bonna sieks glaudaus bendradarbiavimo su Paryžium. Prez. De Gaulle pasiūlė per savo ambasadorius įtikinti rusus, lenkus, čekoslovakus ir kitas tautas, kad V. Vokietija yra tikrai pasikeitusi ir kad nori pagerinti santykius. K. Kiesingeris planuoja užmegzti diplomatinius ryšius su Rumunija ir Vengrija. Didžiausia kliūtis V. Vokietijos suartėjimui su R. Europos kraštais yra dabartinė Lenkijos siena Oderio ir Neissės upėmis, kurią jau seniai pripažįsta sovietų satelitai, bet kurios negali pripažinti K. Kiesingeris, bijodamas vokiečių reakcijos sekančiuose rinkimuose.

Komunistinėje Kinijoje didėja įtampa tarp Maotsetungo "raudonųjų sargų" ir kariuomenės. Gynybos ministeris Lin Piao pirmą kartą viešai prasitarė, kad Kinijoje jau vyksta pilietinis karas. "The Globe a. Mail" korespondento D. Oancia pranešimu, Pekinge nusižudė generalinio štabo buvęs viršininkas Lo Juiching, nusižudyti bandė kompartijos generalinis sekr. Teng Hsiao-ping, ekonominio planavimo vadovas Po I-po ir augščiausio teismo pirmininkas Yang Hsiu-feng. Paskutinieji plakatai puola kariuomenės vyr. politruką Hsiao Hua, buvusį maršalą ir vicepremjerą Ho Lung, generolą Liu Chih-chien. Krašto apsaugos min. Lin Piao bando panaudoti kariuomenę prieš Maotsetungo priešininkus.

Sovietų kariuomenės oficiozas "Krasnaja Zvezda" paskyrė vedamąjį vadinamiems jauniesiems raudonosios armijos draugams, kurie organizuojami mokyklose Sibire, Kinijos pasienyje. Mokiniams karininkai skaito pranešimus apie patriotizmą, istoriją, literatūrą, rengia išvykas į karinių pergalių vietoves, kareivines, pasienio postus, karo laivus. Kariniam apmokymui kariuomenė mokykloms parūpina uniformas ir senus ginklus. Šiai programai vadovauja karinio ir patriotinio lavinimo tarybos. Lig šiol karinis moksleivių paruošimas buvo vykdomas tik europinėje Sovietų Sąjungos dalyje.

P. Vietnamo premjero Nguyen Cao Ky viešnagė Australijoje pavyko geriau, negu buvo tikėtasi. Didžiausią neapykantą sveičiui rodė darbiečių partija ir, žinoma, komunistai, mėginę organizuoti protesto demonstracijas. Premjeras N. C. Ky laimėjo laikraštininkų palankumą savuoju nuoširdumu ir išsamiais atsakymais į visus klausimus. Spaudos konferencijos nekartą buvo užbaigiamos draugišku tostu su australų žurnalistais. N. C. Ky teigimu, pagrindinis jo kelionės tikslas buvo padėkoti australams už P. Vietnamui teikiamą paramą. Per televiziją pasakytoje kalboje svečias pabrėže, kad jis yra pasiryžęs pasitraukti iš valdžios, kai P. Vietnamui bus paruošta naujoji konstitucija.

Sovietų kompartijos oficiozas "Pravda" vis labiau ima pulti komunistinės Kinijos "kultūrinę revoliuciją", esą ji padariusi daug žalos komunizmui. Laikraštis taipgi pranešė, kad Varšuvoje viešėjo ir su W. Gomulka tarėsi sovietų vadai — partijos sekr. L. Brežnevas, premjeras A. Kosyginas ir prez. N. Podgornyj. Pasitarimai lietė Vietnamo karą, komunistinę Kiniją, kompartijų vienybę, planuojamą tarptautinę konferenciją Kinijai pasmerkti. Spėjama, jog Lenkijai buvo pavesta įtikinti R. Europos komunistų vadus ir pašalinti jų dabartinę opoziciją konferencijai.

Daugumos vadas JAV senate M. Mansfield nutarė atgaivinti rezoliuciją, reikalaujančią sumažinti kariuomenės dalinius V. Vokietijoje. Jau praėjusiais metais senatoriai buvo padarę išvadą, kad nėra būtina Europoje laikyti šešias pėstininkų divizijas, kai jų trūksta P. Vietname. Rezoliucijos eiga buvo sustabdyta, vyriausybei pasižadėjus ši klausimą aptarti su Atlanto Sąjungos nariais. Atgaivintoji rezoliucija bus perduota karinių ir užsienio reikalų senato komitetams.

Komunistų Varšuvos Sąjungos vyr. vadas maršalas A. Grečko lankėsi R. Vokietijoje ir tarėsi su W. Ulbrichtu. Pasitarimų tikslas ir jų rezultatai nebuvo paskelbti, tačiau diplomatiniuose sluogsniuose jau seniai kursuoja gandai, kad Sovietų Sąjunga taip pat norėtų atitraukti dalį savo kariuomenės iš R. Vokietijos ir pervežti ją į Tolimuosius Rytus, komunistinės Kinijos pasienin. Šiuo metu R. Vokietijoje yra apie 220.000 sovietų karių, kurių 50.000 norima perkelti į Sibirą. Manoma, kad kaikurie specialūs daliniai jau yra pervežti į Kinijos pasienį.

Indonezijos prez. Sukarno baigia prieiti liepto galą. Kariuomenės laikraštis atvirai pareiškė, kad ji teks pašalinti iš valdžios, nes jis pats nesutiks pasitraukti. Prez. Sukarno atmetė kaltinimus, kad jis yra atsakingas už komunistų sukilimą, bet kariuomenės vadai tokiu pasiteisinimu nėra patenkinti ir planuoja specialią kongreso komisiją Sukarno kaltei ištirti. Atrodo, kad jau einama viešo teismo kryptimi. Pats prez Sukarno svyruoja ir negali apsispręsti, ar jam būtų geriau išvažiuoti į užsienį, ar tęsti kovą ir tikėtis pergalės. Džiakartos universiteto studentai viešose demonstracijose reikalavo Sukarno galvos, o Bandungo moterų organizacija nori, kad Sukarno sveikatą patikrintų psichiatrai.

"Tėviškės Žiburių" skaitytojams

"TŽ" ADMINISTRACIJA dėkinga visiems, kurie jau pratęsė prenumeratas 1967 metams, ir maloniai kviečia kitus nedelsiant tai padaryti.

NAUJIEMS SKAITYTOJAMS metinė "TŽ" prenumerata — tik $4. Ši speciali nuolaida duodama iki š.m. vasario 1 d. Pilna metinė prenumerata — $6.

SIUNČIANTIEJI "TŽ" PINIGUS prašomi pažymėti už ką mokama ir pažymėti savo adresą.

KEIČIANTIEJI ADRESUS prašomi nurodyti ne tik naująjį, bet ir senąjį adresą, pridedant 25 ct.

L.K. Mokslo Akademijos suvažiavimas

Po ilgų ir nelengvų svarstymų, L. K. M. A-ja nutarė savo VII suvažiavimą šiais metais rengti V. Vokietijoj, Vasario 16 gimnazijos patalpose — Huettenfelde. Jis prasidės rugpjūčio 23 d. vakare ir baigsis 27 d. Buvo manyta jį rengti vokiečių Bavarijos Akademijos (Muenchene) patalpose, kuriomis tebuvo galima naudotis tik liepos mėn. Šis tačiau laikas buvo nepatogus tiek Vokietijoje, tiek ir Amerikoje profesoriams ir studentams, todėl šių patalpų teko atsisakyti.

• Laiške popiežiui Pauliui VI VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas VLIKo vardu pareiškė viltį, kad popiežius Podgornyj apsilankymo metu turės galvoj ir Lietuvos nepriklausomybės atstatymo reikalą; taip pat rusų valdžios vykdomo religijų persekiojimo ir žmogaus teisių bei pagrindinių laisvių užgniaužimo klausimus.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaktorius: k. dr. Pr. Gaidamavičius; pavaduotojas: A. Rinkūnas
Metinė prenumerata $6, pusmetinė—$3.50. Rėmėjo metinė prenumerata $10
Adreso pakeitimas — 25 ct.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland— Lithuanian Weekly
Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.
Subscribtion rates: $6 per year, $3.50 per 6 months.
Deadline for advertisements — Thursday
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada
Tel. 368 - 6813

Keičiasi nusistatymas dėl Pabaltijo?

Keistas ir nesuprantamas pašto departamento potvarkis. Negali būti jokio pateisinimo tam. Reikalinga skubi intervencija

AL. GIMANTAS

Kai prieš keletą metų Jungtinių Valstybių pašto departamentas nei iš šio nei iš to sulygino laiškų siuntimo tarifą į Pabaltijo valstybes su siunčiamais laiškais į Sovietų Sąjungą, mes, tiesa, viena kita eilute išreiškėm savąjį nepasitenkinimą mūsų spaudoje ir . . . visa toliau paliko. Ramiai, taikiai, tiesiog pavyzdingai. "Ką gi, — ne vienas postringavo, — vargšais dėl to netapsime." Pagaliau, netoks jau didelis skirtumas — juk tik dešimt centų. Dėl to dešimtuko negi pradėsi vaidus kelti, siųsti protesto nutarimus ar delegacijas į Vašingtoną?! Tai, žinoma, tik viena viso reikalo pusė. Visa esmė ne tame dešimtuke. Atrodo, kad pašto departamento nutarimas įjungti Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes į visiškai skirtingą nuo likusios Europos dalies tarifą slepia žymiai gilesnius motyvus.

Ilgą laiką, siunčiant oro paštu laiškus Lietuvon, Latvijon ir Estijon, pakako 15 centų pašto ženklo. Gi 25 ct. tarifas buvo ir yra taikomas Afrikai, Azijai, Australijai, na, ir Sovietų Sąjungai. Kodėl tad staiga kažkieno potvarkiu pašto žinybos Pabaltijo valstybės buvo perkeltos į skirtingą klasifikaciją? Ar jos jau nustojo egzistavusios Europoje, ar jos jau ištrintos iš Europos žemėlapio? Kodėl joms taikoma Azijos valstybių kategorija, arba, aiškiau tariant, Sovietų Sąjungos? Juk valstybės departamentas nedviprasmiškai, aiškiai ir kasmet iškilmingai deklaruoja vis nepripažįstąs Pabaltijo valstybių inkorporacijos Sovietų Sąjungon. Tad ir nustatytieji pašto tarifai turėtų būti vienodi Lietuvai, Latvijai ir Estijai, kaip ir likusiai Europos daliai, na, ir skirtingi, kaip ir ilgą laiką jau yra buvę, Sovietų Sąjungai. Čia jau kyla principinis klausimas, kuris turėtų būti bandomas aiškintis ne kur kitur, bet pačiame Vašingtone. Tiesiog reikia stebėtis, kaip iki šiol dar nepradėjome jokios akcijos, kad ir pašto departamentas savo veikloje vadovautųsi tomis pačiomis direktyvomis, kaip ir valstybės departamentas. Kažkaip nejauku darosi, kai sostinėje tarp atskirų vykdomosios valdžios įstaigų yra toks nesutarimas ir koordinacijos stoka. Galima spėlioti, kad čia esama tik paprasto neapsižiūrėjimo, rūpestingumo stoka bet, labai galimas dalykas, kad mums nepalankus nutarimas buvo atliktas ir visai sąmoningai, turint tikslą palaipsniui, kolkas be jokių drastiškų žygių, pratinti amerikinę viešąją opiniją (ypač amerikiečius lietuvius, latvius ir estus) prie eventualaus Pabaltijo pripažinimo Sov. Sąjungai. Tad priešinantis prieš galimus to pripažinimo kėslus, jokiu būdu neturėtume užmiršti ir taip nekaltai atrodančio, bet galinčio turėti gilesnes pasekmes dalyko, kaip pašto tarifo suvienodinimas su sovietinėmis valstybėmis.

Čia gal ir turime reikalą su mitu, šiuo atveju sovietiniu mitu, kurį išskaidyti reikėtų tuoj pat, be jokio delsimo. Jei mūsų pasipriešinimo akcija prieš neteisėtą nutarimą būtų sėkminga, galėtume pasidžiaugti visi. Pagaliau, grąžinant Lietuvą atgal Europos tarifų zonon, aišku, būtų nemažas moralinis smūgis ir Sov. Sąjungai, kuri, bent tokiu būdu, pajustų gana konkretų amerikinį nusistatymą ir toliau nepripažinti Pabaltijo aneksijos ne vien tik žodžiais, bet ir bent kiek konkretesniu veiksmu. Turint pakankamai draugų ir Lietuvos laisvės kovos bičiulių JAV kongrese ir senate, sugebėjus pravesti per abejus rūmus mums palankias rezoliucijas, turėtų būti žymiai lengviau įtikinti ir pašto departamentą, kad persvarstytų ir pakeistų nieku nepateisinamą potvarkį, kuris sovietų šiandien gal jau ir yra interpretuojamas, kaip bent dalinis Pabaltijo pripažinimas jiems.

PAGALIAU LEIDO STATYTI

Tuoj po karo, kuris 80% Lenkijos buvo sugriovęs, 1945 metais pradėta statyti milžiniška plieno liejykla — kombinatas 8 km nuo Krokuvos miesto ant Vyslos kranto. Statant milžinišką plieno liejyklą, reikėjo statyti ir miestą — gyvenamuosius namus darbininkams. Tas miestas gavo Nowa Huta vardą ir buvo laikomas nauju "socialistiniu" miestu, todėl jame neturėjo būti jokios bažnyčios. Krokuvos vyskupas prieš 16 metų visdėlto įsteigė tam miestui parapiją. Šiuo metu tame mieste yra 135.000 gyventojų, kurių tarpe 90.000 praktikuojančių katalikų. Taigi, Nowa Huta bene bus didžiausia parapija pasaulyje. Tai parapijai aptarnauti paskirti 8 kunigai, kurie gyvena pas privačius žmones, nes klebonijos nėra. Tėra nedidelė koplyčia, kurioje pamaldos laikomos šiokiomis dienomis, o šventadieniais — po atviru dangumi, vistiek, ar tai būtų pavasaris, vasara, ruduo ar žiema. Lyjant ar sningant žmonės eina į pamaldas su skėčiais. Religinis gyvenimas Nowa Hutoje yra gyvas kaip ir visoj Lenkijoje.

Krokuvos vyskupo pastangomis, 1965 m. spalio mėn. Varšuvos vyriausybė pagaliau leido statyti bažnyčią, bet su sąlyga, kad statybinės medžiagos būtų perkamos doleriais. Taigi, reikėjo šauktis Amerikos lenkų pagalbos. Gal su Nowa Huta bažnyčia nebus pasielgta taip, kaip su kun. Povilonio Klaipėdoj pastatytąja, kuri buvo remiama siuntiniais iš Amerikos.

Lenkų turistai pasakoja, kad bažnyčios statyba kartu su butnamiais kunigams eina plačiu mastu, kad Nowa Huta esanti vienas iš gražiausių Lenkijos miestų ir kad statomoji bažnyčia būsianti architektūrinis to miesto papuošalas.

J. Gbs.

GRĖSMĖ BALTIJOS JŪROJE

Rytų ir Vakarų karinės pajėgos

V. ALSEIKA, Vokietija, Miunchenas

Bonnoje buvusi vyriausybės krizė glaudžiai siejosi su federacinės V. Vokietijos respublikoje atsiradusiais finansiniais sunkumais. Biudžeto deficitas pasiekė daugiau kaip 3 milijardus DM. Naujoji vyriausybė su Kurt-Georg Kiesingeriu labai skubiai griebėsi priemonių nugalėti tai Vokietijoje populiariai vadinamai "Finanzmisere". Numatyti apkarpymai administracijoje; greičiausia, teks apkarpyti ir kariniams reikalams skiriamą biudžetą. Ryšium su tuo Vokietijoje iškilo klausimas: ar iš tikrųjų kariuomenei skiriama perdaug pinigų, kokia Fed. Vokietijos padėtis palyginus su kitais kraštais, be to, kaip atrodo Bonnos respublikos ir kitų kraštų apsiginklavimas?

Gynybos reikalams — 25,2%

V. Vokietijos biudžete gynybos reikalams, atseit, federacinei kariuomenei (Bundeswehr) išlaikyti, ginklams svetur įgyti ir panašiems reikalams iš viso yra paskirta 17,4 milijardų DM (kiek daugiau kaip 4 milijonai JAV dol.). Kai pastaruoju metu pasigirdo balsai, reikalaują apkarpyti gynybos reikalams skiriamą biudžetą, oficialieji V. Vokietijos sluogsniai, artimi kariuomenei, per savo biuletenį WI priminė žinomą tiesą, kad istorijoje nesą kraštų, kurių nedidelės pastangos gynybos srityje pakeltų jų vardą tarptautiniu mastu. Dabar gynybos biudžetas siekia 25,2% viso biudžeto sumų, tuo tarpu prieš vienerius metus jis buvo didesnis, būtent, 28%, gi prieš dvejus metus siekė net 32,4% viso biudžeto sumos. Karinių sluogsnių nuomone, jei gynybos išlaidas tektų dar labiau apkarpyti, tai jau galėtų atsilieptį bendrajai krašto gynybai. Tad jau turima reikalo su tarptautine padėtimi, su grėsme Vakarų saugumui.

Kitų išlaidos gynybai

Vokiečiai mielai nurodo į kitų Vakarų sąjungininkų išlaidas gynybai — jos žymiai didesnės už Fed. Vokietijoje skiriamas. Pagal apskaičiavimus, 1967 m. JAV gynybos išlaidos pasieks 8,8%, britai toje srityje galės pasiekti 6,8%, prancūzai, greičiausia, — 6,2%, tuo tarpu V. Vokietijos dalis sudarysianti vos 4,3%. Tuo būdu, kaip pabrėžia WI, susiduriame su juokinga padėtimi, nes ūkiškai ligi šiol pats sveikiausias Europos kraštas neša mažiausią karinę naštą. Pagal amerikietiškąjį mastą, Fed. Vokietijos karių skaičiaus turėtų pasiekti 900,000, o gynybos biudžetas — 34 milijardus DM. (1967 m. jis, greičiausia, sieks 18,19 milijardų DM).

Praėjusį rudenį, spalio mėn., V. Vokietijos kariuomenė — Bundeswehr iš viso turėjo 462.000 vyrų. Didžioji dalis atitenka sausumos kariuomenei su 289.000 kariais, toliau seka aviacija su 98.800 ir laivynas su daugiau kaip 33.300 vyrų. Kaip ir praėjusiais metais, V. Vokietija turi 12 divizijų ir 34 brigadas, aviacija — 16 eskadrilių. Aviacijos gynybos reikalams skirta 15 gynybos raketinių pulkų ir jų tarpe 9 Hawk pulkai. Vokiečių laivynas turi 3 laivų-naikintojų eskadras, vieną lydimąją eskadrą, penkias greitlaivių ir šešias minų ieškotojų eskadras. Pagal Bonnos apskaičiavimus, jei neatsiras kliūčių, tai 1967 m. Bundeswehras iki balandžio pabaigos padidės iki 477.000 karininkų, puskarininkių ir eilinių. Šiuo metu V. Vokietijos spaudoje nuolat girdime balsus — trūksta karininkų! Pastaruoju metu jų trūko 5.000. Šiuo metu stengiamasi apmokyti per 20 mėnesių jaunuolius-abiturientus ir po to juos paleisti į atsargą su karininkų laipsniais . . .

Rytų bloko pajėgos

Gruodžio mėn. įvyko, jau paskutinį kartą Paryžiuje, Atlanto Sąjungos posėdžiai. Ta proga Atlanto Sąjungos šefo gen. Lyman Lemnitzerio vadovybės karininkai atkreipė dėmesį į tai, kad grėsmė iš Rytų nieku būdu nepriklausanti praeičiai. Jei Sovietų Sąjunga rastų progą savo politinius tikslus pasiekti karinėmis priemonėmis, ji neabejodama išmestų į šiukšlyną savo "taikingo sambūvio" sampratą. Pagaliau, taip pat gruodžio mėn., Maskvoje įvyko augščiausio sovieto posėdžiai, kur pakeltos sumos kariniams reikalams. Tai vėl išryškino Rytų bloko pasiryžimą stiprinti savo karinę galią.

Ką gi sako Atlanto Sąjungos vyriausioji būstinė? Jos duomenimis, Varšuvos Sąjungos kraštų karinės pajėgos tarp geležinės uždangos ir vakarinės Sovietų Rusijos laiko karinėje parengtyje 2 milijonų vyrų kariuomenę. Pagal specialistų apskaičiavimus, Kremlius, įvedęs naujus ginklus, įvairias karines bei transporto priemones, per paskutinius kelerius metus sugebėjo tų dalinių karinį pajėgumą pakelti apie 40%. Vakarinės Sovietų Sąjungos srityse esama apie 800 vidutinio nuotolio raketų. Visos jos nukreiptos į taikinius Europoje, laikomos "nenugalimomis", iš dalies paslėptos žemės bunkeriuose, iš dalies pakeistos dar modernesniais ginklais.

Atlanto Sąjungos žiniomis, sovietinis blokas pastaruoju metu žymiai pagerino transporto sąlygas, kad kuo greičiausiu keliu galėtų permesti dalinius plote tarp Būgo ir Elbės upių. Maskva šiandien jau gali per vieną dieną iš tolimųjų Rusijos sričių į strateginiai svarbius rajonus ties geležine uždanga permesti apie penkias pilnai apginkluotas divizijas. Be to, Maskva savo žinioje, į vakarus nuo Uralo, turi šešias parašiutininkų divizijas, kurias įmanoma, reikalui esant, labai skubiai permesti į "karštuosius" židinius.

Povandeniniai laivai Baltijos jūroje

Atlanto Sąjungos vyriausios būstinės nuomone, svarbiu veiksniu tenka laikyti sovietinio Baltijos jūros laivyno sumoderninimą. Jis sudaras didelę grėsmę Atlanto pajėgų šiauriniam sparnui. Per pastaruosius trejus metus sovietai mažiausiai 50% sustiprino vad. amfibinius, atseit, invazijai-išlaipinimui tinkamus sausumos karinius dalinius. Jie ir toliau stiprinami. Tai verčia spėti, kad karo atveju sovietų karinė vadovybė yra numačiusi smarkios ofenzyvos keliu tuojau užblokuoti Baltijos jūros sąsiaurius, jungiančius su Šiaurės jūra. Tuo būdu būtų uždaryti vartai į Atlanto vandenyną, kuris karo atveju juk būtų svarbiausias tiekimo kelias Europos gynybos tikslams.

Tas Atlanto Sąjungos tezes patvirtina pastarųjų savaičių žinios vokiečių ir kitų spaudoje. Pvz., kaip praneša Miuncheno dienraščio "Sueddeutsche Zeitung" korespondentas iš Skandinavijos, Baltijos jūroje tiesiog knibžda įvairių kraštų povandeniniai laivai. Daugiausia yra sovietinių laivų — jie pasiekia ir Šiaurės jūrą. Sovietiniu aktyvumu smarkiai susirūpinę ypač švedai. Jie pasiryžę dar padidinti savo povandeninių laivų skaičių. Pagaliau galima nurodyti, kad sovietinis Baltijos jūros laivynas savo bazes turi: Leningrade, Kronštate, Taline, Rygoje, Ventspily, Liepojoje, Klaipėdoje, Kaliningrade, (buv. Karaliaučiuje), Baltijsk (buv. Pillau) ir dabartinėje lenkų valdomoje srityje — Swinoujscie (buv. Swinemuende).

Jie sako . . .

Robert MacNamara, JAV gynybos sekretorius: "Netikiu, kad į dabartines karo operacijas būtume įtraukę Dievą".

Arkiv. Kominek Wroclawe, Lenkijoj: "Mes bijome Vokietijos, nes nežinome, kas šiuo metu verda vokiečio sieloje".

Franz-Josef Strauss, V. Vokietijos finansų ministeris: "Atėjo laikas atleisti ir tiems, kurių rankos suvilgytos krauju".

L. B. Pearsonas, Kanados premjeras: "Žvelgiant į pasaulio istoriją susidaro įspūdis, kad daug kas seniausia profesija pripažindavo ne tą, kurią reikėjo pripažinti. Seniausia profesija laikytinas ekonominis planavimas".

L. B. Johnsonas, JAV prezidentas: "Rasizmas sunaikina tautos moralinio gyvastingumo siūlus. Nesvarbu, ar jis būtų atneštas ruduose nacių marškiniuose, ar švarke su trim sagom."

William J. Fulbright, JAV senatorius: "Turime jieškoti priemonių, kurios mums padėtų suprasti, ką reiškia visuotinis pasaulio sunaikinimas, kol jis dar tebėra nesunaikintas".

Francisco Franco, Ispanijos diktatorius: "Kas nori suprasti mūsų politinio režimo vertę, teatkreipia dėmesį į neapykantą, kurią šis režimas sukelia tarptautiniuose priešų sluogsniuose."

Dean Rusk, JAV valstybės sekretorius: "Tuo pačiu laiku miega tik trečdalis žmonijos, o kiti du trečdaliai tada planuoja kokią nors šunystę."

Robert F. Kennedy, JAV senatorius: "Ne Afrikos negrai išrado ir panaudojo nuodingąsias dujas, atominę bombą, ne jie pasiuntė šešis milijonus moterų ir vaikų į krematoriumus."

Liao Cheng-chih, komunistinės Kinijos politikas: "Generolas De Gaulle yra daug daug geresnis už Johnsoną ir daug geresnis už Kosyginą".

George Woods, pasaulinio banko direktorius: "Bankininkas be pinigų yra kaip gydytojas be piliulių".

Abba Eban, Izraelio užs. reik. ministerė: "Nesinori tikėti, kad politikai visada sako ne tai, kuo jie tiki, bet tai, kuo jie netiki".

Georges Pompidou, Prancūzijos premjeras: "Geografiniu atžvilgiu Britanija yra arti Europos, bet aš labai abejoju, ar ji priklauso Europai.

Mažai valstybei dideli lėktuvai

Čilėnai yra, palyginti, taikingai nusiteikusi tauta, ypač dabar, kai juos valdo krikščionys demokratai su prez. Eduardu Frei priešakyje. Nuo 1879 m. Čilės respublika neturėjo karo. Tais metais Čilė nugalėjo Peru ir Boliviją. Per pastaruosius 40 metų Čilės kariuomenė nebuvo išsikišus į savo krašto vidaus politiką, o du pastarieji prezidentai garsiai ragino visą Pietų Ameriką nusiginkluoti. Ir štai ta pati Čilė paskelbė, jog jos vyriausybė perka iš Anglijos 21 sprausminį naikintuvą Hawker Hunter tipo už 20 milijonų dolerių. Tuo žygiu Čilės prezidentas Frei, garsus savo socialinėmis ir ekonominėmis reformomis, nustebino savo šalininkus ir pacifistus, kurie teigia, kad Čilė tuos lėktuvus užsakiusi tik dėlto, kad Argentina neseniai jų nusipirko iš JAV (25 naikintuvus Skyhawk tipo). "New York Times" teigė, kad Argentina yra žymiai didesnė, tad jai dera tokie brangūs žaislai, o Čilė yra jiems permaža. Esą jai nedera išmesti 20 milijonų dolerių tokiems brangiems lėktuvams pirkti, o paskui prašyti JAV finansinės pagalbos ekonominėms ir finansinėms reformoms vykdyti.

Čilės gynybos ministeris Juan de Dios Cormona greit reagavo į "New York Times" priekaištus. Esą Čilei reikėjo turėti atitinkamų priemonių apsigynimui. Išlaidos naikintuvams pirkti būsiančios padengtos iš normalaus biudžeto, kurio fondai karinei aviacijai, pagal veikianti įstatymą, negali būti panaudoti civiliniams reikalams.

Čilės reikalų žinovai kitaip aiškina tą užpirkimą. Čilės kariniai laikosi nuošaliai nuo politikos su nerašyta sąlyga, kad vyriausybė parūpins jiems priemonių kariuomenei sumoderninti. Čilės kariniai lėktuvai buvo tokie persenę, jog karinės aviacijos vadovybė turėjo vargo su lakūnų telkimu.

Prie to brangių "žaislų" pirkimo dar prisidėjo opozicijos pakurstoma baimė ryšium su dviem įvykiais kaimyninėse valstybėse. Argentinoje valdžią pagrobė nacionalistiškai nusiteikę karininkai, o Bolivija ėmė vėl reikalauti priėjimo prie Pacifiko Čilės teritorijos sąskaiton. Tokiomis sąlygomis prezidento Ed. Frei nutarimas pirkti karinių lėktuvų laikomas bemaž politine būtinybe.

J. Gs.

A † A

JONUI KAMENKAI mirus, jo dukrą ADOLFINĄ SKAISTIENĘ bei jos šeimą ir visus artimuosius jų gilaus skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime —

N. V. Navickai **P. Šadauskaitė**

Lietuvoje mirus p. ELENOS DAILIDIENĖS **TĖVELIUI,**

ją ir jos artimuosius nuoširdžiai užjaučiame —

A. Z. Stančikai

Amerika surado jieškom Europos

ANTANAS MUSTEIKIS

(Tęsinys iš pr. numerio)

Dvylikos kilometrų augštyje

Ankstyvą rytą mus nuvežė į Niagara Falls aerodromą mano buvusios studentės vyras, kurio mama — vietoj gimusi lietuvė, nors jis tik keletą lietuviškų žodžių moka. Tai bene pirmas kartas, kad turėjau materialinės naudos iš savo buvusio studentės. . .

Apsiblausėm prisistatę. Gavom pranešimą, kad lėktuvas vėluosiąs. Taip esą specialūs (chartered) lėktuvai dažnai daro. O būtume dar saldžiai porą valandų numigę.

Dalino reklaminius oro linijos maišelius, kurių neužteko. Vienas linijos vadovų aiškino, kad jų visuomet pritrūksta, nes ne tik keleiviai, bet ir jų palydovai apsidovanoja patogiais našulėliais. Esą labiausiai jų pristinga, kai ekskursuoja mokytojai . . . Štai, sakau, ir gavau komplimentą.

Po valandos atgabeno daugiau našulėlių, kurių dabar jau visiems užteko. Šiuo momentu pačiu rimčiausiu keleiviu tapo Rimutis: persivėręs našulėlį per petį, jis vaikščiojo po salę kaip išdidus bajoras.

Man skristi nebuvo naujiena. Tik Atlantas — tai ne kokia nors pelkė, tad mintis, jog prieš pakilsiant reikėjo visus žemiškus reikalus galutinai sutvarkyti, buvo natūralus dalykas. Žmonai, be to, tai buvo pirmasis oro krikštas, kurio ji bijojo. Ją greit susupa. Ir į roges įsėdus ji beveik "važiuoja į Rygą". Sypsodamasis aš ją raminau: nieko bloga, nes kiekvienos sėdynės priešaky yra paruošti specialūs maišiukai. Antra vertus, mes juk į Londoną skrendam, o ne į Rygą važiuojam . . .

Be reikalo aš žodžiavausi. Kai pakilom į padangę ir išsikapstėm virš augštųjų debesų, skridimas buvo lygus ir pastovus, ir niekam nė į galvą neatėjo atsiraugėti.

Dvylikos kilometrų augštyje atsiveria vaizdas, kurio naujokas keleivis niekad nepamiršta. Labiausiai krykštavo vaikai, užėmę sėdynes prie pat langų. Jiems padėjo ir jų mama, vis dar netikėdama, kad kelionė sprausminiu lėktuvu gali būti tokia patogi. Iš to džiaugsmo ji ėmė čiauškėti su naujai susipažinta bendrakeleive, girdamasi, kad neteks "važiuoti į Rygą". Ji šypsojosi, o bendrakeleivė spoksojo į mano žmoną, nieko nesuprasdama. Tik kai aš paaiškinau, kad amerikiečiai niekad "nevažiuoja į Rygą" ir to pobūdžio žygį visai kitaip vadina, visi turėjom gardaus juoko . . .

Skrydis užtruko šešetą valandų. Padangė dar tebeblyškė, o žemę pasiekę, jau buvom sutikti angliškos prietemos ir rūkų. Kas paskutinis į maišą, tai pirmutinis iš maišo. Dabar buvo mūsų eilė pirmiesiems išlipti.

Buvusios imperijos širdyje

Į lėktuvo tarpdurį įšoko jaunas anglų aerodromo valdininkas, išsiskiriąs iš amerikiečių ne tik anglų kalbos tarsena, bet ir manieromis: atrodė ne tiek valdininkas esąs, kiek džentelmenas. Pas patarnautojas ir pilotą, išsirikiavusius prieš jį, patikrino dokumentus, ar lėktuvas turėjo teisę nutūpti . . . Nežinau, ką jis būtų daręs, jei dokumentai nebūtų buvę "tvarkoje".

Britanijos muitininkai nesivargino su keleiviais iš Amerikos. Užpildėm trumpas anketas, parodėm pasus, paklausė, kiek turim alkoholinių gėrimų, cigarečių, ir viskas. Kaip namie.

Aerodrome atsiradom keliom valandom pavėlavę, nes išskridom nelaiku. Čia ir prasidėjo nuotykiai. Nuovargis, įtempimas, pavėlavimas ir visa kita mane taip suklostė, kad aš, save laikąs kelionės vadovu, pamečiau galvą. Išsikrovėm lagaminus, ir aš nerami žvalgiaus, ar iš Lietuvių Enciklopedijos fotografijos atpažinsiu žurnalistą, redaktorių ir rašytoją Bronių Daunorą, kuris žadėjo mus pasitikti stotyje. Nesusiradę, nutarėm paskambinti telefonu į namus. Bet telefonas čia kitoks, ir reikėjo prašytis nepažįstamo praeivio pagalbos, kad sujungtų mane su Kew Gardens gyvenviete. Pasirodo, mūsų pagalbininkas pats buvo ką tik atskridęs iš Indijos, bet telefonu mokėjo naudotis. Tik tada iš ponios Daunorienės sužinojau, kad paslaugus kultūrininkas manęs laukia Viktorijos stoty, kaip buvau iš anksto laišku informuotas. Pikčiausia, kad aš pats kaltas — pamiršau į kurią stotį reikia važiuoti. Bet negi pats save plaksi . . .

Kapstomės painiavose

Pavėlavom pasinaudoti nuolatiniais traukiniais, kurie pigiai nugabena keleivius į Viktorijos stotį. Teko samdyti vad. privatų autobusą ir dardėti daugiau nei valandą. Surinkusi po 3 dol. iš kiekvieno keleivio, neskirdama suaugusių nuo vaikų, konduktorė, kokių 30 metų anglė, santūriai paaiškino maršrutą ir liko kiūtoti savo sėdynėj. Mus stebino važiavimas kairiąja gatvės puse, šoferio sostas neįprastoje vietoje, siauros Londono gatvės, blanki šviesa ir niūrūs pastatai. Jie derinosi prie nykstančios imperijos nuotaikos.

Konduktorė atsakė į mano klausimą, jog ir susidūrimų Londone esą mažiau nei Amerikoj. Tik Britanijoj motociklininkų skaičius atrodė didesnis nei Amerikoj. Dūmė jaunimas ne tiek iš reikalo, kiek mados skatinimas. Motociklas buvo jų prestižo liudininkas. Tokie esą "piktieji vyrai", "vabalų" (Beatles) pasekėjai ir aplamai "sukilėliai", "nonkonformistai". Konduktorė gyrė savąjį jaunimą, lyg tuo būtų apgynusi griūvančią imperiją.

Ir Viktorijos stoty nieko neradom, nes buvo pervėlu. Sėdom į juodai blizgantį taksį ir apie pirmą valandą nakties pasiekėm Kew Gardens.

Išleidę savo dukrą Redą į jaunimo kongresą Čikagoj, malonūs Daunorai turėjo daugiau vietos mus apnakvydinti. Iš anksto buvome sustitarę vieni kitiems pagelbėti. Aš prieš pat kelionę turėjau pagloboti Redą Daunoraitę, grįžtančią iš Čikagos, savo, t.y. Buffalo, mieste. Ji planavo aplankyti ir Niagara Falls, ir Torontą. Bet šių dienų jaunimas tai ne senasis. Vietoj aplankiusi mus, angliškoji lietuvaitė iš Čikagos atsidūrė stačiai Venecuoloj, kur gyvena kita sesuo. Ten turėtų būti daugiau romantikos nei ties Niagaros kriokliu ar Toronto Prisikėlimo bažnyčia . . .

O mums būtų buvę striuka be londoniškių pagalbos, nes tuo metu Londone vyko pasaulinės futbolo pirmenybės ir viešbučiai buvo prikimšti įvairių kraštų sporto mėgėjų.

Anglų simbolis — skėtis

Rytą išvažiavom į miesto rytinį centrą, kuris vadinasi Piccadilly Circus. Diena buvo normali, tad reikėjo tikėtis ir pragiedrulių, ir debesuotumo, ir bent porą kartų lietaus. Didžioji dalis gatvėje sutiktų londoniečių nešėsi skėtį. Tai man tuoj priminė didįjį pirklį — buv. ministerį pirmininką Chamberlainą, kuris ir į Miuncheną 1939 m. buvo atskridęs parduoti Europos su charakteringu skėčiu. Anglai geriau pažįsta savo oro atmainas, ir lietus jų netikėtai neužklumpa, kai tuo tarpu mes buvom apšlakstyti pigiausia Britanijos dovana — lietumi. Gal todėl pirmiausias daiktas, kurį aš nusipirkau Europoj, ir buvo lietpaltis.

Atsiminiau Somerset Maugham romanus, kuriuose tikinama, kad viso pasaulio vyriškoji grietinėlė išeigines eilutes užsisako pas stebuklingus Londono siuvėjus. Pasiteiravęs pas Hektorą Pową, vidurinės klasės garsenybę, sužinojau, kad tektų laukti rudens, kol eilė mano eilutei siūti ateitų. Tad iš karto ir nusidžioviau jau pasiūtą, sumokėjes per 85 dol. Vėliau žinovai tikino, jog už tokios rūšies vilną Niujorke aš būčiau dvigubai pinigo paklojęs. Manim pasekė ir kiti mano šeimos nariai.

(Bus daugiau)

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Rytuose — 2448 DANFORTH AVE. — TEL. OX 9-4444
Vakaruose — 137 RONCESVALLES AVE. — TEL. 537-1442

Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

DISKUSINEM TEMOM

Kanados Lietuvių Fondas ir Bendruomenė

ANTROJI MEDALIO PUSĖ

Š. m. "TŽ" 2 nr. J. Jucius (neabejotinai slapyvardė) plačiai gvildena Kanados Lietuvių Fondo ir K. L. Bendruomenės santykį. Nemėginsiu leistis į polemiką su p. Juciumi, tačiau randu reikalinga kaikuriuos jo iškeltus faktus patikslinti, o taippat iškelti naujus faktus, kurie p. Juciaus straipsnyje nebuvo suminėti.

a. Šiuo metu veikiančio Lietuvių Fondo statuto paragrafas 31 skamba taip: "K.L.F. Įstatai įsigalioja Lietuvių Bendruomenės Tarybai juos patvirtinus ir užregistravus valdžios įstaigoje." Mano pabraukta sakinio dalis p. Juciaus citatoje buvo išleista. Kodėl? Statutas ligi šiol valdžios įstaigoje dar tebėra nepatvirtintas, taigi, teisiškai jis dar negalioja. Tačiau, turint mintyje, kad šis statutas buvo priimtas KLB krašto tarybos ir K. L. Fondo visuotinio narių susirinkimo, jis tarnauja kaip kelrodis L. Fondo reikalams tvarkyti. To niekas nė nemano paneigti.

b. K. L. Bendruomenės krašto tarybos paskutiniame suvažiavime 1966 m. spalio 8-10 dienomis Toronto Lietuvių Fondo reikalai buvo plačiai diskutuoti ir priimtas sekantis nutarimas: "... nutarta išrinkti specialią komisiją iš trijų narių ir pavesti jai, sujėjus į kontaktą su L. Fondo vadovybe, daryti žygių įregistruoti Lietuvių Fondą valdžios įstaigoje ligi šiol veikiančio, KLB krašto tarybos patvirtinto LF statuto dvasioje". Komisija išrinkta sekanti: dr. J. Sungaila (asmeniškai), KLB krašto valdybos atstovas (juo paskirtas S. Kairys) ir KLB Toronto apyl. v-bos atstovas (juo paskirtas B. Saplys).

Kaip matome, komisijai buvo duoti aiškūs nurodymai, kokio principo reikia laikytis L. Fondą užregistruojant, nes buvo paaiškėję, kad dabartinio statuto paraidžiui negalima užregistruoti ir jį reikia, pagal galimybę, pakeisti, kad būtų priimtinas valdžios įstaigoms. Šis krašto tarybos nutarimas, skaitau, yra be galo svarbus, nes jis nustato naujo būsimo statuto gaires. Aš, kaip vienas iš komisijos narių, ėmiausi iniciatyvos sueiti į kontaktą su LF valdybos pirm. dr. A. Pacevičium ir su LF teisiniu patarėju advokatu Kelly ir aiškintis, kaip galima užregistruoti L. Fondą, pasiliekant kuo arčiau prie esamo statuto. Tų pasitarimų dėka ir atsirado naujas statuto projektas, kuris bus išsiuntinėtas Fondo nariams pasisakyti.

KLB ir LF santykis dviejuose statutuose

Iš p. Juciaus išvedžiojimų peršasi išvada, kad naujame statuto projekte Fondas atskiriamas nuo L. Bendruomenės. Pažiūrėkime, koks tas santykis yra numatomas abiejuose statuto projektuose.

a. Pirmojo statuto paragr. 29 sako: "KLF metinėms pajamoms paskirstyti KLF taryba sudaro skirstymo komisiją. Į skirstymo komisiją tris narius skiria KLF taryba ir tris narius paskirti kviečia Lietuvių Bendruomenę. Skirstymo komisija svarsto KLF siūlymus ir gautuosius prašymus ir savo rekomendacijas pateikia K LF tarybai svarstyti ir tvirtinti. Komisija sprendžia paprastame posėdyje dalyvaujančių narių balsų dauguma." Iš šio paragrafo matome, kad pelno skirstymo komisija yra tik patariamasis organas, o galutinį sprendimą daro KLF taryba. Šis paragrafas nepraėjo valdžios įstaigoje, todėl, pagal naująjį statuto projektą, pelno skirstymo komisiją sudaro KLF taryba iš savo narių tarpo.

b. Pirmojo statuto paragr. 31, suteikiąs teisę KLB krašto tarybai statutą patvirtinti, taip pat nepraėjo valdžios įstaigoje ir turėjo būti išbrauktas (šio paragr. pilną citatą žiūr. viršuje).

c. Pirmojo statuto paragrafe 32 (perilgas pilnai citatai) numatoma, kad statuto pakeitimai įsigalioja KLB kr. tarybai patvirtinus. Šis paragrafas taip pat nepraėjo valdžios įstaigoje.

d. Naujojo statuto projekte yra numatyta, kad KLB kr. valdybos keturi nariai "ex oficio" įeina į LF tarybą pilnomis teisėmis, bet tie asmenys turi būti LF nariai. Iš viso LF numatoma 12 tarybos narių.

Kyla klausimas, kas L. Bendruomenės vadovybei yra palankiau: turėti teisę skirti 50% patariamosios pelno skirstymo komisijos narių, ar turėti nuolat trečdalį kr. valdybos narių LF taryboje, kuri yra praktiškai LF tvarkytoja, įskaitant ir pelno skirstymą? Man asmeniškai lygiai rūpi ir L. Fondo ir KLB reikalai; **neabejoju, kad naujuoju statutu LF daugiau suartinamas su KLB, negu kad buvo numatyta pirmajame statuto projekte.**

Lietuvių Fondas KLB čarteriu galima būtų įregistruoti ir teisiškai ir praktiškai. To betgi aš nerekomenduočiau dėl sekančių motyvų:

a. Lietuvių Fondas yra atskira organizacija, turinti narius, kuriems statomas aiškus reikalavimas — įnešti į L. Fondą bent $100. Nariai, sudėję savo pinigus, neabejotinai, turi teisę tuos pinigus ir tvarkyti pagal priimtą statutą. Kiekvienas Kanados lietuvis gali tapti Fondo nariu ir, neabejotinai, Fondas yra Kanados Lietuvių Bendruomenės dalis, nes juk visi lietuviai yra LB nariai. Tai betgi nereiškia, kad L. Fondą, kaip savarankišką organizaciją, turi ar gali tvarkyti LB valdomieji organai (kr. valdyba ar kr. taryba). L. Fondo negalime lyginti su KLB Šalpos Fondu, kuris tėra tik LB valdomųjų organų šaka, o ne atskira organizacija.

Tiek JAV, tiek Kanadoje Lietuvių Fondai nepajudėjo, kol privačios iniciatyvos dėka tie Fondai nebuvo įvilkti į organizacinį drabužį. Užregistravus K. L. Fondą KLB čarteriu, tiesioginis Fondo šeimininkas pasidarytų KLB kr. valdyba ir kr. taryba, kurių dauguma dar nėra Fondo nariai. Kitaip sakant, L. Fondas, kaip organizacija, nustotų savarankiškumo, o dėl to neabejotinai nukentėtų ir naujų narių ir kapitalo telkimas.

Nesuprantu, kodėl p. Jucius baidosi savarankiškos LF vadovybės? Argi ne iš tos pačios K LB narių tarpo bus renkamos ir LF vadovybė ir KLB vadovybė. Būtų perdaug nekuklu prileisti, kad į KLB vadovybę visad bus išrinkti patys geriausieji, o į LF vadovybę — patys blogieji, kurie tik žiūrės, kaip nuskriausti L. Bendruomenės vadovus. Neabejojame, kad liks pakankamai tinkamų ir pasiventusių žmonių ir Liet. Fondo vadovybei. O praktiškai bus taip, kad tie patys negausūs lietuviai, kuriems dar bent kiek rūpi lietuviškieji reikalai, pakaitomis bus išrenkami tai į L. Fondo, tai į KLB vadovybę. Taigi, nėra ko bijotis savųjų ir mėginti vienai grupei apsidrausti nuo kitos krašto įstatymais.

b. Augščiau suminėtas KLB kr. tarybos nutarimas aiškiai nusako naujo statuto gaires — tai senojo statuto dvasia, kuri yra neabejotinai aiški — Lietuvių Fondas yra atskira savarankiška institucija, tačiau turinti glaudų ryšį su KLB vadovybe. Remiantis tuo nutarimu, **betkokios pastangos (nežiūrint iš kur jos beišplauktų) užregistruoti L. Fondą KLB čarteriu būtų nepaisymas KLB kr. tarybos nutarimo.**

Galutinės išvados. Kanados Lietuvių Fondas eina teisingu keliu ir jo vadovybei turime pareikšti padėką. Naujai paruošto statuto projektas pilnai atitinka senojo statuto dvasią ir vykdo KLB kr. tarybos nutarimą. Mums belieka tik sunaudoti savo jėgas ne tuštiems ginčams, o Lietuvių Fondo talkai. Kiekvieno susipratusio lietuvio pareiga yra tapti Lietuvių Fondo nariu.

Dr. J. Sungaila,

Argentinos Lietuvių Centro valdybos dalis. Iš kairės: sekr. A. D. Petrauskaitė, buvęs pirm. Vyt. Balčiūnas, pirm. A. Jasuitis, vicepirm. A. Misiūnas, ižd. J. Gradeckas, nariai—P. Bilevičius, J. Špokas, A. Vyturys

Nuotr. Pr. Ožinsko

PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESO BELAUKIANT

Gyvosios lietuvių tvirtovės Argentinoj

VYTAUTAS BALČIŪNAS

Pietų Amerika daugeliui lietuvių yra "terra incognita" (nepažįstama žemė). Nepažįstamas ten lietuvių gyvenimas ir organizacijų veikla, nors P. Amerikoje yra apie 100.000 lietuvių. 18 metų gyvenau Argentinoje, Buenos Aires, dalinausi tenykščių tautiečių vargais ir džiaugsmais. Norėdamas supažindinti su jais "šiauriečius", rašau šias eilutes.

Bendri bruožai

Antroji didžiausia Pietų Amerikos valstybė — Argentina. (2.780.792 kv. km., 21.000.000 gyventojų). Tai žemės ūkio ir gyvulininkystės kraštas, turtingas taipgi žibalo versmėmis, įvairiais mineralais, geležies, anglies, švino, vario, sidabro, aukso ir kitų brangių metalų klodais, mažai eksploatuojamais. Pamažėl kyla pramonė ir prekyba. Tai didelių galimybių kraštas, viliojantis užsienio firmų kapitalus. Bet ekonominei pažangai trukdo vis didėjanti infliacija ir nepastovi politinė padėtis. Nežiūrint to, Argentinoje geriau gyventi, negu betkuriame P. Amerikos krašte.

Ten yra įsikūrusių apie 40.000 lietuvių. Dauguma jų atvyko 1926-33 m.; tik 700 "dipukų" atkeliavo po II D. karo. Gausiausios grupės susitelkusios Buenos Aires ir Berisse prie La Platos, Bs. As. provincijoj; mažesnės — Rosario, Kordoboj, Santa Fe ir net Patagonijoj, Ugnies Žemėj, Comodoro Rivadavia.

Parapijos, organizacijos, meno vienetai ir spauda

Lietuvių religiniais reikalais rūpinasi Tėvai marijonai. Daugiausia lietuvių apgyventame Buenos Aires priemiestyje Avellanedoje kunigų J. Jakaičio ir K. Vengro pastangomis 1941 m. pastatyta graži bažnyčia ir vienuolynas. 1948 m. užbaigta pradžios mokykla su sale (vadovauja seselės kazimierietės). Prie Aušros Vartų parapijos veikia katalikiškos ir visuomeninės organizacijos bei meno grupės: AL Bendruomenė, LKM Dr-ja "Birutė", ateitininkai, vyčiai, karių s-ga, liet. šokių ir dainų ansamblis "Rambynas", Šv. Cecilijos choras ir šeštad. mokykla. Tautiniam muzėjui duota speciali patalpa.

Nuo 1948 m. T. marijonai leidžia patrijotiškai katalikišką dvisavaitraštį "Laiką", spausdinamą savoje spaustuvėje. Laikraštį redaguoja veiklus klebonas kun. Juozas Margis, MIC, ir pasižymėjęs visuomenininame darbe kun. Augustinas Steigvila, MIC, padedami skautininko inž. St. Babronio. Parapijoje veikia energingi marijonai — kun. R. Balnys, kun. M. Jodka ir Ant. Lubickas. Pastarasis dirba Kordobos lietuvių kolonijoje. Artimesnes Buenos Aires provincijos lietuvių grupes aplanko Aušros Vartų parapijos kunigai, Mišias atnašaudami vietinėse bažnyčiose.

Rosario Šv. Kazimiero bažnyčia, vienuolynas ir mokykla pastatyti 1953-54 m. kun. J. Jakaičio, MIC, ir kun. K. Vengro, MIC, pastangomis, Š. Amerikos ir Argentinos lietuvių aukomis, kaip ir Aušros Vartų bažnyčia Buenos Aires. Šv. Kazimiero parapijoj klebonauja kun. dr. K. Černiauskas, MIC, padedamas kun. V. Šimanskio, MIC. Parapija turi chorą ir katalikiškas organizacijas. Taip pat Rosario Lietuvių Bendruomenė naudojasi par. patalpomis.

Ryšiams tarp lietuvių ir jų organizacijų palaikyti bei tautinei sąmonei ugdyti didelės reikšmės turi "Argentinos Lietuvių Balsas". Tai seniausias P. Amerikos dvisavaitraštis, leidžiamas Prano Ožinsko ir redaguojamas K. Norkaus, nuo 1927 m. einąs Buenos Aires. "A. L. Balso" spaustuvėje, be lietuvių, spausdinami latvių, estų, kroatų ir kitų mums draugiškų tautų leidiniai. Daugelis draugijų "A. L. Balsą" pasirinko savo spaudos organu.

Su pirmaisiais ateiviais kūrėsi ir organizacijos: 1909 m. "Vargdienis" (vėliau pasivadinęs "Nemunu") Berisso mieste, vadinamame P. Amerikos lietuvių sostine, nes jame gyvena apie 3.000 lietuvių. Ten pat 35 metai veikia Lietuvių Katalikų Kultūros Dr-ja "Mindaugas". Buenos Aires mieste gausiausias nariais yra dr. V. Kudirkos vardo Susivienijimas Lietuvių Argentinoje (1914 m.) su septyniais skyriais. SLA pirmininkauja Argentinoje gimęs ir mokslus baigęs jaunuolis inž. Pr. Aleškevičius. Tai lietuvių sukurtos savišalpos ir kultūros organizacijos, turinčios nuosavus namus, sales, bibliotekas, vaidintojų būrelius, tautinių šokių ir dainų ansamblius, sporto sekcijas. Trečiadieniais per Buenos Aires radijo stotį "Antartida" girdisi Zeferino Juknevičiaus vedamas pusvalandis "Lietuvos Aidai". Yra ir verslininkų sąjunga, bet nepasižymi veikla ir tenkinasi vieno kito baliaus surengimu ... Veikia sporto klubas "Kovas". Politinėje plotmėje pasireiškia Lietuvai Išlaisvinti Komitetas. Jo atstovai priklauso Pavergtųjų Europos Tautų Seimui. K. Čibiro ir Z. Juknevičiaus redaguojama pasirodo ispanų kalba Elta. Taipgi veikia Baltijos Tautų Taryba. Ji leidžia žurnalą "Revista Baltica".

Visų organizacijų ir spaudos atstovai sudaro Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybą, (ALOST). Ji koordinuoja lietuvių tautinių švenčių organizavimą ir yra IV Pietų Amerikos Lietuvių Kongreso rengėjas. Jau daugelį metų tarybai pirmininkauja verslininkas Jonas Čikštas.

Argentinos Lietuvių Centrui 40 metų

AL Centre dirbau 17 metų ir valdyboje ėjau įvairias pareigas: 1963-64 — vicepirmininko, 1965-66 — pirmininko. Radau bendrą kalbą tarp senosios ir naujosios išeivijos, todėl patrijotinės organizacijos 40 metų jubilėjaus proga, pagerbiant kūrėjus ir veikėjus-veteranus, plačiau suminėsiu jos pradžią ir kultūrinę veiklą.

Iš praeities

Pirmojo nepriklausomos Lietuvos konsulo Argentinai Jono Skinkio iniciatyva, 1926 m. spalio 10 d. Buenos Aires konsulato patalpose įkurta savišalpos ir kultūros draugija "Lietuva". Prie jos 1928 m. susiorganizavo dr. Jono Basanavičiaus vardo tautos rūmams statyti komitetas, kuris 1929 m. iš dr-jos "Lietuva" perėmė du sklypus Villa Lugano, Bs. As., ir dar nupirko vieną gretimą sklypą. Bet tuo metu ekonominė krizė, palietusi ir lietuvius, sustabdė statybos projektus. 1938 m. Lietuvių Centras susijungė su dr-ja "Lietuva" ir pasivadino Argentinos Lietuvių Centru.

Jau tada draugija turėjo chorą, stygų orkestrą, futbolo komandą ir vaidintojų grupę, bet platesnei veiklai buvo reikalingos savo patalpos. Užsibrėžta statyti didingus dr. Jono Basanavičiaus rūmus — lietuvių kultūros židinį. 1957 m. vasario 16 d. padėtas rūmų kertinis akmuo su

Argentinos lietuviai pagal vietinį paprotį kepa avinus pietums — "asado"

Nuotr. Pr. Ožinsko

įmūryta 10 litų moneta (su Vytauto Didžiojo atvaizdu). Aukų, parengimų pelno ir narių paaukoto darbo dėka planai virto tikrove. 1964 m. statyba su vidaus įrengimais baigta.

Talpūs dr. Jono Basanavičiaus vardo rūmai. I-me augšte: laukiamasis su marmuro laiptais į salę; erdvus bufetas — pobūvių vieta su bilijardais, stalo tenisu, šachmatams lošti staliukais; moderniškai įrengtos vyrų ir moterų prausyklos. II-me augšte: parengimų salė su balkonais, talpinanti 450 žmonių, didelė scena; toliau biblioteka ir raštinė. Tai bendras vaizdas. Neveltui rūmai laikomi gražiausiu lietuvių pastatu ne vien Argentinoje, bet ir visoje P. Amerikoje.

Tuo nesibaigė statybinis įkarštis. 1966 m. spalio 24 d. A. L. Centro 40 metų jubilėjaus proga jaunimui atidaryta gražiai įrengta sporto ir žaidynių aikštelė. Tai dvejų metų nepaprasto darbo — talkos vaisiai.

Savišalpos veikla

AL Centras turi 500 narių. Veikia pagal Argentinos vyriausybės nustatytas savišalpos ir kultūros draugijoms taisykles (nuo 1951 m. juridinio asmens teisėmis — "personeria juridica"). Nario mokestis — 10 arg. pezų mėnesiui (maždaug 5 kan. ct.). Jo neužtenka nė raštinės reikalams. Draugija gyvuoja iš narių ir prijaučiančių aukų, parengimų pelno, šeštadieniais ir sekmadieniais veikiančio bufeto-kavinės, savanoriškai aptarnaujamos narių.

Ligos atveju skiriama pašalpa, apmokami gydytojai ir vaistai. Ligonius ir senelius lanko speciali komisija. Mirus nariui, jo šeimai suteikiama vienkartinė piniginė pašalpa.

Kultūrinė veikla

Nuo pirmųjų draugijos veiklos metų stengiamasi išlaikyti lietuvybę. Laikinėse patalpose, mediniame namelyje, įsteigta sekmadieninė vargo mokykla. Ji veikė

(Nukelta į 9 psl.)

Argentinos Lietuvių Centro orkestras palydi sol. Zuzaną Valadkaitę koncerto metu. Iš kairės: J. Wychlo, R. Sasiūnas, sol. Valadkaitė, R. Mušketas ir Vyt. Balčiūnas. Orkestras įsteigtas 1963 metais; groja Argentinos Lietuvių Centro ir kitų lietuviškų draugijų kultūriniuose parengimuose. Istorinės išvykos metu Urugvajuje pasirodė televizijoj ir radijo programoje.

Nuotr. Pr. Ožinsko

1968 – Lietuvos Laisvės Kovos Metai

Š. m. "TŽ" 3 nr. buvo paskelbtos pagrindinės žinios bei nutarimai, priimti veiksnių konferencijos, kurią sukvietė VLIKas Niujorke sausio 14—15 dienomis. Čia pateikiame konferencijos nutarimus bei informaciją pagal oficialų tekstą. Red.

Konferencija išklausė šiuos pranešimus: 1. Lietuvos Laisvės Komiteto pirm. V. Sidzikausko — apie dabartinę tarptautinę padėtį ir jos kryptį; Amerikos Lietuvių Tarybos vicepirmin. dr. P. Grigaičio — apie ALTos nusistatymus; VLIKo valdybos nario dr. B. Nemicko; PLB valdybos vicepirm. St. Barzduko; Lietuvos Laisvės Komiteto nario dr. J. Puzino; Kanados Lietuvių Bendruomenės pirm. A. Rinkūno — apie planus Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakčiai atžymėti; PLB valdybos nario V. Kamanto — apie jaunimą Lietuvos laisvinimo darbe; VLIKo valdybos nario R. Kėzio — apie lietuviškosios informacijos svetimiesiems centro reikalą.

Po bendrų diskusijų dėl pranešimo konferencija toliau darbotvarkės klausimus svarstė pasiskirsčiusi į 5 komisijas: politinę, finansų, informacijos, jaunimo reikalų ir Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakties programos.

Konferencija priėmė šiuos nutarimus:

1. Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atstatymo 50 metų sukakties metai — 1968 — skelbtini Lietuvos Laisvės Kovos Metais. Lietuvos Laisvės Kovos Metų paskelbimas vykdytinas VLIKo 1967 m. paskutinių trijų mėnesių būvyje sukviestos Vašingtone specialios konferencijos.

2. Lietuvos Laisvės Kovos Metai tarptautinėje plotmėje:

a. per senatorius, kongresmanus, gubernatorius, spaudą, per laiškus Amerikos prezidentui ir valstybės sekretoriui bei kitais kanalais ir būdais skatintina Jungtinių Valstybių vyriausybė, kad ji savo betarpiškose pertraktacijose su Sovietų Sąjungos vyriausybe ir per Jungtines Tautas reikalautų Sovietų Sąjungą nutraukti neteisėtos inkorporacijos aktus Lietuvos atžvilgiu;

b. paruoština ir įteiktina laisvosioms Europos valstybėms, Vatikanui, Europos Tarybai išsami Lietuvos dabartinės tarptautinės ir vidaus padėties apžvalga;

c. paruoština visa reikalinga Lietuvos bylos medžiaga eventualiom Vokietijos taikos sudarties derybom;

d. per Pavergtųjų Europos Tautų Seimą ir įvairiais kitais keliais įtaigotina laisvojo pasaulio viešoji opinija, kad Lietuva yra Vidurio ir Rytų Europos integrali dalis;

e. Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos dvidešimtmečio sukaktis per Tarptautinę Žmogaus Teisių Lygą ir kitais keliais panaudotina pasaulio viešajai opinijai sukelti prieš Sovietų Sąjungos komunistų partijos rusiškąją diktatūrą okupuotoje Lietuvoje, prieš žmogaus pagrindinių teisių bei laisvių paneigimą, tautinio savitumo niekinimą bei žlugdymą ir prieš tautos ūkio kolonialistinį išnaudojimą;

f. išleistinas leidinys apie Lietuvos kultūrinę bei ūkinę pažangą nepriklausomybės laikotarpiu, jos pobūdį ir tempą, palyginant su sovietinės okupacijos padariniais Lietuvai. Taip pat išleistinas dokumentų rinkinys apie Lietuvos-Sovietų Sąjungos santykius 1917—1967 laikotarpyje.

3. Lietuvos Laisvės Kovos Metai tautinėje plotmėje pradedami JAV ir Kanados lietuvių kultūros kongresu 1967 m. lapkričio 24-26 d.d. Čikagoje. 1968 Laisvės Kovos Metais liepos 7 Čikagoje įvyksta JAV ir Kanados lietuvių III-ji Tautinių Šokių Šventė ir rugpjūčio 31 — rugsėjo 2 Niujorke Pasaulio Lietuvių Bendruomenės III-sis seimas.

Konferencija pareiškė pageidavimą, kad "Gražinos" opera būtų pakartota 1968 m. Vasario 16 proga.

1968 Laisvės Kovos Metais **JAV Lietuvių Bendruomenė** išleidžia **lietuvių ir anglų kalbomis** leidinį **Lietuvą, Lietuvių išeivijos istoriją, Lietuvių kalbos aiškinamąjį žodyną ir Lietuvių literatūrą anglų kalba; Kanados Lietuvių Bendruomenė** — knygą apie Kanados lietuvius; **VLIKas** — antrąją laidą **Lithuania. Diplomatinė Tarnyba** prašoma paruošti leidinį **Lietuvos—Sovietų Sąjungos santykiai 1917-1967 laikotarpiu.**

Konferencija prašo visas laisvojo pasaulio Lietuvių Bendruomenes 1968 Laisvės Kovos Metus atitinkamomis savo programomis kuo įspūdingiau atžymėti, savo pastangas derinant su Konferencijos nutarimais.

Konferencija numatė specialų komitetą 1968 Laisvės Kovos Metų veiklai lėšoms telkti. Jį sudarys VLIKo, ALTos, Lietuvos Laisvės Komiteto ir Lietuvių Bendruomenės skirti atstovai.

4. Lietuviškosios informacijos svetimiesiems sustiprinimo reikalu konferencija numatė prie Eltos sudaryti informacijų tarybą iš ALTos, Lietuvių Bendruomenės, Lietuvos Laisvės Komiteto ir VLIKo valdybos paskirtų žmonių; taip pat pavedė Eltai pasirūpinti sau atstovus atskiruose kraštuose ir prie pagrindinių laisvojo pasaulio lietuvių institucijų.

5. Konferencija pareiškė padėką Jaunimo Metų organizatoriams ir jų programos vykdytojams; didžiai vertino laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo tautinės dvasios pakilimą Jaunimo Metais, taip pat jaunesniosios kartos padidėjusį dėmesį lietuviškiesiems reikalams ir Lietuvos laisvės uždaviniams. Konferencija sveikina pastaruoju metu į Lietuvos laisvės kovos vadovaujančias organizacijas ir į laisvinimo uždavinių vykdymą aktyviai įsijungusius jaunesniosios kartos veikėjus, viltingai užtikrinančius visų generacijų laisvųjų lietuvių Lietuvos nepriklausomybės vieningą siekimą.

Konferencija kreipia visų laisvojo pasaulio lietuvių organizacijų dėmesį į nuolatinį rūpestį sudaryti kuo palankiausias sąlygas jaunosios kartos tautiniam brendimui ir tautiniam reiškimuisi visose lietuviškosios veiklos srityse ir nuoširdžiai linki Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo sekcijai sėkmingai vykdyti savo uždavinius.

Konferencija kviečia laisvąjį lietuvių jaunimą, ypač 1968 Laisvės Kovos Metais, aktyviai lietuviškai reikštis akademinėje plotmėje, tarptautiniuose parenginiuose, savo kraštų visuomenės ir vyriausybės sluogsniuose, ginant Lietuvos bylą ir populiarinant lietuvių tautos gyvybines problemas svetimųjų opinijoje.

6. Konferencija atkreipė VLIKo dėmesį, kad imtųsi darbo išleisti leidinius apie lietuvių tautos genocidą.

Konferencija nutarė padėkoti Jungtinių Valstybių kongresui už rezoliucijas Baltijos valstybių bylos reikalu.

Konferencija pareiškė pageidavimą, kad Jungtinių Valstybių lietuviai moraliai ir materialiai paremtų Kanados Lietuvių Dieną pasaulinėje parodoje Montrealyje 1967 m. rugsėjo 3 d.

VLIKo pirmininkas
ALTos vicepirmininkas
PLB valdybos vicepirmininkas
LLK pirmininkas
1967. I. 15.

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

Nauji nariai ir įnašai:

170. H. Matijošaitis	**$100**
172. A. Balčiūnas	**$100**
172. St. Druskis	**$100**

Papildė įnašus iš Otavos:

Inž. P. Daunius iki	**$200**
Otavos apyl. v-ba iki	**$250**

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

Naujieji nariai visi yra iš Sault Ste Marie. Šios kolonijos lietuviai pasižymi lietuviškų reikalų supratimu ir nuoširdžiu jų rėmimu. St. Druskis jau ir praeityje yra pasižymėjęs duosnumu lietuviškiems reikalams. A. Balčiūnas yra ilgametis "Foundation" statybos b-vės prižiūrėtojas, padėjęs daugeliui tautiečių surasti darbus. H. Matišojaitis — kukli lietuviška asmenybė, nuoširdus spaudos rėmėjas.

Sault St. Marie veikia du energingi Fondo įgaliotiniai: A. Skardžius ir J. Skardis, kurie sutartinai veikdami numato kolonijai skirtą įnašų normą $2000 surinkti anksčiau nei plane nurodyta. Linkime jiems sėkmės.

Kitose kolonijose neišpildyta nei pusė praeitų metų normos. Iš Wellando apylinkės per 4 metus negauta nei vieno įnašo Fondui.

KLF inf. P. L.

SVEIKATOS KLINIKA – Health Clinic

Medicininis ir pooperacinis gydymas

Vienintelė valdžios registruota natūralaus gydymo lietuviška klinika. Įvairūs spindulial, elektriniai ir fiziniai rankų masažai, spindulinės ir garų vonios. Gydomieji judesiai ir psichologinė terapija.

B. Naujalis, Ps.D.R.M.N.Pt.

460 Roncesvalles Ave., Toronto Tel. LE 3-8008

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

Sesuo Jurgita Saulaitytė daro amžinuosius įžadus Putname, JAV, vienuolyno koplyčioje. Prie jos — vienuolyno vyresnioji sesuo Paulė, dešinėje — kun. St. Yla ir teologijos stud. A. Saulaitis, SJ. Nuotr. Ged. Naujokaičio

"GIMTASIS KRAŠTAS"

Šiame skyriuje jau buvo rašyta, kad Vilniuje bus pradėtas leisti savaitraštis "Gimtasis Kraštas", skirtas lietuviams išeiviams, bet jį taipgi galės prenumeruoti ir už 5 kapeikas spaudos kioskuose įsigyti tautiečiai Lietuvoje. Smulkesnių žinių apie šio savaitraščio būsimą turinį pateikia "Liter. ir Menas": "Gimtasis kraštas" spausdins medžiagą apie respublikos literatūrinį gyvenimą, apie lietuvišką muziką, dailę, teatrą, kiną, liaudies kūrybą, apie Lietuvos istoriją, etnografiją, archeologiją, t.y. apie tai, kas įdomu laikraščio skaitytojams Lietuvoje ir užsienyje. "Gimtasis kraštas" skaitytojus informuos apie užsienio lietuvių kultūrinį gyvenimą, spausdins išeivių rašytojų kūrybą, jai skirtus kritikos straipsnius, dailės kūrinių reprodukcijas. Savaitraštis išeis ketvirtadieniais, 8 puslapių apimties."

Panašaus turinio pranešimą "Tiesoje" paskelbė "Gimtojo Krašto" redaktoriaus pavaduotojas Vyt. Kazakevičius: "...Gausėja socialistinę Lietuvą lankančių emigrantų, plačiau susipažįstama su jų kūrybine veikla ir t.t. Todėl Kultūrinių ryšių su užsienio lietuviais komitetas nusprendė pertvarkyti "Tėvynės balsą" į "Gimtojo krašto" savaitraštį, kurio paskirtis yra platesnė: ne tik informuoti užsienio skaitytoją apie Tarybų Lietuvą, bet ir respublikos gyventojus — apie išeiviją..."

Iš tolimesnių Vyt. Kazakevičiaus pasisakymų susidaro įspūdis, kad "GK" tęs dabartinę "TB" linją propagandos srityje: "Gimtasis kraštas" rašys apie Lietuvos gyvenimą tarybinių tautų šeimoje, apie socializmo laimėjimus, ypač ryškiai atskleidžiančius šiais, jubiliejiniais, Spalio revoliucijos 50-aisiais metais..." Esminiu pasikeitimu tenka laikyti kompartijos leidimą laikraštį platinti Lietuvoje.

EGLUTĖS PROGRAMOS

Kompartija, uždraudusi Kalėdų šventes, neįstengė iš vaikų atimti kalėdinės eglutės. Ji dabar vadinama naujametine eglute, o dovanas dalina iš rusų kalbos išsiverstas Senis Šaltis su pagalbininke Snieguole. Tuos Senius Šalčius vilniečiams parūpina vadinamasis gerųjų paslaugų biuras, pagrindiniams pasirodymams telkdamas teatrų aktorius. Vyr. Senis Šaltis buvo įsikūręs ir priiminėjo mažuosius prie pasakų namelio, po egle Gedimino aikštėje. Naujametinės eglutės programas profsąjungų rūmų salėje aplankė virš 20.000 vaikučių. Čia jų laukė jaunojo žiūrovo aktorių koncertai, literatūriniai karnavalai, pijonierių dramos ratelio paruošta premjera — A. Liobytės "Meškos trobelė".

"ALGIMANTO" BŪRIO PARTIZANAI

"Švyturio" žurnale A. Gumbaragis pasakoja, kaip Dotnuvos Žemės Ūkio akademijos studentas Vytautas Kučys, palaikydamas ryšį su čekistų kapitonu Davidoniu, įsijungė į "Algimanto" partizanų būrį Anykščių apskrityje ir 1949 m. padėjo jį sunaikinti. Iš A. Gumbaragio rašinio paaiškėja, jog šiam būriui vadovavo Lietuvos kariuomenės karininkas Antanas Slučka, prisidengęs "Šarūno" slapyvardžiu, jo pagrindiniu ryšininku buvo "Rūkštimas" — Albinas Kubilius. Praretėjus partizanų gretoms, A. Slučka sujungė visus partizanus, veikusius Rokiškio, Kupiškio ir Anykščių apskrityse. Jo bunkerį po Juozo Jovaišo troba Butkiškių kaime išdavė Vyt. Kučio dėka suimtas "Rūkštimas" — A. Kubilius ir kitas partizanas, žinomas "Vijoklio" vardu. Bunkeryje čekistai pirmiausia aptiko trobos savininko J. Jovaišo brolį (kito tėvo, tos pačios motinos) Balį Žukauską — "Princą". Gelbėdamas savo kailį ir brolio šeimą, jis papasakojo, kad A. Slučkos bunkeris esąs dar giliau žemėje — po jo bunkeriu ir turįs pabėgimui paruoštus urvus. Apsupę vietovę čekistai laukė, kol A. Slučka mėgins išsikasti į žemės paviršių. Išsikasimo vieta buvo pastebėta ir jam buvo įsakyta pasiduoti. Pasigirdo duslus granatos sprogimas po žeme: "Šarūnas" — Antanas Slučka ir jo žmona "Neringa" — Railaitė susisprogdino. Keturiolika kitų bunkerių išdavė suimtas partizanas "Princas" — Balys Žukauskas ir "Tarzanas" — Gimbutis. Bunkeriuose žuvo 38 partizanai. Taip skamba kompartijos pateikiama "Algimanto" būrio likvidavimo versija.

MIRĖ V. NARBUTAS

Sausio 7 d. mirė žinomas bitininkas Vytautas Narbutas. Velionis buvo gimęs 1889 m. Tauginių kaime, Panevėžio apskr. Panevėžio sodininkystės-bitininkystės mokyklą baigė 1914 m., dirbo instruktorium Panevėžio, Kėdainių, Ukmergės ir Vilniaus apskrityse. Pokario metais, dirbdamas žemės ūkio ministerijoje, bitininkystės ir sodininkystės skyriuose, organizavo bitynus, ruošė jaunuosius bitininkus. Yra parašęs keletą knygelių bitininkystės temomis: "Darbai kolūkio bityne", "Bitininkystė kolūkiuose", "Bitininkystės pirmūnai", "Sustiprinkime medingųjų augalų bazę" ir kt. Nuo 1965 m. buvo išėjęs į pensiją.

PAŽADŲ KARALIUS

Jau penkiasdešimtus metus sovietinė kompartija ir jos vadai garsėja besaikiu pažadų dalinimu, o iki pažadėto rojaus vis dar labai tolimas kelias. Duosniausias pažadų švaistytojas buvo didysis kukurūzų garbintojas ir Jungtinių Tautų batuotas gąsdintojas Nikita. Jam turbūt ir skiriama "Šluotoj" paskelbta Alg. Pabijūno satyra "Pažadų karalius mirė", gerokai primenanti J. Aisčio "Karaliaus šunį":

"Gyveno pažadų karalius,
Turėjo daug liokajų, daug tarnų,
Ir kiekvienam, kas eidavo pro šalį,
Jis pažadus dalino dovanų.

Karaliaus pažadais visi kampai
spindėjo —
Jau nebebuvo kur bedėt.
Pamiršęs tai, ką vakar pažadėjo,
Žadėdavo ryt dar daugiau žadėt...

Bet kartą atvedė pas tą karalių
žmogų;
Karaliui ant kaktos išlipo akys —
Žmogus girdėjęs, kad yra melagis,
Kurs dar gražiau žadėti moka.

Girdi, kad žada, tai jau žada! —
Kad nė penki karaliai nepavytų.
Tarnai karalių išnešė be žado,
Ir numirė karalius. Iš pavydo...

Karaliaus kapas ašarom apkrito,
Tarnai, liokajai verkė iš širdies
Ir klausinėjo vienas kito:
— O kas gi mums dabar žadės?"

KINO MĖGĖJŲ DRAUGIJA

Vilniuje buvo įsteigta Lietuvos Kino Mėgėjų Draugija ir išrinkta valdyba: pirm. — V. Baniulis, kuris taipgi yra ir kinematografijos komiteto pirmininkas, pavaduotojai — V. Mikalauskas ir D. Mikulskas. Skelbiama, kad Lietuvoje veikia 50 mėgėjiškų kino studijų, o šios meno šakos mėgėjų yra apie 3.000. Jų pagaminti geriausieji filmai rodomi kino teatruose ir per televiziją.

NAUJOJI "MINIJA"

Kauno radijo gamyklos naujausioji magnetola "Minija-4" Maskvos ekspertų buvo priskirta geriausiųjų gaminių grupei. Magnetolos radijo aparatas yra skirtas priiminėti vidutiniųjų, ilgųjų, trumpųjų bangų stočių laidoms, o magnetofono įrašams galima pasinaudoti ir radijo priimtuvu, ir mikrofonu. "Minija-4" turi pagerintą akustinę sistemą, padidintą dinamikų skaičių.

V. Kst.

LONDON, Ont.

ŠAUNUS BLYNŲ BALIUS rengiamas katalikių moterų parapijos salėje, 1414 Dundas St. E., vasario 4 d., šeštadienį. Pradžia 8 v.v. Gros geras orkestras. Bus karšta kiškių vakarienė(!), blynai ir kiti skanumynai bei visa eilė pramogų. Visi Londono ir apylinkių lietuviai kviečiami šiame tradiciniame baliuje dalyvauti.

NAUJŲ METŲ SUTIKIMU pasirūpino naujoji apylinkės valdyba. Tai buvo pirmasis jos parengimas ir gerai pavyko. Dabartinė valdybos sudėtis: pirm. L. Eimantas, vicepirm. E. Čegytė (jaunosios kartos atstovė, surinkusi daugiausia balsų), sekr. J. A. Švilpa, ižd. J. Ordas, o šalpos ir ūkiniams reikalams — J. Bersėnas iš Mount Brydges. Kandidatu liko J. Bendoraitis, einąs Tautos Fondo įgaliotinio pareigas. Naujajai valdybai — darbingų metų!

Tame pačiame susirinkime buvo priimtas ir labai svarbus nutarimas: pelnas, gautas iš anksčiau parduotų Lietuvių Namų, laikomas apylinkės valdybos žinioje ir tik atsiklausus apyl. narių susirinkimo bei gavus jo sutikimą tie pinigai gali būti panaudoti. Bankelio steigimo klausimas paliktas ateičiai.

KODĖL "TAURAS" PROGRESUOJA? Pirmiausia, mūsų jaunimas tarp savęs gerai sugyvena ir stengiasi progresuoti. Antra, mums yra labai naudingas "Tėviškės Žiburių" palankumas, kurio dėka mūsų veikla tampa gyvesnė. Trečia, po St. Navicko ir Pr. Čekausko padarytos pradžios vienetas yra nuolatinėje Alg. Nausėdo globoje. Pastarasis buvo Čikagos "Aro" jaunių treneris, vienas to klubo steigėjų ir valdybos narių. Jo treniruojami jauniai Š. Amerikos lietuvių pirmenybėse 1963 m. laimėjo pirmą vietą! Londone A. Nausėdas gilina studijas Vakarų Ontario Universitete magistro laipsniui gauti, o atliekamu laiku treniruoja "Tauro" krepšininkus. Linkime jam sėkmės abiejose srityse! Jo ponia, buv. torontiškė Tamulionytė, čia mokytojauja ir yra skaučių draugininkė. Dažnai ji talkina ir sportininkams. Ačiū labai. Ketvirta ir viena svarbiausių priežasčių, kurios dėka klubas progresuoja, yra klubui teikiama nuolatinė parama. Klubą globoja Šiluvos Marijos parapija, vadovaujama kun. B. Pacevičiaus, ir jos lėšų telkimo skyrius, vadovaujamas R. Bartkienės. Nuoširdus ačiū visiems čia paminėtiems, o taip pat J. Butkui, buv. pirmajam lėšų telkimo sk. vadovui ir sportininkų rėmėjų pirmininkui, ir kitiems paminėto skyriaus darbuotojams. Sportininkai jūsų teikiamos pagalbos niekada nepamirš ir stengsis jūsų neapvilti ir ateityje! E. D.

HAMILTON, Ont

TRADICINIS VAIKŲ KAUKIŲ balius įvyks šį sekmadienį, sausio 29, 4 v. p.p. parapijos salėje. Vaikams bus įvairių žaidimų bei ratelių. Įdomiausios bei gražiausios kaukės bus premijuojamos. Be to, visi vaikučiai bus pavaišinti. Kviečiami visi vaikai, priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus, dalyvauti. Laukiame visų.

Hamiltono ateitininkai

KAUKIŲ BALIUS, rengiamas Vysk. M. Valančiaus šeštadieninės mokyklos tėvų komiteto, įvyks vasario 4 d. Jaunimo Centre. Tėvų komitetas, vad. A. Juozapavičiaus, gražiai dirba drauge su mokyklos vadovybe. Jis surengė gražią ir įdomią Kalėdų eglutę vaikams. Tikėkime, kad šis kaukių balius bus vienas įdomiausių parengimų, nes komitetas tam tikslui kruopščiai ruošiasi. Jis prašo visus gausiai dalyvauti šiame kaukių baliuje. Pelnas skiriamas šeštad. mokyklos išlaikymui. Tad visi vasario 4 vakarą rezervuokime tėvų komiteto ruošiamam kaukių baliui. J. P.

TAUTOS FONDO 1966 METŲ AUKOTOJAI. Po $10: mons. dr. J. Tadarauskas, dr. O. Valaitienė, A. Pranckevičius; po $7: L. Skripkutė, V. Sakas; $6: K. Mileris; po $5: J. Asmenavičius, J. Bulionis, J. Andriukaitis, G. Martišius, K. Vilkas, A. Liaukus, J. Mikšys, J. Stundžia, E. Sudikas, A. Obcarskis, L. Ulbinas, J. Tarvydas, St. Bakšys, B. Steponavičius, V. Blauzdys, K. Gudinskas, V. Navickas, P. Lesevičius, J. Dubinskas, V. Kežys, K. Rusinavičienė, P. Gužas, Pr. Sakalas, A. Šilinskas, P. Lelionas, V. Leparskas, J. Svilas, E. Lengnikas, P. Kažemėkas, J. Maciukas, J. Gimžauskas, A. Povilauskas, A. Pilipavičius; po $4: K. Bungarda, J. Petraitis, A. Vainauskas; po $3: J. Norkus, P. Zurlys. H. Rimkevičius, A. Dransutavičius, P. Pranckevičius, P. Žulys, J. Bajoraitis, V. Kažemėkas, J. Stanius, J. Stanaitis, A. Kybartas, P. Breichmanas, A. Pauliukas, J. Repečka, B. Grajauskas, V. Jakimavičius, P. Murreika, V. Kėžinaitis, Ł. Gutauskas, J. Šarūnas, O. Stasiulis, J. Stonkus, St. Burdinavičius, M. Kėžinaitytė, V. Perkauskas, S. Dalius, L. Klevas, Z. Pulianauskas, V. Januška.

Pastaba: Dar daugelis yra aukoję mažesnėmis sumomis kaip $3. Tautos Fondo Hamiltono skyriaus valdyba dėkoja visiems aukotojams ir talkininkams, padėjusiems vykdyti lėšų telkimo vajų Lietuvos laisvinimo reikalams.

Pagelbėjo vajaus vykdyme: O. Kačinskienė, M. Leparskienė, B. Juozapavičienė, M. Kėžinaitytė, A. Pulianauskienė, A. Volungienė, Alekna, V. Stabingis, J. Bajoraitis, P. Brasas, L. Borusas, J. Astas, V. Narkus, Br. Grajauskas, A. Giedrimas, Tirkšlevičius.

Tautos Fondo Hamiltono skyriaus valdyba

ATOSTOGŲ PROGA skautai-ės suruošė išvyką čiuožyklon Viktorijos Parke. Susirinko gana gražus būrys jaunimo. Ledas buvo nepergeriausias, bet tai nekliudė linksmai gryname ore laiką praleisti. Visiems nuotaiką palaikė ir daugiausia malonumo turėjo mūsų mažosios paukštytės. Jos kūliais vertėsi, klupo vėl kėlėsi ir čiuožimo meną rodė. Čiuožimas suždino visiems apetitą, todėl susirinkę parapijos salėj labai skaniai stiprinosi karštais "šuniukais". Jie tikrai buvo skanūs! Namo išsiskirstė visi, nors pavargę, bet patenkinti. A. V.

L. NAMŲ ŠĖRININKŲ DĖMESIUI. Prieš keletą savaičių buvo straipsnis "N.L." ir "T.Ž." apie HLN Deltos pasiūlymą ir metinį šėrininkų susirinkimą, kuris turėjo įvykti 1967 m. sausio 22 d. Įvyko sekančių pasikeitimų. Minėtas pirkėjas atsimetė patyręs Deltos visus trūkumus. Mūsų visuotinio šėrininkų susirinkimo data yra atidėta į 1967 m. vasario 26 d. ir dėl laiko stokos (knygų suvedimui ir balansų atspausdinimui).

Dviejuose "TŽ" numeriuose ir "Nepriklausomoj Lietuvoj" atspausdintas St. Bakšio straipsnis apie HL Namus nevisai tikslus. Tas straipsnis buvo jo asmeniškas, o ne HLN valdybos. Čia seka kaikurie jo paskelbti netikslumai. 1. Skautai jau metai laiko jokia patalpa nesinaudoja. 2. Klaidingai informavo narius, kad valdyba pasiūlymą patvirtino su uždarymo data 1967 m. kovo 25 d. ir su sąlyga, jei pirkėjas savo namą parduos. Valdyba įrašė į pasiūlymą nelaukti, kol pirkėjas savo namą parduos, ir uždarymo datą nustatė dvi savaites po visuotino šėrininkų susirinkimo priėmimo (išeitų 1967 m. vasario 5 d.). 3. Deltos pelnas $8.400.00 nėra tikslus, nes ir sklypo pajamos už automobilių statymą į tai įeina (maždaug apie $6000.00). 4. St. Bakšys pasisako, kad valdyba nesvarstė, ką darysime Deltą pardavę. Tai yra netiesa, nes užprotokoluota valdybos posėdžių protokoluose: buvo svarstoma per keletą posėdžių ir yra įvairių išvadų padaryta, bet galutinį sprendimą padarys patys šėrininkai.

Plačiau apie HLN matysite spaudoje vėliau, o šiuo metu prašome mūsų gerbiamus šėrininkus nesivadovauti gandais ir, jeigu galite, patys atvykite į metinį šėrininkų susirinkimą. Ten būsite pilnai painformuoti pirm. A. Patamsio, ižd. P. Savickio ir kitų pareigūnų.

HLN atstovas spaudos reikalams J. R.

Taupyk ir skolinkis kooperatiniame bankelyje "TALKA"

21 Main Street East, Room 203 — Telefonas JA 8-0511

Duodamos asmeninės paskolos iš 8% iki $5.000, mortgičių paskolos iš 7½% iki 66% turto vertės. Už šėrus mokama 5% dividendo iš pelno, už depozitus — 4%. Nemokamas CUNA gyvybės ir paskolų draudimas. Pilnas čekių patarnavimas.

Darbo dienos: pirmadieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais 9 val. ryto — 3 val. po pietų, antradieniais ir penktadieniais 9 val. ryto — 1 val. po pietų ir 5 val. — 8 val. vak., šeštadienais 9 val. ryto — 12 val.

Hamiltono Lietuvių Namų sklypas

1961 m. vasario 15 d. tuometinei LN v-bai, kuriai pirmininkavo St. Bakšys, pasiūlius ir LN nariams patvirtinus, nupirktas Hamiltono miesto centre buvęs anglių sandėlis už $40.000 grynais su mintimi pastatyti ant to žemės ploto Liet. Namus. Tas žemės plotas yra apie 47.700 kv. pėdų, t.y. maždaug 1,1 akro. Jo ilgis pagal Ferguson g-vę 327'8" ir pagal Hunter 150'8" su maža 27'x61' iškarpa pietvakarių kampe. 1963 m. suplanuoti Liet. Namai dėl paskolos negavimo ir dėl daugelio tautiečių pažadų duoti pinigų netesėjimo pastatyti nepavyko. 1964 m. sklypas buvo išlygintas, iššvyruotas ir lapkr. 1 d. atidaryta autoaikštė. Du 1964 m. paskutinieji mėnesiai tedavė pajamų iš jos tik po keliasdešimt dolerių. 1965 m. iš jos gauta $3370,85, o 1966 m. $6339. Joje automobilius stato beveik išimtinai mėnesiniai klientai. Iki 1965 m. lapkričio 1 d. buvo imama po $3 mėnesiui, iki 1966 m. liepos 1 d. po $4, o nuo šios datos pakelta iki $5. Pr. metais daugiausia pajamų davė rugpjūtis — $634.45 ir mažiausiai sausis — $409.20. Pagal miesto patvirtintą autoaikštės planą, joje oficialiai galima sustatyti 166 automobilius, bet, reikalui esant, iki 200. Įkainojimas mokesčiams (assessment) yra $8110 ir 1966 metais už ją sumokėta miestui mokesčių $636.72. Už jos priežiūrą $250 metams, sniego valymas apie $105 ir autoaikštės leidimai $35. Iš viso išlaidų — apie $1026,72, pajamų $6340; iš jos 1966 m. gauta apie $5313,28 pelno.

Autoaikštę prižiūri ir pinigus iš klientų surenka nuo jos atidarymo, t. y. jau 2 metai ir 2 mėn., St. Bakšys. Nuo 1966 m. kovo 1 d. LN v-ba jam paskyrė važinėjimo išlaidoms po $25 mėnesiui. Šiame darbe St. Bakšiui reikia praleisti po 12 val. į savaitę arba 50 val. į mėnesį. Tuo būdu jam išeina tik po 50 ct. į valandą.

LN sklypas buhalterijos knygose dabar mums kainuoja $46.662,86, o jo dabartinė vertė yra mažiausiai $150.000 — $200.000. Kaip realų šiam teigimui pavyzdį turime ant priešingo kampo nuosavybę, kuri buvo parduota 1966 m. kovo mėnesį už $145.000 ir teturi apie 40.000 kv. pėdų arba apie 7000 kv. pėdų mažiau. Be to, ant jos tebestovi 3½ augšto tuščias mūrinis pastatas, kurio nugriovimas atsieitų $15 — 20.000.

Neužilgo ateis laikas, kada už autoaikštę imsime po 15 ct. už valandą. Tai sudarys, skaitant tik 40 val. savaitėje, po $6 už automobilį ir savaitę arba $312 už vieną į metus. Skaitant tik 150 autovežimių ir tai jau būtų per metus $46.800 pajamų. Betgi prisimintina, kad tik pora blokų arčiau į miesto centrą jau dabar imama po 25 ct. už valandą. Tad augant miesto centrui, ta galimybė ir mums ateis. Todėl gadinti šį sklypą, pastatant jame Liet. Namus už $200.000, kaip kad kaikas primygtinai praeityje siūlė ir dabar dar tebesiūlo, būtų komercinė nesąmonė.

St. Bakšys,
HLN reikalų vedėjas

SUDBURY, Ont.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA š. m. vasario 11 d., šeštadienį, ukrainiečių salėje, 130 Frood Rd., ruošia iškilmingą Lietuvos nepriklausomybės minėjimą. Pradžia 6.30 v.v. Programoje: trumpa paskaita, meninis pasirodymas, šokiai. Veiks turtingas bufetas, gros geras orkestras. Visi tautiečiai prašomi neužmiršti tautinės pareigos dalyvauti ir pasikviesti svečių, draugų, pažįstamų. Maloniai kviečiami ir kaimyninių kolonijų lietuviai — Sault Ste Marie, Ont., North Bay, Ont. ir kt. Lauksime. Iki pasimatymo.

Lietuvių Bendruomenės valdyba

Red. pastaba. Iš Sudburio "Geležinio vilko" medžiotojų ir meškeriotojų klubas, atsilygindamas už laikraščio paslaugas, atsiuntė "T. Žiburiams" $10 paramą. Leidėjai už tai reiškia nuoširdžią padėką.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

DR. K. GRINIAUS šimto metų gimimo sukaktį paminėjo Niujorke leidžiamas estų laikraštis "Eesti Postimmes" gruodžio 15 d. laidoje rašiniu ir buv. Lietuvos prezidento nuotrauka.

VLIKO PIRM. DR. K. VALIŪNAS sausio 23 d. išskrido į P. Ameriką, kur dalyvaus vasario 2-6 d. Buenos Aires įvykstančiame IV P. Amerikos lietuvių kongrese. Jis taipgi aplankys didžiąsias lietuvių kolonijas ir kitose P. Amerikos valstybėse. Kovo mėn. dr. K. Valiūnas planuoja vykti į Europą, o rudenį į Australiją ir N. Zelandiją. Šių kelionių tikslas — užmegzti glaudesnius santykius su laisvajame pasaulyje gyvenančiais lietuviais.

FILMO KOPIJĄ APIE LIETUVIŲ DIENĄ Niujorko pasaulinėje parodoje planuojama kaip dovaną pasiųsti į IV PAL kongresą Buenos Aires, Argentinoje. Filmas bus parodytas kongreso dalyviams, o vėliau juo galės pasinaudoti ir kitos lietuvių kolonijos P. Amerikoje.

MANHATTANO VYRŲ KOLEGIJOS tarptautiniame kalėdinių giesmių koncerte Niujorke amerikiečiai lietuviškai sugiedojo J. Naujalio giesmę "Didis džiaugsmas", kurią dirigentui buvo parūpinęs šios kolegijos studentas Vyt. Radzivanas, veiklus visuomenininkas ir aktyvus lietuviškų jaunimo organizacijų dalyvis. Jis choro narius išmokė tarti lietuviškus J. Naujalio giesmės žodžius.

LIETUVIS JUOZAS C. MUSKETT buvo išrinktas Scranton, Pa., miesto švietimo vadybos pirmininku. Įvesdinimo iškilmėse dalyvavo ir maldą sukalbėjo prel. J. V. Miliauskas.

NAUJIEJI JAUNIMO CENTRO Čikagoje rūmai bus pradėti statyti spalio mėn., kai senieji jau bus sulaukę 10 metų. Statybos darbus tikimasi užbaigti 1968 m., minint Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo penkiasdešimtmetį. Statybos pradžią teko atidėti dėl nepakankamų lėšų, kurių reikės $250.000. Vakarienės metu buvo gauta apie $40.000, o vėliau dar $5.000. Aukos tebeplaukia. Nemažų pajamų Tėvai jėzuitai tikisi gauti iš įvairių suaukotų fantų loterijos, kurios bilietus pasižadėjo platinti LB apylinkės visoje Amerikoje. Loterijai jau yra gautas naujas automobilis ir spalvotas televizijos priimtuvas. Loterija įvyks spalio mėn., kai bus prakasti pamatai naujajam pastatui.

LIETUVIŲ PAŠTININKŲ SĄJUNGOS metinis susirinkimas Čikagoje nutarė išleisti knygą "Paštininkų atsiminimai", kuriai medžiaga jau baigiama rinkti. Per trumpą laiką knygos išleidimo išlaidoms padengti buvo suaukota $1.037. Susirinkimo dalyviai nutarė sekantiems metams palikti tą pačią revizijos komisiją ir valdybą, kurios pirmininkas yra A. Gintneris.

NAUJASIS VLIKO PIRM. DR. K. VALIŪNAS, paklaustas "Draugo" redaktoriaus, kodėl jis tokiu gana sunkiu laikotarpiu sutiko vadovauti VLIKui, atsakė: "VLIKą sudarančios grupės jau nuo seniau norėjo savo vadovybėje turėti jaunesnės kartos žmogų ir tokį, kuris turėtų galimybių išvystyti platesnius ryšius. Jau nuo seniau mane kalbino šioms pareigoms, o dabar, kada pasitraukė gražiai VLIKui vadovavęs min. V. Sidzikauskas, jau buvau stipriau primtas remtas imtis šio uždavinio. Kažkas yra pasakęs, kad sutikti būti VLIKo pirmininku, tai duoti leidimą visiems tave kritikuoti ir peikti. Kaip ten bebūtų, bet argi Lietuvos laisvinimo reikalui gali būti sunki kokia nors auka?!"

ALGIMANTAS NORKEVIČIUS, lietuvis chemikas, buvo paskirtas vadovauti Meksikoje statomai švedų Astra Pharmaceutical bendrovės vaistų gamyklai. Jis yra gimęs Lietuvoje 1939 m., chemiją studijavęs Worcester, Mass., Assumption kolegijoje.

DAINUOJANTI ŽYMANTŲ ŠEIMA, kurią sudaro mama Pranė su aštuoniais vaikais, dalyvavo Good Fellow fondo labdaringų pietų meninėje programoje Čikagoje, padainuodama eilę dainų anglų kalba. Publiką žavi vaikų amžius — tarp 2 ir 17 metų. Juos dainuoti yra paruošusi Kauno operos buv. sol. Alodija Dičiūtė-Trečiokienė. Šios dainuojančios Žymantų šeimos nuotraukas buvo išsidėjęs jos nuolatinės gyvenvietės laikraštis "Tinly Park Time" ir dienraštis "Chicago Tribune". Skaitytojams primenama, kad Žymantai yra lietuviai.

Vokietija

46 LIETUVIAI STUDETNAI šiuo metu studijuoja V. Vokietijos universitetuose. Jie visi priklauso Vokietijos Lietuvių Studentų Sąjungai, kurios dabartinis pirmininkas yra Ričardas Baliulis. Valdyba planuoja šią vasarą sušaukti baltiečių studentų suvažiavimą Huettenfelde.

Australija

PASIKALBĖJIMĄ SU PLB PIRM. J. BAČIŪNU paskelbė "The Canberra Times" dienraštis sausio 9 d. laidoje. Jame J. Bačiūnas pabrėžė, kad Sovietų Sąjunga bus priversta sugrąžinti Baltijos kraštams nepriklausomybę: "Kaip Prancūzija ir Britanija metų eigoje atsisakė savo kolonijų, taip ir Rusija turės nusilenkti viešosios nuomonės spaudimui." Laikraštis primena, kad J. Bačiūnas jau trečią kartą 12 metų laikotarpyje lankosi Australijoje, kad jis yra PLB pirmininkas ir kad šiai organizacijai rūpi ne tik lietuvių kultūriniai reikalai, bet ir Baltijos kraštų išlaisvinimas. Apie Australijos lietuvius J. Bačiūnas pareiškė: "Lietuviai čia yra visiškai patenkinti savo gyvenimu, ypač laisve ekonominės pažangos srityje. Šis kraštas mano tautiečiams sudarė galimybę kilti greičiau, negu kur nors kitur pasaulyje." Išskyrus kaikuriuos šeimų narius, niekas nenoris emigruoti iš Australijos, nes JAV viešpataujanti didžiulė įtampa, vykstančios varžybos, o P. Amerikos kraštai vis dar esą atsilikę. J. Bačiūnas sakėsi matąs paralelę tarp pažangos Australijoje ir tos, kuri vyksta JAV bei Kanadoje: "Pagrindinė priežastis, man atrodo, yra daugelio skirtingų tautybių, jų kultūrų ir pažiūrų sintezė." Laikraštis taipgi paminėjo, kad J. Bačiūnas Canberros Lietuvių Klube parodė filmą apie pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Čikagoje.

ATEITININKŲ SENDRAUGIŲ steigiamasis susirinkimas buvo sušauktas Sidnėjuje. Jo dalyviai nutarė sudaryti ateitininkų sendraugių būrelį ir išsirinko valdybą su pirm. E. Lašaičiu priešakyje. Naujoji valdyba planuoja sausio 29 d. Wollongonge suorganizuoti Jūros Dieną ir arbatėlę.

Viluckių šeima atsisveikina su Los Angeles bičiuliais. Ji neseniai atvyko iš Lietuvos į Vokietiją, bandė įsikurti JAV-se ir apsisprendė apsigyventi Vokietijoj

WINNIPEG, MAN.

LIETUVIS — MIESTO TARYBOS NARYS. Sausio 3 d. East Kildonan — Winnipego miesto dalies aldermano kėdėn atsisėdo Normanas Steponavičius-Stepon, Vlado ir Pranės Steponavičių sūnus. Normanas augina 5 vaikučius. Prieš išrinkimą aldermanu reiškėsi ledo sporte. Įėjęs į miesto tarybą, tapo išrinktas į prie Winnipego miesto esančią miestelių sujungimo komisiją.

KALĖDŲ EGLUTĖ įvyko antrą Kalėdų dieną. Vadovaujant mokytojai Br. Bujokienei, buvo pastatyta 3-jų veiksmų Narūnės "Snaigių karalaitė", inscenizuota pasaka, kurios metu atsilankė ir Kalėdų senelis (J. Vaitiekūnas).

NAUJŲ METŲ sutikimas, įvykęs parapijos salėje, sutraukė daug svečių. Šį kartą ypač buvo daug jaunimo. Grojant geram Estrada-Shurma orkestrui, smagiai pasišokta.

BLYNŲ BALIUS parapijos salėje įvyks vasario 4 d. Šokiams gros "Broder's" orkestras.

St. Catharines, Ont.

VASARIO 16 MINĖJIMAS. KLB St. Catharines apylinkės valdyba vasario 4, 7 v.v., šeštadienį, puošnioje, slovakų salėje (Page-Welland g-vių kampas) rengia Vasario 16 minėjimą. Salė ir bilietų kasa bus atidaryta 6 v. Programoje numatoma tai dienai pritaikyta paskaita, dainos, šokiai ir loterija. Paskaitą skaitys torontiškė visuomenės veikėja E. Jurkevičienė-Jurkuvienė. Antrą programos dalį atliks Hamiltono mišrus choras, vadovaujamas A. Paulionio. Šokiams gros puiki kapela. Primename, kad vietoj Užgavėnių blynų bus puikiai pagaminta zuikiena. Kviečiame visus mielus tautiečius iš arti ir toli atvykti

Apylinkės valdyba

MONTREALIS 1966 METAIS

Nebuvo tai išskirtini metai. Jaunimas, tiesa, parodė gal daugiau judrumo kaip betkada. Tam ir progų buvo: jaunimo kongresas, dvi stovyklos "Baltijoj", studentų suvažiavimas Toronte, studentų žiemos stovykla St. Adele ir t.t. Mūsų jaunieji visur dalyvavo. Pas senuosius — aiškūs abejingumo ar nuovargio ženklai: organizacijos, gal medžiotojų ir žūklautojų klubą išskyrus, vos besulipdo valdybas...

Tai nemalonus teigimas, kuriam suprasti reikia pažvelgti į netolimą praeitį. Negausi Montrealio kolonija parodė daug kūrybinės jėgos ankstyvaisiais išeivijos metais. Mūsų dramos teatro pavydėjo didelės kolonijos. Šio teatro monumentalios "Baltaragio malūno" ir "Milžino paunksmėj" plokštelės pasiekė lietuvius visame pasaulyje. Montrealyje buvo įsteigta ir viena pirmųjų Vinco Krėvės vardo literatūrinė premija. Čia netaip seniai gimė ir pirmasis išeivijos filmas "Aukso Žąsis" Tautinių šokių grupė nekartą pirmavo kasmet įvykstančiame tarptautiniame naujųjų kanadiečių festivalyje.

Bet tai jau praeitis — praėjusių dienų laurai. Dramos teatro artistai išvyko žalesnių lankų ieškoti, šokėjų grupės vedėjai paseno, o praturtėję pliečiai vos kas kelinti metai beišgali Vinco Krėvės premijai 500 dol. sutelkti.

Nemažiau gerų norų parodėm ir bandydami naujam krašte įsitvirtinti. Kūrėm naują parapiją, statėm naujas bažnyčias, vienuolynus, keitėm klebonus, steigėm banką, norėdami tvirčiau Montrealyje įsikurti. Pasisekė. Parapijų skolos proporcingai pagal turtą jau mažesnės už nevieno mūsų paskolas namams, "Litas" iš keleto tūkstančių baigia 2 milijonus pasiekti. Tai ženklas asmeninės gerovės. Tačiau kūrybinis momentas nusilpo. Parapijos tenkinasi eiliniu naujų bažnyčių remontu ir netaip jau didelių skolų mokėjimu. O, rodos, taip reikalingi būtų namai ne tik jaunimui, bet ir seneliams. Dar daugiau: ar kas iš naujos parapijos steigėjų tikėjo, kad antrojo dešimtmečio antrojoj pusėj nebeišsiversim be angliškų ir prancūziškų pamokslų savoj bažnyčioj?

Ankstyvųjų kūrimosi metų organizacinis potencialas mūsų kolonijoj nėra dingęs, o tik apsnūdęs. Reikia tik pažadinti. Geriausias įrodymas turbūt yra "Baltijos" stovyklavietė. Nors ir sunkiai, tačiau entuziastų grupės dėka, vadovaujant Pr. Rudinskui, Bendruomenės stovykla 1966 m. buvo beveik užbaigta. Tai, be abejonės šviesiausias praeitų metų mūsų kolonijos momentas.

Kai organizuotoj visuomenėj jaučiamas pavargimas, tai individualiai gal net plačiau, negu betkada išėjom į gyvenimą. Vasarą meno parodoj Dominion Square su savo darbais dalyvavo dailininkai: R. Bukauskas, Vyt. Remeika ir O. Šabaliauskienė, susilaukusi ypatingo kritikų dėmesio. B. Nagienė ir jos šokių grupė buvo palankiai įvertinta vietos spaudoj. Aloyzas Stankevičius sugebėjo per prancūzišką CBC radijo tinklą išgauti 1 val. lietuviškai muzikai. M. Čapkauskas išleido angliską humoro knygą, "The Illegal Observations". Taigi, savojoj kolonijoj talentų netrūkom.

Nestokojom ir naujų minčių įnašo lietuviškam gyvenime. Pirmąją "bombą" paleido inž. A. Pusarauskas, per lietuviškąjį radiją mesdamas žiupsnį kontraversinių minčių išeivijos ir Lietuvos laisvinimo reikalu. Jo mintys platesnio atgarsio nesusilaukė, nes tik Montrealyje girdėjom. ("Nepriklausoma Lietuva" š.m. 1 nr. šią inž. Pusarausko kalbą paskelbė ištisai). Antroji bomba buvo kun. dr. F. Jucevičiaus — straipsnis "Ateityje", sukėlęs tikrą audrą išeivijos spaudoj. Trečiuoju pasirodė kun. J. Gaudzė, "TŽ" aprašęs pranašystes apie pasaulio pabaigą. Nuostabu, kad šis, rodos, nieku nekaltas straipsnis buvo diskutuojamas net keliuose laikraščiuose.

Galime nesutikti su inž. A. Pusarausko siūlomais Lietuvos laisvinimo metodais, galim prileisti, kad kun. dr. F. Jucevičius ilguose Lietuvos istorijos koridoriuose paklydo, savaime aišku, nenorim sulaukti kun. J. Gaudzės aprašomos pasaulio pabaigos. Tačiau ne tai svarbu. Svarbu, kad šie žmonės išdrįso viešai pasakyti savo nuomonę, kad jų pareikštos mintys iššaukė atgarsį, kuris įnešė gyvumo mūsų patogiai snūdriuojančioje visuomenėje. Montrealio kolonija ne be pagrindo gali didžiuotis, kad šių kontraversijų autoriai yra mūsų kolonijos nariai. Tad 1966 metai nebuvo tokie jau blankūs.

V. Z-bas

Lietuviai seneliai ir senelės, gyvenę prieglaudoje V. Vokietijoj. Jais ypač rūpinasi Toronte veikianti moterų šalpos grupė "Daina", kuri Kalėdų, Velykų švenčių ir kitomis progomis pasiunčia jiems siuntinių, užsako lietuviškos spaudos. Jos globotiniai parašo gražių padėkos laiškų savo geradariams

"Daina", kuri dainuoja... darbais

J. MATULIONIS

— Daug dainavote? Daug šokote? Kokiu kitu menu užsiiminėjote? — Tokiais klausimais sutikau Toronto "Dainos" ilgametę pirmininkę ponią K. Butienę. Rūsčiai pažiūrėjusi į mane, kietai atsakė:

— Ir nedainavom, ir nešokom, ir aplamai jokiu menu neužsiimam. Mes ne linksmintis renkamės.

— Tai iš kur jūsų toks gražus vardas, ir kodėl jūs jį pasirinkote, net jei ir nemėginate dainuoti?

— Mūsų vardas yra istorinis. Jis atsirado 1941 m., kai Toronto lietuvės moterys, Lietuvai jau esant okupuotai, pasiryžo steigti fondą, kurio lėšos, karui pasibaigus, eitų Lietuvos atstatymui. O vardas "Daina" tiko tada jaunam lietuviškam nusiteikimui, — aiškino pirmininkė.

★ ★ ★

Toronto lietuvių moterų būrelis 1941 m. vasario 16 dieną įsteigė "Dainą". Steigėjų tarpe buvo: St. Butkienė, Br. Kovaliūnienė, O. Indrelienė, O. Kuniutienė, G. Jokūbynaitė, M. F. Jokūbynienė, S. Užemeckienė, St. Bieliauskienė ir kt. Vienas pirmųjų nutarimų buvo: rinkti pinigus ir "steigti nejudomąjį fondą" būsimai nepriklausomai Lietuvai. Karui baigiantis atėjo žinios apie internuotus lietuvius Belgijoj. Tada prisidėjo ir kiti tikslai: pagelbėti į vargą patekusiems broliams lietuviams. Štai nuo čia ir prasidėjo mūsų menas — artimo meilės darbas. "Daina" rinko pinigus, pačios aukojo ir pradėjo siųsti maisto, drabužių siuntinius į Belgiją, Prancūziją, Daniją, Vokietiją. Toronto "Daina" buvo pirmoji Š. Amerikos organizacija, pradėjusi šelpti išblaškytus po pasaulį lietuvius.

Kai lietuviai iš Vokietijos pradėjo skirstytis po visą pasaulį, emigruoti, nevisi turėjo laimės pasitraukti iš Vokietijos. Išvažiavo sveiki, darbingi žmonės su raumenimis (kuriuos dargi turėjo drąsos ir patikrinti). Kitokių žmonių Vakarų kraštai tada neėmė. Taip Vokietijoj liko nedarbinga, dažnai ir nesveika, duonos neuždirbanti beveik paliegėlių masė. Juos visus pradėjo šelpti besiorganizuojanti nualinta Vokietija. Vargo ir nedateklių betgi liko pakankamai. Buvo ir nusivylimo, nes pasilikusieji pasijuto visų apleisti, sočių žmonių užmiršti. Čia ir vėl atsiliepė "Daina". Nuo tada ji ir pradėjo sistemingą darbą — susisiekti laiškais su pasilikusiais Vokietijoje, pradėjo siųsti pinigines pašalpas, vieną kitą siuntinį su gėrybėmis. Apleistieji ir pasilikusieji žmonės Vokietijoj įvertino "Dainos" moterų šelpiančią ranką ir šimtais siuntė padėkos laiškus. "Jūs vienos mus prisimenat, mes visų užmiršti, tegul Dievas jums atlygina", — rašė jie iš Vokietijos.

Nedidelės tos buvo pašalpos, neturtingi ir nedažni buvo tie siuntiniai, bet jie buvo ir tebėra siunčiami Kalėdų, Velykų proga arba ir šiaip reikalui atsiradus.

Tos Toronto moterys kuklios. Jos nesireklamuoja savo darbais. (Net ir Lietuvių Enciklopedija šios Toronto draugijos nepamin ėjo). Jos kas mėnuo renkasi pas kurią nors savo narę, praleidžia vakarą beskaitydamos gautus laiškus iš užjūrio, aptardamos einamuosius savo darbus. Kartą per metus jos surengia garsųjį kartūnų balių. Aukos — pripuolamos, daugiausia savo narių sudėtos.

1966 metai buvo jubilėjiniai. Jos paminėjo savo 25 metų sukaktį — kukliai, be triukšmo.

Per tuos 25 metus "Dainai" vadovavo arba, tiksliau kalbant, pirmininkavo ponios: Kuniutienė, M. F. Jokūbynienė, O. Kalinauskienė, O. Indrelienė, V. Jasinevičienė, Br. Ragauskienė, B. Žiobienė, V. Lopaitienė ir dabartinė (7-tus metus iš eilės) K. Butienė.

Minimosios "Dainos" menas pasireiškė labdaros darbais. "Daina" nors ir nedainuoja, bet savo darbais sukelia dainos džiaugsmo jausmą. Tai kilnūs darbai, kurie taip būdingi lietuvio sielai ir kurie taip reikalingi šiais sumaterialėjimo laikais.

Naujai sudaryta Kanados pieninininkų komisija nupirko iš N. Zelandijos 2.240.000 svarus sviesto už $900.000, papildydama sumažėjusias sviesto atsargas Kanadoje ir siekdama išlaikyti pastovias jo kainas. Importuoto sviesto svaras atsieis apie $0.40, kai tuo tarpu už vietinės gamybos sviestą valdžią moka $0.59, norėdama padidinti pajamas ūkininkams, o krautuvėse jis pardavinėjamas po $0.65-70. Kadangi kanadiečiai kasdien suvartoja apie milijoną svarų sviesto, importuojamas kiekis padengs tik poros dienų paklausą. Sviesto atsargos gruodžio 1 d. siekė 72.900.000 svarų ir buvo gerokai mažesnės už 1951-52 m. atsargas, kai Kanada importavo 18.000.000 svarų sviesto.

Pas mus ir kitur

KANADA PRADĖJO savo šimtmečio iškilmes. Reikia tikėtis, kad šie metai kanadiečius šiek tiek išjudins. Nors šimtas metų tautai yra tik trumpas laikotarpis, tačiau Kanada atrodo lyg ir pavargusi, stokojanti energijos. Toronto "Globe and Mail" reporteris R. J. Needham, apibūdindamas anglosaksų kilmės kanadiečį, rašo: "Kanadietis yra žmogus, kuris išgirdęs komplimentą, likusią dienos dalį praleidžia besirūpindamas, koks galėjo būti komplimentą sakiusio slaptas motyvas; kanadietis yra žmogus, kuris paklaustas, ar esąs laimingas, po nosimi suburba "I guess so"; kanadietis yra žmogus, kuris miršta maždaug 25 metų ir būna palaidotas maždaug 65 metų amžiaus; kanadietis yra žmogus, kuris bando paruošti savo vaikus gyvenimui, saugodamas juos nuo gyvenimo; kanadietis yra žmogus, kuris nuolankiai jausis praradęs laisvę, garbę, individualizmą, tačiau kovos kaip tigras, kad galėtų turėti savo automobilį, savo namą ir darbą." Galų gale su sarkazmu Kanados šimtmečiui pasiūlomas toks šūkis: "Operacija pavyko, bet pacientas mirė."

— —

VIENAS GARAŽO MECHANIKAS Toronte, anksčiau buvęs alkoholikas, porą kartų nuėjo ligoninėn. Keletas ligonių prašė, kad jis nueitų krautuvėn ko nors nupirkti, pasiųstų laišką ar ką nors kitą jiems padarytų. Ir taip jis pradėjo dažniau lankytis ligoninėse. Jis pastebėjo, kad invalidai per eilę metų neišeina iš kambario. Jis skolon nusipirko seną autobusą, sėdynes pritaikė invalidams su ratukais ir pradėjo juos dažnai vėžinti po miestą. Vienas paralyžuotas senelis, mechanikui su savo sūnumi nešančiam jį į autobusą, nusistebėjo: "Kokia graži šiandien diena!" Tačiau visiems kitiems ji buvo apsiniaukusi, lietinga, miglota. Tas paralyžuotasis nebuvo išėjęs iš ligoninės jau 30 metų. Gal kada nors girdėsis žodžiai: "Aš buvau ligonis, ir jūs neaplankėte manęs."

— —

GYVULIŲ GLOBOS brigada kurios uždavinys yra globoti pamestas kates ir šunis, trijose cirko palapinėse Paryžiuje surengė kalėdinį balių šių pamestinukų naudai. Skambant šampano stiklams ir šlamant puošniems minkų (audinių) kailiams, buvo išdalinta virš 100 šunų ir apie 20 kačių. Turtuolių širdis švelnino ne tik šampano burbulai, bet ir reklaminiai užrašai. Vienas šuo pvz. jiems buvo šitaip pristatytas: "Dolly, 5 m. amžiaus. Pamestas dėlto, kad neprimato vienas akimi. Gerai išauklėtas, gero būdo, mėgsta važinėti automobiliais..." Viena Paryžiuje gyvenanti turtinga amerikietė baliaus dalyviams aiškino, kad ji turi katę, kurios senelio senelio ir t.t. ir t.t. senelis buvo karaliui Henrikui IV priklausęs persų kilmės katinas... Be reikalo, matyt, žmonės kaltindavo amerikiečius, kad jie nevertina karališko palikimo.

V. Kolyčius

Čikagos vaizdai ir vargai

EDVARDAS ŠULAITIS

DR. JUOZAS K. VALIŪNAS, naujasis VLIKo pirmininkas, sausio mėn. pradžioje keletą dienų viešėjo Čikagoje. Čia jis padarė oficialių vizitų lietuvių centrinių įstaigų veikėjams, taip pat turėjo susitikimų su savo draugais, pažįstamais. Svečias iš Niujorko kartu su ALTos pirm. A. Rudžiu aplankė Čikagos miesto burmistrą Richard Daley, kalbėjosi su ALTos vicepirm. dr. P. Grigaičiu, vysk. V. Brizgiu ir kitais.

Naujasis VLIKo pirmininkas Čikagą aplankė kaip išeivijos lietuvių sostinę, siekiant glaudesnio ryšio tarp VLIKo ir kitų lietuviškų organizacijų. Šių tikslų siekiant, dr. Valiūnas žada aplankyti ir kitas lietuvių kolonijas plačiame pasaulyje.

• • •

Čikagoje gyvena dr. K. Valiūno brolis Jonas, kuris yra medicinos daktaras ir profesoriauja Northwestern universitete.

• • •

ČIURLIONIO GALERIJA praturtėjo penkiais senais meno kūriniais, kuriuos padovanojo dailės darbų rinkėjas Mykolas Žilinskas, šiuo metu gyvenantis Vakarų Berlyne. Šis tautietis, Lietuvoje buvęs ministerių tarybos kanceliarijos viršininku ir "Vyriausybės Žinių" redaktorium, lietuvių galerijai Čikagoje iš viso padovanojo 11 kūrinių, kurių vertė yra $20.000. Kiti kūriniai dabartiniu metu dar tebėra vienos Niujorko paveikslų rinkėjos rankose, tačiau juos tikimasi greitai sulaukti Čikagoje.

Iš 11 padovanotų paveikslų 10 yra nutapyti prancūzų, belgų, olandų senųjų dailininkų, o vienas — lietuvio Vytauto Kasiulio ("Vyras ir moteris prie molberto"). Jų tarpe daugiausiai įkainuotas yra didžiulis (110x130 cm.) prancūzo J. B. Oudry paveikslas "Šuo, sumedžiojęs antį" — $6,500.

Kalbantis su Lietuvių Menininkų Klubo pirmininku Povilu Gaučiu paaiškėjo, jog paveikslus M. Žilinskas galerijai padovanojo jau prieš kelis metus, tačiau reikėjo nemaža pastangų iki juos (tiksliau pasakius — jų dalį) buvo galima atsiimti iš paveikslų globotojos Niujorke. Kadangi dabartiniu metu menininkų klubas jau neadministruoja Čiurlionio galerijos, gautieji kūriniai buvo perduoti Čiurlionio galerijos globos komiteto pirm. T. J. Borevičiui, SJ.

Ilgai užsitęsę ginčai, kurie net buvo perėję į amerikiečių teismą dėl Čiurlionio galerijos administravimo, susidarius Čiurlionio galerijos globos komitetui, atrodo, jau pasibaigė.

P. Gaučio teigimu, dabar Čiurlionio galerijos turimų paveikslų vertė siekianti $20.000. Taigi, gavus visus M. Žilinsko padovanotus kūrinius, turtas paaugs dvigubai.

• • •

ĮVAIRIOS ŽINIOS. Ed. Walaitis nutapė tris Beardstown, Ill., (Linkolno gimtinės) paveikslus, kuriuos atspausdino "Chicago Tribune Magazine" sausio 15 d. laidoje. Vienas tų paveikslų įdėtas žurnalo viršelyje. Ed. Walaitis, čiagimis lietuvis, su savo darbais yra dalyvavęs ir lietuvių parodose. — Lilija Šukytė, Kanadoje užaugusi ir studijavusi lietuvaitė, dabar plačiai išgarsėjusi dainos srityje, Čikagoje žada pasirodyti kovo 5 d. "Draugo" koncerte — romano premijos įteikimo iškilmėse.

Drabužių naujenybių mėgėjos galės pamatyti daug įvairumų madų parodoje, kurią rengia M. N. Pr. (Putnamo) seserų rėmėjų Cicero skyrius vasario 5 d. Šv. Antano par. salėje. Skyriaus pirmininkė yra O. Venclovienė. — Jonas Švedas, buvęs JAV LB Kultūros Fondo pirmininkas ir daugelio kitų organizacijų veikėjas, yra naujai išrinktos LB Cicero apyl. valdybos pirmininku. — Gediminas Galva, žurnalistas ir visuomenininkas, padarė pranešimą ekonominiais klausimais Cicero liet. namų savininkų draugijos susirinkime sausio 10 d. Šiame susirinkime dalyvavo apie 100 asmenų. Savininkų draugijos pirmininku yra Cicero miesto sekretorius antrasis savo pareigų svarbumu Cicero mieste) John Kimbarkas.

Liet. taut. šokių grupė "Grandis" savo dvejų metų gyvavimo sukakties koncertą surengė sausio 14 d. Jaunimo Centre. — Lietuvos Vyčių choras tradicinius Užgavėnių šokius su vakariene rengia sausio 28 d. B. Pakšto salėje. — Vladas Baltrušaitis, buvęs Lietuvos operos solistas ir chorvedis, iš Niujorko grįžta Čikagon ir čia vargoninkaus Marquette Parko liet. parapijos bažnyčioje. Jis pakeis toje parapijoje 19 metų išbuvusį vargoninką Giedraitį, veiklų Lietuvių Vargoninkų Sąjungos narį.

Aleksandras Kumskis, senųjų ateivių politikos veikėjas ir įvairių liet. organizacijų darbuotojas, kandidatuoja į Čikagos miesto vadovybę — "aldermanus" iš 13-sios apylinkės. Tam reikalui buvo susirinkęs lietuvių komitetas su talkininkais sausio 15 d. ir tarėsi kaip būtų galima išrinkti pirmąjį lietuvį į Čikagos miesto vadovybę. — Jūrų skautų korp. "Gintaras" rengiamame vakare sausio m. 28 d. Baleto studijos salėje programą atliks poetai Vitalija Bagotaitė ir Henrikas Nagys.

"Lituanicos" futbolininkai antrose salės futbolo pirmenybių rungtynėse sausio 15 d. sužaidė lygiomis su "Norwegian-American" komanda. Po dvejų rungtynių lietuviai turi 3 taškus.

• Muitininkai prie Vaivorykštės tilto Niagara Falls, Ont., turi daug vargo su kanadiečiais, bandančiais nelegaliai įsivežti amerikietiškų gaminių. Neseniai buvo sulaikyta viena kanadietė po suknele užsivilkusi net 14 marškinių. Muitininkams ji teisinosi: "Šiandien yra labai šalta diena..." Daug moterų Amerikos pusėje nupirktiems naujiems drabužiams mėgina prisiūti senas etiketes, bet jas išduoda nevykusios siūlės. Kitos, nusipirkusios naują apsiaustą, mėgina tvirtinti, kad jį jau dėvėjusios keletą metų. Tokiu atveju muitininkas atkreipia dėmesį į atlapesagoms padarytas skyles, kur paprastai geriausiai matosi ilgesnio dėvėjimo žymės.

• Prancūzija yra vyno kraštas. Laikantis gydytojų patarimo, kiekvienas prancūzas be pavojaus sveikatai kasdien galėtų išgerti po litrą vyno, moteris — po pusę litro. Statistiniai duomenys betgi rodo, kad 2.000.000 prancūzų ir prancūzių kasdien išmaukia po 10 ir daugiau litrų vyno. Tai jau nėra paprasti vyno vartotojai, bet prisiekę alkoholikai, kurių kasmet dėl kepenų sužalojimo miršta apie 20.000. Visi gydytojai sutinka, kad dėl alkoholizmo 98% kaltė tenka vynui ir tik 2% alui su degtine.

Tiek suaukota Tautos Fondui

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖS KANADOJE 1966 M. VEIKLOS APYSKAITA

Pajamos

Gauta iš KLB apylinkėse veikiančių Tautos Fondo atstovybių ir įgaliotinių:

1.	Toronto apylinkės	$1,750.00
2.	Hamiltono	1,000.00
3.	Delhi	300.00
4.	Sudbury	273.50
5.	Edmonton	194.50
6.	London	180.00
7.	Rodney	159.00
8.	Sault St. Marie	158.00
9.	Welland	153.53
10.	Vancouver	151.00
11.	Montreal	150.00
12.	Windsor	120.95
13.	Calgary	77.00
14.	Ottawa	76.50
15.	St. Catharines	75.00
16.	Winnipeg	74.00
17.	Lethbridge	63.50
18.	Oakville	47.00
19.	Port Arthur	33.00
20.	Atskirų asmenų Toronte	140.00
21.	Procentai už ein. s-tas banke	94.96
	Iš viso paj.	$5,271.44
	1966 m. sausio 1 d. likutis	255.65
	Iš viso	$5,527.09

Išlaidos

1.	Išsiųsta T. F. Atstovybei Niujorke per pirm. prel. J. Balkūną	$3,000.00
2.	Už rašomąją mašinėlę	126.68
3.	Už užuojautas spaudoje	30.70
4.	Už skelbimus spaudoje ir per lietuvišką radiją	65.00
5.	Pašto išlaidos	15.24
6.	Raštinės reikmenys	21.67
7.	Bankui už patarnavimus	1.62
	Iš viso išlaidų	$3,260.91
	1967 m. sausio 1 d. likutis	2,266.18
	Balansas	$5,527.09

Visoje Kanadoje, kur veikia Liet. Bendruomenės apylinkės, yra T. Fondo atstovybės ar įgaliotiniai. Kaikuriose apylinkėse TF įgaliotinių funkcijas atlieka B-nės apylinkių valdybos.

Didžiausias TF finansinis ramstis per visą laiką buvo ir yra Toronto ir Hamiltono apylinkių TF atstovybės. Nežiūrint, kad kaikuriose apylinkėse dėl vienokių ar kitokių priežasčių TF veiklos darbas yra šiek tiek atsilikęs, tačiau, aplamai imant, sutelkiamos TF aukos kasmet didėja.

Tautos Fondo Kanados atstovybė nuoširdžiai dėkoja Liet. Bendruomenės apylinkių valdyboms, TF atstovybėms, įgaliotiniams ir aukų rinkėjams už pasišventimą telkiant lėšas Tautos Fondui, o taip pat mieliems tautiečiams savo ištekliais gausiai remiantiems Tautos Fondą, kaip finansinį ramstį mūsų veiksnių vedamai kovai pavergtos Tėvynės laisvinimo darbe.

Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje

CANADA

Pilietybė apsimoka!
Tapki Kanados piliečiu

Kanados pilietybė gali būti jums raktu, atidarančiu duris į pasisekimą. Daugelyje darbų pirmenybė teikiama Kanados piliečiams, o kaikurioms tarnyboms Kanados pilietybė yra būtina sąlyga. Tiems, kurie atitinka nustatytas sąlygas, gauti Kanados pilietybę yra labai lengva. Teismai pasiruošę jums patarnauti Halifakse, Monktone, Montrealyje, Otavoje, Sudbury, Toronte, Hamiltone, St. Catharines, Kitchener, Londone,

Windsore, Winnipege, Reginoj, Saskatoon, Calgary, Edmontone ir Vankuveryje, Kodėl tad nesikreipti šiandieną į jums artimiausią teismą? Jeigu norite, galite rašyti tiesiai The Registrar of Canadian Citizenship, Ottawa.

Apsimoka tapti Kanados piliečiu.

Padarykite tai dabar.

Judy LaMarsh

SEC[illegible]E

SKAITYTOJAI PASISAKO

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS IR BENDRUOMENĖ

Tokiu pavadinimu š.m. "TŽ" 2 nr. J. Jucius gana ilgoku straipsniu išdėstė savo mintis, kaip turėtų būti tvarkomas Kanados Lietuvių Fondas.

Pirmiausia jis pakaltino KLF tarybą ir valdybą, kad šie organai esą nesilaiko KLF įstatų, nešaukia savo narių susirinkimų ir kad KL Fondas nesutinka Šalpos Fondo pavyzdžiu įeiti į Bendruomenės sudėtį, o užsispyręs nori Bendruomenę išprausti į Kanados Lietuvių Fondo rėmus. Po tokių ir panašių KL Fondo tarybai ir valdybai mestų pakaltinimų J. Jucius sušunka: "Anglų advokato paruoštame Fondo statute visi ryšiai su Bendruomene yra išmesti, išskyrus vieną, pagal kurį iš 12 Fondo tarybos narių 4 yra automatiškai skiriami Bendruomenės krašto valdybos. Nors krašto valdyba yra pati fondo juridinis narys, įmokėjusi fondui savo padidintą duoklę, šiems krašto valdybos atstovams dar pridėtas reikalavimas, kad jie ir asmeniškai būtų Lietuvių Fondo nariai. Vadinasi, asmuo įėjęs į krašto valdybą ir aukojąs lietuviškai veiklai ilgas savo poilsio valandas, dar turi įmokėti $100, kad galėtų Fonde atstovauti krašto valdybai, kuri yra juridinis asmuo. Prie to jau dabar priėjome, tai kasgi bus ateityje?"

Iš viso to peršasi išvada, kad J. Juciui ne tiek rūpi paties Lietuvių Fondo struktūra bei jo tvirtybė, kiek jį jaudina tas $100, kad nereikėtų įmokėti į Lietuvių Fondą. Jei šitaip, tai lygiai tokiu pat klaustuku aš noriu J. Jucių paklausti, o kas gi tuos pinigus į Lietuvių Fondą turi sudėti, jei KLB krašto valdybos atstovai nejaučia reikalo ir pareigos tai padaryti, savo asmenišku įnašu dalyvauti K. L. Fonde bent su vienu šimtu dolerių?

Dabartinėmis augštų uždarbių ir gyvenimo sąlygomis, kiekvienas, kam yra brangi Lietuva ir kas sielojasi mūsų tautos ateitimi, bent vieną šimtą dolerių nesunkiai gali įnešti į Lietuvių Fondą ir būti dalyviu visuose Fondo reikaluose. Priešingu atveju asmuo, kuris nejaučia pareigos savo įnašo įdėti į lietuvybės išlaikymo Fondą, kaip jis gali būti Fondo valdomuose organuose ir tvarkyti kitų lietuvių sudėtus pinigus? Tokie asmenys, kurie nejaučia pareigos savo pinigine auka dalyvauti bendruose ir gyvybiniuose mūsų tautos reikaluose, ne tik negali būti Lietuvių Fondo valdomuose organuose, bet jie nėra tinkami būti ir Lietuvių Bendruomenėje betkokiose pareigose.

Čia ir iškyla viso reikalo svarbumas. Arba tie keli pasišventę lietuviai turi savo pinigus, sudėtus į Lietuvių Fondą, atnešti ir atiduoti Bendruomenės globai, arba laukti, kad visa Lietuvių Bendruomenė (senoji, vidurinioji ir jaunoji generacijos) su savo įnašais bei aukomis ateitų į Lietuvių Fondą.

Šiandieną spaudoje statyti reikalą tokioje plotmėje, kad, va, čia mes — Bendruomenė, o čia jūs neklaužada Fondas yra netikslu. Tiek KLB, tiek ir Lietuvių Fondo žmonės esame tos pačios Lietuvių Bendruomenės nariais ir lygiai sielojamės mūsų tautiniais reikalais. Todėl, jei norime, kad ta mūsų Bendruomenė, ypač jaunoji generacija, išliktų lietuviškai gyva, kad mūsų tautinė kultūra nemirtų kartu su mumis, turime tik vieną kelią, vedantį mus visus tik į Lietuvių Fondą. Todėl negaišdami laiko ir be reikalo nekibdami vieni prie kitų, kiekvienas pagal savo išgales sudėkime tas šimtines į Lietuvių Fondą ir tuo atliksime savo misiją tautinės kultūros ir lietuviškos gyvybės išlaikyme.

Stepas Jakubickas

PAAIŠKINIMAS DĖL NUOTRAUKOS

VLIKo valdybos narius yra pasiekusi eilė užklausimų ir net priekaištų dėl VLIKo valdybos pirm. dr. J. K. Valiūno nuotraukos, pasirodžiusios "Vienybėje". Priekaištai ypač siejami su tuo faktu, kad okupanto atstovo L. Vladimirovo nuotrauka buvo patalpinta to paties numerio pirmajame puslapyje, o VLIKo pirmininko — paskutiniajame. VLIKo valdybos pirmininko pavestas pranešu, kad dr. J. K. Valiūnas paskutiniu laiku nedavė "Vienybei" nei tos nuotraukos, nei leidimo ją naudoti "Vienybėje", nors to buvo prašytas. Minima nuotrauka daryta prieš maždaug 7 metus, kai dar buvo gyvas "Vienybės" redaktorius Juozas Tysliava, ir nuo to laiko, matyt, užsilikusi "Vienybės" archyve.

Romas Kezys,
VLIKo valdybos sekretorius

LAIŠKAS IŠ DANIJOS

Tariu nuoširdų ačiū už šio laikraščio siuntinėjimą. Gana įdomus laikraštis — daug žinių iš šiapus ir anapus uždangos. Laikai pasikeitė — suvaržymas išvažiavimui į vakarus palengvėjo. Čia, Kopenhagoje, Danijos sostinėje, yra daug lenkų. Jie turi savo pamaldas — lenkiškas. Į pamaldas ateina labai mažas skaičius tikinčiųjų. Priežastis — vedę protestantes mergaites, susituokę civiliškai ir pan. Lietuvių visai nesusitikau. Visiems geradariams nuoširdus ačiū.

Sesuo M. Michaelė

GERBIAMASIS REDAKTORIAU,

"TŽ" nr. 1, 1967 m. parašyta, kad Kanados užsienio reik. ministeriui P. Martin lankantis Maskvoje, A. Gromyko pareikalavo Kanadą atiduoti Sovietų Sąjungai vadinamuosius "karo nusikaltėlius". Pagal SSSR enkavedistų taisykles, nusikaltėlis yra kiekvienas žmogus, pakliuvęs į NKVD nagus. Jie sako: "Duokite tik mums žmogų, o nusikaltimą mes surasime ir straipsnį pritaikinsime".

Įdomu ar p. P. Martin žino, kad didžiausi karo nusikaltėliai yra Sovietų Sąjungos valdovai ir kariuomenės daliniai, kurie tankais traiškė nekaltus pabėgėlius, važinėdami su tankais pirmyn ir atgal? O 17,000,000 nekaltų žmonių, išmarintų badu Sibiro taigose... Būtų naudinga vakariečiams, garbinantiems SSSR valdovus, perskaityti Armonienės knygą "Palik ašaras Maskvoj" (Leave your tears in Moscow).

Yra ir daugiau literatūros apie "gražiuosius darbelius" SSSR valdovų. Galėtų kalbėti apie nusikaltimus tik jau ne SSSR valdovai! Nž.

BALTIJOS KRAŠTAI IR KARAS

Simonas Narus iš New Britain, Conn. atsiuntė nuorašą laiško, gauto iš organizacijos "Americans for Democratic Action", kuriame, be kitko rašoma: "ADA nemano, kad Latvija, Lietuva ir Estija 'priklauso' Sovietų Sąjungai. Visdėlto šių valstybių 'išlaisvinimas' pareikalautų plataus masto karo, kurio niekas negalėtų laimėti, juo labiau Baltijos valstybės. Ši organizacija mano, kad ramus, kantrus darbas diplomatiniais keliais gali ilgainiui laimėti Baltijos valstybėms tam tikrą laipsnį realios nepriklausomybės bei vidaus laisvės". Laiškas pasirašytas Kathleen Paasch, informacijos direktoriaus Curtis B. Gans sekretorės. Vadovaujančių pareigūnų tarpe nurodytos pavardės: velionės Roosveltienės, Don Edwards, pirm., Reihold Niebuhr, H. J. Morgenthau, R. Mansfield, Marvin Rosenberg, Arthur Schlesinger, jr. ir kt.

VIETOJE BALIŲ PARAMA VASARIO 16 GIMNAZIJAI

"TŽ" skaitytojas, kurį laiką dirbęs Vasario 16 gimnazijoj, o dabar gyvenąs Kanadoje, parašė ilgą raštą minėtos gimnazijos reikalu. Jame jis išreiškia susirūpinimą dėl gimnazijai padarytos moralinės žalos spaudoje puolant jos vadovybę. Rašto autorius rašo:

"Mes juos visus (gimnazijos žmones) turėtume labai augštai vertinti ir pagerbti, o ne po jų panagėmis ieškoti purvo... Čia gyvenantieji galėtume kartas nuo karto suruošti vienu baliumi mažiau, surinkti tuos pinigus ir pasiųsti Vasario 16 gimnazijai. Tai būtų dviguba nauda: sušelptume ten vargstančius ir mūsų skilviai taip greit neprakiurtų".

"Dabar, kai susisiekimas pasidarė toks lengvas ir prieinamas, ar nebūtų gražu, jeigu mūsų turtingesnieji pasikviestų iš Vasario 16 gimnazijos atostogom kurį nors lietuvybei nusipelniusį mokytoją ar mokinį. Užuot surengus kokią vakarienę ar nupirkus suknelę, ar negeriau būtų padaryti žmogų laimingą ir paskatinti ištvermei."

"Negerai, kad bendrus lietuvybės reikalus mužikai palieka ponams, o ponai mužikams." Rašto autorius — Vasario 16 gimnazijos buvęs rūmų kirpėjas.

VIENARANKIAI VAIRUOTOJAI

Į "The Globe and Mail" žurnalisto Bruce West išvedžiojimus saugesnio autovežimių vairavimo reikalu atsiliepė eilė skaitytojų, jų tarpe ir Susie E. Oille iš Welando. Ji rašė: "Visuose laikraščiuose jau kuris laikas rašoma apie griežtesnius metodus, taikintinus išduodant autovežimių vairavimo leidimus, patariama intensyviau tikrinti neatsargius ir nerūpestingus vairuotojus, nurodoma, jog reikia griežčiau prižiūrėti eismo taisykles. Taip pat rūpinamasi, kad ir automobiliuose būtų įrengti reikiami įrengimai ir t.t. Visa tai yra gražu. Tai labai reikalingi užsimojimai ir pasiūlymai, tačiau nuostabu, kodėl niekur ir niekad neužsimenama apie tai, kas, mano manymu, yra didžiausia automobilių nelaimių priežastis. Tai vairavimas viena ranka arba uždėjimas abiejų rankų viršum vairo. Stebint automobilius plentuose, taip ir matosi, jog 90% vairuotojų yra kalti už šitokį lengvapėdiškumą vairavime. Jie laiko vairą viena ranka, o kitą iškiša pro langą ir įsikabina stogo viršaus. Kiti naudoja dar kitokias kombinacijas, bet abi rankas ant vairo retai kas belaiko. Tokiu atveju niekas negali kontroliuoti automobilio kaip reikiant... Spaudos pranešimuose dažnai rašoma: 'Automobilis neteko kontrolės'. Deja, tas automobilis niekad ir nebuvo kontrolėje. Taigi, tai rezultatai vienarankių vairuotojų. Toks vairavimas drąsiai pavadintinas savižudišku, nusikalstamu ir panašiais vardais. Jis sudaro pavojų ne tik pačiam vairuotojui, bet ir kitiem — pėstiem ir važiuojantiem." Pr. Alš.

Ir sovietiniai traukiniai turi klases

Miunchene išeinančio žurnalo "Bunte Illustrierte" redaktorius Uwe Knoll praėjusią vasarą turėjo progos iš Maskvos keliauti į Vladivostoką. Šią kelionę Sibiro geležinkeliu sovietai dabar perša užsieniečiams, norintiems vykti į Japoniją. Ji kainuoja gerokai pigiau, negu kelionė laivu per Suezo kanalą, bet užtrunka aštuonias paras, nes Maskvą nuo Vladivostoko sikiria apie 9.000 km.

Graudūs atsisveikinimai

Traukinys į Sibirą išvyksta kiekvieną vakarą iš Jaroslavskio stoties Maskvoje, kur tuo metu viešpatauja didelis sujudimas. Vokiečio teigimu, užsieniečio dėmesį patraukia graudžios atsisveikinimo scenos — verkia ne tik motinos, žmonos, sužadėtinės, bet ir išlydimi vyrai, jų tarpe ir raudonosios armijos kariai. Galimas dalykas, kad ruso pasąmonėje dar tebėra gyvi netolimos praeities vaizdai, kai į Sibirą riedėdavo nesuskaitomi traukiniai su politiniais kaliniais, kurių tik maža dalis tesugrįžo iš koncentracijos stovyklų. Galbūt dėlto į rytus išvažiuojantį traukinį dar ir šiandien išlydi ašaros, o į vakarus grįžtantį sutinka džiaugsmu spindintys veidai.

Trys klasės

Luomo skirtumų nepripažįstančioje Sov. Sąjungoje sibirinio traukinio vagonai visdėlto suskirstyti kapitalistų pavyzdžiu į tris klases: pirmos ir antros klasės keturiems keleiviams skirtuose skyriuose suolai yra minkšti, o trečios klasės keleiviams tenka zulinti kietą medį. Tokių III klasės vagonų sibiriniame traukinyje būna 3-4, juose dažniausiai įsitaiso daugiau vaikų turinčios šeimos. Nakčia kiekvieno skyriaus du keleiviai miega ant suolų, kitiems dviems yra įrengtos atverčiamos lovos vagono palubėje. Už tris kapeikas galima gauti stiklinę arbatos, kurią čia pat vagone išverda anglimis kaitinamas carinės Rusijos išrastas virdulys - "samavoras". Turtingesnieji valgyti eina į restorano vagoną, o plebėjai kiekvienoje stotyje grumiasi prie maisto gaminių kioskų, kartais netgi pižamomis apsirengę.

Daug jaunimo

Keleivių tarpe gausu mokslus baigusio jaunimo, keliaujančio į valdžios paskirtas darbovietes Sverdlovske, Omske, Krasnojarske, Chabarovske, Vladivostoke bei kitose Sibiro vietovėse. Didžiausias paskatas jaunimui yra geriau apmokamas darbas, greičiau gaunamas butas, galimybė lipti į viršų sovietinio biurokratizmo kopėčiomis. Tokie jaunuoliai ir jaunuolės betgi turi pasirašyti darbo sutartį trejiems metams, kurios nevalia atsisakyti. Daugumas jų į Sibirą važiuoja pirmą kartą.

Kiekvieną užsienietį užlieja beveik nenutrūkstanti klausimų banga apie gyvenimo sąlygas jo krašte. Jaunimas nori žinoti, kiek ten yra studentų, ką jie studijuoja, kiek reikia mokėti už mokslą, kokius gauna darbus studijas užbaigę. Su dideliu dėmesiu klausomasi pasakojimų apie keliones po pasaulį, kuris daugeliui sovietinio jaunimo atstovų pažįstamas tik iš kompartijos spaudos. Irkutske redaktorių Ū. Knoll mėgino ispaniškai užšnekinti viena "Inturisto" tarnautoja ir ir labai nusivylė, kai paaiškėjo, kad jis nemoka šios kalbos. Pokalbį teko tęsti angliškai. Negavusi progos pašnekėti ispaniškai, mergina nusiskundė: "Belieka laukti, kol atvažiuos kokia nors delegacija iš Kubos". Redaktorius juokaudamas jai pasiūlė nuvykti į Ispaniją. "Apie Ispaniją neverta nė kalbėti", — liūdnai konstatavo mergina. "Būčiau laiminga, jei kada galėčiau nuvažiuoti į Havaną, Kubos sostinę..."

Atskiriami užsieniečiai

Chabarovsko geležinkelio stotyje kiekvienam užsieniečiui tenka atsisveikinti su rusais keleiviais — sibirinis traukinys "Rusija" iš čia pasuka į Vladivostoką, kurin užsieniečiai neįsileidžiami. Chabarovske užsieniečiai išlaipinami ir iš keleivinių lėktuvų. Jų visų laukia specialus traukinys "Rytai", kas ketvirta diena riedantis į mažesnį Nachodkos uostą. Geležinkelio linija iš Chabarovsko į Nachodką eina Kinijos pasieniu, bet užsieniečiui jos netenka pamatyti, nes kelionė atliekama nakties metu. Tenka manyti, kad nakties tamsa nuo užsieniečio akių slepia gerokai sustiprintus sargybos postus. Žvilgsnį į "draugišką" Kiniją užsienietis gali mesti nuo stačiųjų Amūro upės krantų pačiame Chabarovske, bet dėl upės platumo jis ten tegali matyti tik melsvą kito kranto liniją tolimame horizonte.

Varžtai fotografams

Prekybos uostą Nachodką nuo karinės bazės Vladivostoke skiria apie 200 km, bet ir čia nuo kranto neleidžiama fotografuoti uoste stovinčių laivų. Įlipus į "Baikalo" laivą, kuris keleivius nuveža Japonijon, varžtai fotografavimui sušvelnėja — laivo karininkai leidžia fotografuoti visą uostą. Jie, matyt, geriau žino už kompartijos biurokratus, kad šiame uoste nėra jokių paslapčių.

"Bunte Illustrierte" redaktorius prisipažįsta, kad visiškai nesuprantami principai, pagal kuriuos yra varžomas fotografavimas. Traukinio pareigūnai pvz. neleido fotografuoti, palyginti, netaip jau ilgo tilto per Angaros upę Irkutske, kai tuo tarpu virš dviejų kilometrų ilgio Amūro tiltą Chabarovske galima buvo fotografuoti iš visų pusių. Jis taipgi nusiskundžia "Inturisto" nepaslankumu, kuris yra didelė kančia užsieniečiui keleiviui. Ilgai reikia laukti leidimo kelionei į Sibirą, bilieto, neleidžiama pakeisti kelionės plano. Tokie dalykai, savaime suprantama, nevieną užsienietį priverčia atsisakyti kelionės į Japoniją per Sibirą. vk

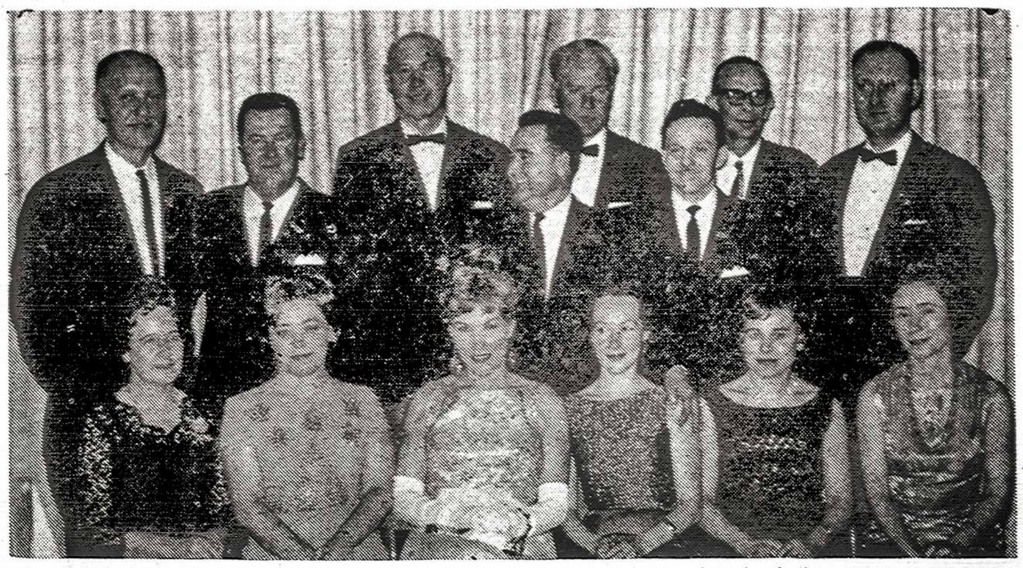

Pabaltiečių ir vengrų buvusių karių organizacijų atstovai, dalyvavę bendradarbiavimo pasitarime — pobūvyje Toronto Estų Namuose. Stovi iš kairės: J. Zamblovskis, latvis; S. Jokūbaitis; M. Randla, estas; J. Meszaros, vengras; H. Verder, estas; P. Jonikas; J. Sets, estas; R. Tralla, estas. Sėdi iš kairės ponios: Randla, Jokūbaitienė, Preem, Meszaros, Jonikienė, Tralla Nuotr. S. Preem

Ontario alkoholinių gėrimų kontrolės komisijos pirm. W. T. Robb pranešimu, nuo š.m. vasario 5 d. gėrimai bus pradėti pardavinėti restoranuose sekmadieniais. Alkoholiui parduoti turi leidimus restoranai juos galės servuoti kartu su pietumis 12-3 v. p.p. ir 5-9.30 v.v. Pagrindinė sąlyga — alkoholis leidžiamas tik tuo atveju, jei užsisakomas pakankamas kiekis maisto. Šį sprendimą padarė Ontario provincijos ministerių kabinetas. Tenka manyti, čia daug įtakos turėjo artėjantieji provinciniai rinkimai ir, galimas dalykas, N. Metų sutikimas, kuris šiemet išpuola sekmadienio vakarą. Be to, tenka skaitytis ir su turistais iš JAV, vykstančiais į pasaulinę parodą Montrealyje, kur tokie suvaržymai sekmadieniais neegzistuoja.

Vandalai Montrealio senamiestyje aptaškė dažais Kanados vadų statulas. Išniekinimo susilaukė John A. Macdonald, Wilfrid Laurier, George Etienne Cartier ir karalienė Viktorija. Atrodo, kad tai buvo Kvebeko separatistų atsakas į federacinio parlamento nutarimą sausio 11-tą paskelbti John A. Macdonald diena ir ateityje visoje Kanadoje švęsti jo gimtadienį.

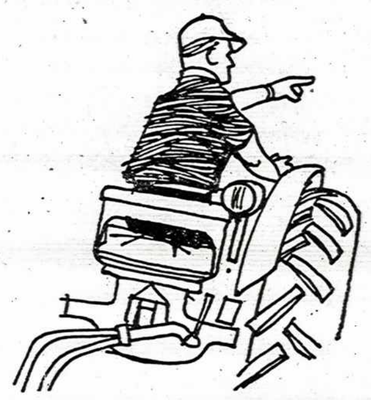

Nuo 1967 balandžio 1-os

DARBO DRAUDIMAS

(UNEMPLOYMENT INSURANCE)

apims beveik visus darbininkus, dirbančius:

ŪKIUOSE GYVULININKYSTĖJE DARŽININKYSTĖJE

ŠILTNAMIUOSE SODININKYSTĖJE

VAISIŲ, DARŽOVIŲ, GĖLIŲ AUGINTOJUS

(1) Jei dirbate vienoje tų sričių, verta pasiteirauti ar ir jūs galite gauti darbo (Unemployment) draudimą.

(2) Jei esate darbdavys ir samdote darbininkus, yra išleistos naujos taisyklės, kurių turite laikytis. Sužinokite apie jas dabar.

Gaukite tas svarbias informacijas dabar iš jūsų artimiausios

UNEMPLOYMENT INSURANCE COMMISSION

Neišspręsti Lietuvos sienų klausimai

A. MAŽIULIS

(Tęsinys iš pr. numerio)

Vilnių atgavus

Prasidėjęs II pas. karas sujaukė Europos žemėlapį. Lietuva atgavo Vilnių. Iškilo naujai Rytų Lietuvos nevienas klausimas. A. Smetonos Lituanistikos Instituto istorijos skyrius paskelbė Lietuvos rytinėms sienoms konkursinę temą, kurios tuo metu, rodos, nepasiėmė dar nė vienas istorikas, bet susidomėjo 2-3 studentai. Vėliau, jau okupacijos metu šiems klausimams medžiagą telkė prof. dr. A. Šapoka, prof. S. Sužiedelis, prof. dr. J. Puzinas, a.a. J. Juška, M. Alseikaitė-Gimbutienė ir kt. 1942 (?) buvo Vilniuje sudarytas Lietuvos rytinių sienų studijų ratelis, kuris jieškojo susipratimo su gudais, bet vokiečių buvo išaiškintas ir kai-kurie nariai net buvo trumpam pasiųsti į kalėjimą. Tačiau Lietuvos sienoms domė nesustojo. Buvo metamas žvilgsnis į Lietuvos rytų, pietų ir vakarų etnografinius plotus, nes karas teikė naujų vilčių Lietuvai susirinkti savas žemes. Nežiūrint karo meto sąlygų, etnografai prakeliavo nuo Polocko, pro Minską į Naugarduko apylinkes, buvo pasidairyta žymiai piečiau ir prie Gardino, iki Balstogės. Buvo pirmą kartą mėginta, taip pat slaptai per sieną prasikasus, žvelgti ir į Augustavo apylinkes. Iš tų kelionių grįžta su keliolika užrašų sąsiuvinių, šiek tiek nuotraukų... Deja, nespėta nei tos medžiagos apdoroti, nežinia ar ji ir išlikusi, nes buvo laikoma privačiai, ne muzėjuose.

Nepakankamos pastangos

Pasibaigus II pas. karui, kai tikėtasi ir taikos konferencijos, VLIKas buvo pavedęs sudaryti sienų klausimais žemėlapį. Prof. dr. Ž. Ivinskis sutelkė, kiek ano meto sąlygos leido, tam žemėlapiui bei siekiamosioms sienoms studijinės medžiagos. Bet reikalams nusitęsus, Lietuvos sienų klausimai buvo nustumti į šalį. Tik kai jau gudų leistasis 1952 m. žemėlapis, maždaug tuo pačiu metu pasirodęs paruoštas dr. J. P. Stankievich "Etnographical and Historical Territories and Boundaries of Whiteruthenia (Kryvia, Byelorussia)" ir kiti panašūs gudų leidiniai, kartais ir JAV valdžios įstaigų leisti, tuos reikalus priminė gana nemaloniai ir lietuviams buvo sudarytas Lietuvių Tyrimo Institutas, kuris jau 1958 m. pasiskardeno "Studia Lituanica" I tomu. Deja, pasirodė, kad planuoti daug lengviau nei sienų ar kitais studijiniais klausimais rašyti. Staiga pasigedome neturį laisvų nuo kitų darbų nei kalbininkų, nei istorikų, nei kitų plačiąja prasme lituanistų. Antra, jiems mes negalėjome sudaryti nei minimalių pragyvenimo sąlygų, kad jie galėtų dirbti. Jie ir toliau turėjo pasirūpinti duona ar universitetuose, ar laikraščių redakcijose, kartais tekindami geležis ir t.t. Nesusigavome nė kai palaidojome prof. dr. A. Šapoką, doc. dr. J. Matusą... O kai prof. dr. Z. Ivinskis turėjo dėl duonos palikti Romos archyvus ir išvyko į Vokietiją skaityti atskirų istorijos kursų, tai dar pasidžiaugėme, kad žmogus jau darbo gavo, nors ir atsijo nuo reikalingesnių darbų.

Taip pat nepasigedome nė Romoje gyvenančių ir rimtai į archyvus įsitraukusių kunigų. Ir jie mums atrodė nereikalingi — tegu pasijieško kito darbo ir "pažįsta prakaito duoną".

Lituanistai nereikalingi?

Lietuvių tremties visuomenei senoji ir paruošta rimtam darbui lituanistų karta pasirodė **nereikalinga,** mes jos nepasirūpinome panaudoti tiriamajam sienų ir kitų lituanistinių klausimų sprendimui, nes mums pasiekus didesnės gerovės ir įsitaisius rezidencijas su barais parūpo vien tik nebaigtos išgyventi baudžiavinės dvasios reikalai. Tai paliudija, kad **per 15 metų nebesurado nė vieno jaunuolio,** kuris būtų pasukęs į gilesnes lituanistines studijas, pvz. Pennsylvanijos universitete pas prof. dr. A. Salį ar kituose universitetuose, kur išnaudotų paskutinės dienos galimybes. Įdomu, kas gins rytoj lituanistinius reikalus ir atsakys į Maskvos sugalvotas falsifikacijas? Ir kas laiku bei reikiamai galės ginti Lietuvos valstybės sienų klausimus tarptautiniame forume, kai nebus mūsų atstovui pateikti lituanistų atsakymai? Ir geriausias diplomatas ar tiksliųjų mokslų atstovas visų tų klausimų vienas negalės atsakyti, nes suinteresuoti Lietuvos rytų, pietų ir vakarų kaimynai intensyviai dirba sutelkę visą eilę kalbininkų, istorikų ir kitų reikalingų studijoms paruošti žmonių. Diplomatinei kovai nenusiveši nei kun. dr. K. Matulaičio etruskinių bei kitų "tyrinėjimų", nei V. Žemaičio (Žemaakio) "studijų", nei jiems panašių atbulinės lituanistikos, kuriose tik XIX a. darbo metodu suniekinamos lituanistų ir siekiamų žemių pastangos. Sienų ir siekiamų žemių studijoms paruošti reikia būrelio darbui pasiruošusių lituanistų, kurie pasėdėtų prie darbo ir keletą metų. **Savaitgalių laisvalaikiu šio darbo nepadarysi, o šiandieninių pensininkų ir geriausių norų šiam dideliam darbui permaža.** Laisvalaikio darbo išdavos tėra keli žurnaluose straipsneliai, keli tų klausimų palietimai Lietuvių Enciklopedijoje. Tai elgetos krepšyje keli surinkti duonos kampeliai...

Žvalbėrės

Atsiųsta paminėti

Šaltinis nr. 6(1259), 1966 m. gruodis. Šv. Kazimiero Sąjungos leidžiamas religinės ir tautinės minties žurnalas. Red. S. Matulis. Adresas: The Spring, 16, Hound Rd., West Bridgford. Nottingham, England.

Mūsų Mokykla, Hamiltono Vysk. M. Valančiaus vardo šeštad. liet mokyklos 1966 m. leidinys, redaguotas X skyriaus mokinių: R. Sakalo, D. Juozapavičiūtės, K. Parešytės, M. Trumpickaitės ir K. Gedrimaitės.

Lituanus Vol. 12, No. 2, summer 1966. Kultūros, mokslo ir meno žurnalas anglų kalba, kurio pagrindinis uždavinys yra Baltijos kraštų ir ypač Lietuvos reikalai. Leidžiamas tris kartus per metus, prenumerata $3, atskr. nr. $1. Adresas: Lituanus, P. O. Box 9318, Chicago, Ill., USA.

"The Prism" Vol. I No. 1, December 21, 1966. Šv. Antano gimnazijos mokinių rotatorium atspausdintas laikraštėlis anglų kalba. Vyr. red. — Anthony Dargis, administratorius — Chester Bealles. Skyrius redaguoja visa eilė redaktorių.

Pasaulio Lietuvis nr. 25, 1966 m. gruodis. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos informacijos biuletenis. Adresas: The World Lithuanian c/o Mirga Kižienė, 18021 Hiller Ave., Cleveland, Ohio 44119, USA.

Balėto šokėjai — R. Kryžanauskaitė su savo partneriu Blain, atlikę programą "Tėviškės Žiburių" spaudos baliuje. Nuotr. B. Tarvydo

Dialogas tarp Romos ir Maskvos

Profesoriaus Antano Paplausko-Ramūno knygos proga

J. VENCKUS, S. J., Montreal

Veikalas parašytas prancūziškai ir vadinasi "Dialogue entre Rome et Moscou".

Autorius yra žinomas kaip "apis argumentosa", kruopšti bitelė. Daug medžiagos surinkta, daug reikšmingų citatų. Autoriui žinomi yra labai gerai rusų rašytojai. Jis pažįsta Bažnyčios Tėvus, didžiuosius scholastikus, kaip **Tomą Akvinietį ir kt. Autoriui** yra žinoma, kas Vakarų Europoje apie Rusiją rašoma ir sakoma. Pats didžiausias rusiškojo ekumenizmo atstovas yra Vladimiras Solovjovas (1853 — 1900), kuris jaunas būdamas skaitė V. Europos filosofus ir buvo tapęs ateistu, paskui grįžo į krikščionybę, žinoma, rusų ortodoksų Bendriją. Vėliau savo studijomis įsitikino, kad Romos atstovaujama krikščionybė su popiežiumi priešakyje yra pilnoji krikščionybė. Bekovodamas už krikščioniškų Bendrijų vienybę, porą kartų nustojo profesūros Rusijos universitetuose, nes rusų valdžiai nepatiko jo pažiūros. Solovjovas tapo kataliku, bet tvirtino, kad jis tuo neapleidžiąs ortodoksijos, tik ją papildąs pripažindamas popiežių šv. Petro įpėdiniu.

Rašant lietuviams, nėra reikalo daug rašyti apie Rusiją, nes mes ją pakankamai pažįstame, tik gal priminsime, kad Rusija yra labai didelis kraštas, tris kartus didesnis už JAV, didesnis už visą Š. Ameriką (su Kanada), apima 8,700,000 kv. mylių be satelitų. Rusija užima šeštą dalį visos žemės sausumos. Be to, jos valdžioje yra daug kitų šalių, o savo komunistine partija ji į visus pasaulio kraštus yra įleidusi šaknis. Gyventojų skaičius pačioje Rusijoje jau seniai prašoko 200 milijonų.

Krikščionybė iš Graikijos

Germanai ir visa V. Europa, priimdami iš Romos krikščionybę, perėmė, galima sakyti, viską: literatūrą, teisę, pagaliau pačią lotynų kalbą. Buvo laikas, kad ne tik universiteto rektoriai, bet net moterų vienuolynų viršininkės turėjo savo inauguracijos kalbą lotyniškai pasakyti.

Rusai, priimdami krikščionybę iš Konstantinoplio, kartu priimė iš Graikijos visą kultūrą ir tuo būdu tapo tolimi, svetimi V. Europai. Rusų politinis gyvėnimas susiformavo Ruriko laikais (860 m.) Novgorode. Į Kievą valdžia perėjo 882 m. ir šis miestas pasidarė Rusijos širdimi ilgam laikui. Krikščionybę Rusija priėmė 988 m. Tai oficiali data. Olga buvo priėmusi krikščionybę jau 957 m.

Bizantijos schizma

Griežtai reikia skirti schizmą nuo herezijos. Herezija yra koks nors klaidingas mokslo skelbimas. Schizma yra atskilimas nuo popiežiaus, nuo vienybės. Schizmą pradėjo Fotijus (Photius, apie 891) ir baigė Keruliarijus; abu Konstantinopolio patriarchai. Tai buvo dideli ir nemalonūs ginčai tarp patriarchų, karalių ir popiežių. Oficialus skilimas įvyko 1054 m. liepos 16 d., kai nuncijus padėjo Konstantinopolyje ant Sofijos katedros altoriaus popiežiaus ekskomunikos raštą, ištardamas garsiuosius žodžius: "Deus videat et judicet" — Dievas tegul mato ir teisia. Rusai, kaip bendruomenė, toje byloje nedalyvavo. Kyla tad teologiškas klausimas: ar ta rusų jaunutė Bažnyčia tuo pačiu irgi atskilo nuo Romos? Manoma, kad ne, bet kadangi ir toliau priklausė nuo Konstantinopolio, gyveno graikijos Bažnyčios įtakoje. Įdomus supuolimas — liepos 16 d. (1918 m.) žuvo rusų ortodoksų Bendrijos galva Mikalojus II nuo komunistų kulkų.

Turkai užima Konstantinopolį 1453 m.

Konstantinopolis — Bizantijos arba Rytų Romos imperijos sostinė. Kadangi Lietuva turėjo savo valstybėje daug ortodoksų, turėjo daug reikalų ir su Konstantinopoliu. Kai turkai užėmė Konstantinopolį, tai ortodoksų Bendrija Rusijoje ir Lietuvoje tapo atskirta, stačiai atkirsta. Tada jau Rusija turėjo savo patriarchą. Jeigu Konstantinopolis buvo vadinamas antrąja Roma, Maskva pasivadino "trečiąja Roma". Be abejonės, turkų užpuolimas Rusijai buvo baisus. Jis truko nuo 1223 iki 1480 m. ir paliko Rusijai dideles žymes ir charakteryje, ir valdymo būde, ir papročiuose, ir pačioje kalboje. Didelis įvykis buvo Rusijai Sibiro užėmimas — 1643 m. pasiekė Ramųjį vandenyną. Jonas Žiaurusis pirmas pasivadino caru (nuo lotyniško žodžio Caesar).

Caras — ortodoksų Bendrijos galva

Tai tokia sistema, kai cesorius pasidaro popiežium, t.y. sujungia savyje pasaulinę ir dvasinę valdžią. Kai 1700 m. mirė Maskvos patriarchas Adrijonas, Petras Didysis delsė, neleido rinkti naujo. Kartą pagaliau buvo paklaustas, kada bus renkamas naujas patriarchas. Petras Didysis, rodydamas pirštu į save, pasakė: "Štai jūsų patriarchas." 1721 m. dekretu buvo įsteigtas "Šventasis Sinodas", kuris caro vardu valdė ortodoksų Bendrijos reikalus. To sinodo pirmininkas buvo vadinamas prokuroru ir net nebuvo dvasininkas. Kaikurie prokurorai net nebuvo religingi žmonės. Pats Petras Didysis vadino sinodą "caro akimi", nes turėjo sekti dvasininkų politinę ištikimybę.

Caras sukliudė vienybę

Roma visados stengėsi susitarti su rusų Bažnyčia. Vieną kartą teoriškai toks susivienijimas jau buvo pasiektas. Tai įvyko Florencijos santaryboje 1439 m. Geriausi teologai iš Rusijos, Graikijos ir Romos buvo sukviesti. Buvo svarstomas klausimas, liečiąs pačios Šv. Trejybės gelmes, garsųjį **Filioque.** Pagal Romą, Šv. Dvasia kyla iš Tėvo ir Sūnaus (Filioque), o pagal graikus — Šv. Dvasia kyla iš Tėvo **per Sūnų.** Vienybės sutartis pradėta labai iškilmingais žodžiais "Exultet terra et laetentur caeli" — te džiūgauja žemė ir tesidžiaugia dangus. Ortodoksų atstovas Izidorius sugrįžęs iškilmingai norėjo perskaityti katedroje susivienijimo raštą, bet Rusijos valdovas sustabdė, taip kad praktiškai dialogas tarp Romos ir Maskvos nepasiekė savo tikslo.

Kitas dialogas, ir tai reikšmingas, buvo pradėtas po I D. karo Lenkijoje ir Lietuvoje. Į Lenkijos naujai susikūrusią valstybę pateko daug ortodoksų. Kadangi popai su rusų armija buvo pasišalinę, tai Romos katalikų kunigai, priėmę Rytų apeigas, perėmė ortodoksų parapijas. Lietuvoje ortodoksų dauguma perėjo į katalikybę ir pasiliko Romos apeigose, nes nebuvo pakankamai, gausūs, kad sudarytų Rytų apeigų vienetus — parapijas.

Kas tie unitai?

Visados buvo daug rusų, kurie giliau susipažinę Vakaruose su Kat. Bendrija, panoro tapti katalikais. Buvo labai žymių konvertitų, apie kuriuos čia nekalbėsime. Roma labiau pageidavo, kad visi pasiliktų Rytų apeigose, nenorėjo priekaišto, esą Roma "romanizuoja". Roma paliko jiems visą gražiąją liturgiją. Rytų apeigų nevienuoliai kunigai yra vedę ir jei kuris pereidavo katalikybėn, nebuvo reikalaujama celibato. Visi, kurie pereidavo katalikybėn tokiomis sąlygomis, buvo vadinami **unitais.** Iš jų tebuvo reikalaujama, kad pripažintų Romos popiežių kaip šv. Petro įpėdinį.

Pats didžiausias unitų judėjimas įvyko 1595-96 m. Lenkijos ir Lietuvos valstybėse. Daug prie unijos su Roma prisidėjo vienuoliai bazilijonai, kurių būta ir Lietuvoje, ir Gudijoje. Labiausiai uniją išplėtė Tėvai jėzuitai. Rusų valdžia unijoje įžiūrėjo didelį pavojų, todėl juos persekiojo daug daugiau, negu Romos katalikus. Unitų kunigams buvo uždrausta krikštyti ir kitus sakramentus teikti. Kadangi jie būdavo vedę, tai jiems ištrėmimas Sibiran buvo daug sunkesnis — turėdavo palikti šeimą be globos. Valdžia vedė aštrią kovą: 1815 m. ištrėmė iš visos rusų imperijos jėzuitus ir atėmė visas unitų bažnyčias, taip kad unitų liko tik Austrijos-Vengrijos ribose.

Kokį dabar Vatikanas gali turėti dialogą su Maskva, kol kas viešumoje mažai težinoma. Kadangi II D. kare rusų ortodoksų Bendrija prisidėjo prie karo, tai Stalinas kiek nusileido ir jai mažiau trukdė dirbti, bet katalikais nepasitikėjo ir juos visaip persekiojo, nors vėliau Chruščiovas nevieną kartą yra palankiai atsiliepęs apie popiežiaus Jono XXIII enciklikas.

Baigdamas primenu, kad daugiau ir giliau supras tą dialogą tarp Romos ir Maskvos, kas pasiskaitys Dr. Paplausko-Ramūno knygą.

(Antoine Paplauskas — Ramunas, DIALOGUE ENTRE ROME ET MOSCOU. Vladimir Soloviev, porte — parole du mouvement oecuménique en Russie. Préface du cardinal Koenig. Editions de l'université d'Ottawa. Ottawa, Canada, 1966, p. 251.)

Ontario provincijos sekretoriatas ir pilietybės ministerija surengė anglų kalbos dėstytojų konferenciją Politechnikos institute. Dalyvavo 1200 mokytojų. Konferencijoj kalbėjo pilietybės min. R. Welch, anglų kalbos dėstymo specialistė iš Niujorko ir kiti. Ta proga buvo sukviesta spaudos konferencija. Nuotraukoje iš kairės: pilietybės depart. dir. D. R. Colombo; provincijos sekretorius ir pilietybės ministeris R. Welch, dr. M. Finocchiaro ir "TŽ" atstovas

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

ANATOLIJAUS KAIRIO komediją "Diagnozė" sausio 15 d. suvaidino Čikagos latvių teatras. Spektaklį režisavo Artur Gaikis, dekoracijas sukūrė dail. Ojars Jegens. Ši lietuvio autoriaus komedija taipgi bus vaidinama Mineapolio ir Des Moines latvių teatrų scenose. Anksčiau latviai "Diagnozę" yra suvaidinę Milwaukee ir Toronte. Į latvių kalbą ją išvertė Janis Zarins.

ONOS BAUŽIENĖS IR ALVYDO BIČIŪNO tapybos darbų paroda buvo atidaryta Balzeko Lietuvių Kultūros Muzėjuje Čikagoje. Abu jie yra Lietuvoje gimę jaunosios kartos atstovai, dailę studijavę JAV, abu priklauso jaunųjų dailininkų "Dailės" grupei. Paroda nepasižymi eksponatų gausumu, nes jos rengėjai išstatė tik po šešis darbus. Lankytojų dėmesį patraukia O. Baužienės geometrinių formų abstraktai "Fantazija", "Peizažas", "Mergaitė su dviračiu", "Madona", A. Bičiūno "Centauras imasi", spalvotoji "Mėnesiena".

FILMŲ AKTORIUS GEORGE MIKELL, kurio tikroji pavardė yra Jurgis Mikelaitis, iš Londono buvo atvykęs į Australiją aplankyti savo tėvų ir dviejų brolių. Ta proga "Mūsų Pastogė" paskelbė pasikalbėjimą su jaunuoju menininku ir pluoštą žinių apie jo pasiektus laimėjimus. Dramos studiją J. Mikelaitis lankė Oldenburge, Vokietijoje, aktoriaus darbą pradėjo Australijos teatruose. 1955 m. susitiko su Australijoje gastroliavusia Londono Old Vic teatro grupe ir išvyko Britanijon. Pirmuosius žingsnius žengė britų A. Rank studijos filmuose, o vėliau pasiekė ir Hollywoodą — M.G.M., Columbia, United Artists, Paramount. Lietuviams jį yra tekę matyti tokiuose gerai žinomuose filmuose, kaip "The Guns of Navarone", "The Spy Who Came in From the Cold", "The Great Escape", "The One That Got Away", bet turbūt niekas neįtarė, kad George Mikell yra Jurgis Mikelaitis, netgi dar nespėjęs užmiršti savo gimtosios kalbos. Reikėtų atkreipti tautiečių dėmesį į jo naujausius filmus, kuriuose jis yra sukūręs pagrindinius vaidmenis: "Sabina", "Highway to Battle", "Jackpot", "Kill Her Gently", "Dateline Diamonds", "The Egiptian Doctor", "The Gentle Terror". J. Mikelaitis sakosi Londone sutikęs ir kitus lietuvių kilmės aktorius — Laurence Harvey, Mark Lawrence ir John Gielgud. Apie visuotinio pripažinimo susilaukusį J. Gielgud jis pareiškė: "Taip, jis žino, kad jo šaknys iš Lietuvos". J. Mikelaitis mažai beprisimena Lietuvą, bet tikisi ją aplankyti, jeigu pasitaikys proga profesiniais reikalais keliauti ta kryptimi.

DAIL. KUN. PIJAUS BRAZAUSKO, Sacred Heard ligoninės Eugene, Ore., kapeliono, dviejų darbų nuotraukas įsidėjo "Eugene Register-Guard" laikraštis. Pirmasis paveikslas yra nutapytas ant minėtosios ligoninės sienos ir vaizduoja karalių Mindaugą su kariais, antrasis yra lietuviškais motyvais sukurta "Betlėjaus prakartėlė". Kun. P. Brazauskas dailę yra studijavęs Lietuvoje ir Paryžiuje.

AUSTRALIJOS LIETUVIAI norėjo, kad Melburne naujai atidaromas Latrobe universitetas dėstytų lietuvių kalbą, bet užsirašė tik keturi asmenys, norintys ją studijuoti, kai tuo tarpu mažiausiai grupei reikėtų bent 30 studentų. Tuo reikalu buvo tartasi su minėtojo un-to moderniųjų kalbų katedros vedėju prof. Elliot Forsyth. Jo nuomone, yra dvi galimybės — lietuvių kalbos dėstymas lygiamosios kalbotyros rėmuose arba jos pradinis kursas kalbų institute, kuriuo galėtų pasinaudoti asmenys, dėl vienų ar kitų priežasčių norintieji pramokti lietuvių kalbos. Australijos LB krašto kultūros lituanistinė sekcija, vadovaujama A. Krauso, šiuo metu renka duomenis apie lietuvių kalbos dėstymo pobūdį kitų valstybių augštosiose mokyklose. Jais remiantis bus padarytas galutinis sprendimas.

JURGIO BALTRUŠAIČIO poezijos rinkinį "Gesammelte Gedichte" ruošiasi išleisti Fink leidykla Miunchene. Leidinį redaguoja prof. D. Tschiževski, palaikydamas ryšius su Paryžiuje gyvenančiu poeto sūnumi. Į rinkinį planuojama įtraukti ir lietuvių kalba parašytų J. Baltrušaičio eilėraščių.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

KOMPOZ. E. BALSIO du kūriniai — II koncertas smuikui ir orkestrui, "Dramatinės freskos" smuikui, fortepijonui ir orkestrui — buvo atlikti koncerte Poznanėje, Lenkijoje. Iš Vilniaus į Poznanę buvo nuvykęs jų autorius E. Balsys, Lietuvos Kompozitorių Sąjungos pirmininkas, ir koncerto solistai — Vilniaus konservatorijos vyr. dėstytoja pianistė Olga Šteinbergaitė, smuikininkas Aleksandras Livontas.

PABALTIJO RESPUBLIKŲ DIENOSE Belgrade, Jugoslavijoje, Lietuvai atstovavo šimto grafikos darbų paroda. Jų autoriai — J. Kuzminskis, S. Krasauskas, R. Gibavičius, A. Skirutytė, A. Makūnaitė ir kiti grafikai. Propagandai buvo skirta antroji paroda "Tarybų Lietuva — nuotraukose".

LIETUVOS CHEMIKŲ KONFERENCIJĄ chemijos vardynui ir terminams aptarti surengė D. Mendelejevo chemikų draugija ir Vilniaus universiteto chemijos fakultetas. Pranešimą apie chemijos vardų ir terminų reformos reikalingumą padarė prof. K. Daukšas. Antrąjį pranešimą — "Organinių junginių nomenklatūros klausimai", paruoštą kartu su docentu L. Jasinsku, perskaitė doc. G. Dienys. Konferencijos dalyviai pritarė reformoms ir sudarė specialią komisiją gairėms paruošti.

PAVEIKSLŲ GALERIJA paverstoje Vilniaus katedroje koncertavo du argentiniečių gitaristai — Graciela Pompani ir Jorge Martinez Zarate, atlikdami visą eilę XVII-XVIII š. kompozitorių kūrinių. Didžiausio pasisekimo susilaukė paties J. M. Zarate kompozicija — preliudas ir šokis. Gitarų duetui jie yra sukūrę originalių kūrinių ir taipgi pritaikę virš 600 kitų autorių kompozicijų.

MOKSLINĖ-METODINĖ KONFERENCIJA lietuvių kalbos ir literatūros dėstymo klausimais įvyko Vilniuje. Jos organizatoriai — mokyklų mokslinio tyrimo institutas ir Vilniaus liaudies švietimo skyrius. Pranešimus padarė Vilniaus universiteto dėstytojai, Lietuvos Mokslų Akademijos ir mokyklų mokslinio tyrimo instituto bendradarbiai. Dalyvavo mokytojai iš visos Lietuvos.

JUOZAS BALTUŠIS "Liter. ir Menė" šiltais žodžiais sveikina Kauno dramos teatro pateiktą K. Borutos "Baltaragio malūno" inscenizaciją: "Baltaragio malūno" inscenizatoriai E. Ignatavičius ir S. Motiejūnas ėmėsi darbo su gilia meile ir pagarba K. Borutos talentui. Ir ėmėsi, gerai išmanydami reikalą. Jie ne tik išsaugojo gražiausias kūrinio savybes, bet ir papildė jas savo širdžių šiluma. Dėl to spektaklis skamba kaip tikra sceninė poema apie didžius ir gilius žmonių jausmus, liepsningas aistras, nepalenkiamą žmonių valią siekti grožio ir laimės, apie svyravimų, pasimetimų, abejonių pragaištingumą. Daugelyje scenų veiksmo įtampa ir siužeto rutuliojimo dinamika net gniaužis žiūrovui kvapą. Ir net į galvą neateina mintis, kad susitikome su inscenizacija, o ne specialiai scenai parašytu veikalu..." O visdėlto už šį romaną K. Borutai kadaise teko gerokai nukentėti.

PROF. J. BALČIKONIS supažindino "Tiesos" skaitytojus su prof. A. Senno Heidelberge išleisto lietuvių kalbos vadovo "Handbuch der litauischen Sprache" pirmuoju tomu, iškeldamas autoriaus nuopelnus: "Dabar išėjęs prof. Senno darbas (I t.) yra šių dienų mūsų rašomosios kalbos gramatika, papildyta faktais iš senųjų raštų ir tarmių. Autoriaus darbas atliktas su dideliu atsidėjimu ir rūpestingumu. Kiekvienas dalykas gvildenamas itin smulkiai. Pavyzdžiui, kilmininko vartojimui paskirta 25 puslapiai, vadinas, dvidešimta dalis knygos. Suprantamas daiktas, kilmininko vartojimo čia turėtų būti suminėti visi atvejai. Ir kiti linksniai negali skųstis šykščiu vartojimo suskirstymu. Apskritai, visi gramatikos skyriai parašyti panašaus platumo. Tokia gramatika pravers kiekvienam, kas nori geriau pažinti lietuvių kalbą." J. Balčikonis taipgi primena, kad prof. A. Sennas jau 1957 m. yra išleidęs vadovo antrąjį tomą, kuris skirtas tautosakai ir rašytojų kūrinių ištraukoms.

V. Kst.

Lietuvių religinės muzikos komisija

Liturgijon įvedus gyvąsias kalbas, atsiras ir reikalo, ir įkvėpimo naujiems religinių giesmių bei instrumentinės muzikos kūriniams. Bažnyčios drausmė reikalavo anksčiau, reikalauja ir dabar, kad naujų kūrinių ne tik žodžiai, bet ir muzikinės kompozicijos būtų patikrintos diecezinių ar tarpdiecezinių atitinkamų instancijų, ar tie kūriniai yra tinkami giedoti bei groti bažnyčiose.

Paskatinti lietuvius kompozitorius naujai kūrybai ir kartu apsaugoti lietuvių bažnyčias nuo netinkamų kūrinių, prie Lietuvių Liturginės Komisijos laisvajame pasaulyje yra įsteigta Lietuvių Religinės Muzikos Komisija. Jos nariais šiuo metu yra: Tėvas Bruno Markaitis, SJ, kun. Vladas Budreckas, M.M., prof. Juozas Žilevičius, prof. Juozas Bertulis ir prof. dr. Leonardas Šimutis, Jr. Visos naujos kompozicijos, kad galėtų būti giedamos ar grojamos bažnyčiose pamaldų metu, privalo būti patikrintos šios komisijos ir pateiktos kompetentingai instancijai patvirtinti. Be tokio patvirtinimo kompozicijos negali būti giedamos ar grojamos pamaldų metu.

Senesnės kompozicijos, jau anksčiau patvirtintos, lietuviškam giedojimui pritaikytos iš kitų kalbų ar pačių lietuvių anksčiau sukurtos, naujo patvirtinimo nereikalingos.

Lietuvių Liturginės Muzikos Komisijos adresas: 2345, W. 56th Street, Chicago, Ill. 60636, USA.

Vyskupas Vincentas Brizgys, lietuvių reikalams už Europos ribų

Mann & Martel

REALTORS

2320 Bloor St. W. **Tel. RO 2-8255**

DUNDAS — BROCK
$1.900 įmokėti, 6 kambarių, dviejų augštų mūrinis namas, dvi virtuvės, atvira skola, arti susisiekimo ir krautuvių.

QUEBEC — BLOOR
$10.000 įmokėti, 7 kambarių, 2-jų augštų gražus namas su garažu ir plačiu įvažiavimu; moderniška didelė virtuvė, nauja krosnis, viena atvira skola balansui; visai arti Bloor ir High parko.

BLOOR — ST. CLARENS,
$2.900 įmokėti, 9 didelių kambarių mūrinis namas, vieta garažui, 2 modernios virtuvės, naujas šildymas, naujas tinkas, aluminiai 2-ri langai ir durys, savininkas išvyksta Europon. galima užimti už mėnesio ar greičiau.

JANE — ANNETTE,
$7.500 įmokėti, 8 kambariai per 2 augštus atskiras mūrinis namas su garažu, 2 virtuvės, moderni vonia, arti krautuvių ir susisiekimo.

WINDERMERE — BLOOR,
$8.000 įmokėti, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4 kamb. 1-me augšte, vandens alyva šildymas, Extra kambarys rūsyje.

BLOOR — CLENDENAN,
$9.000 įmokėti, 8 metų senumo dupleksas su 3-jų kambarių butu rūsyje, abu butai po 2 miegamus, platus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai, vandens alyva šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO,
$15.000 įmokėti, 6 butų apartmentinis pastatas, privatus įvažiavimas, vandens alyva šildymas, arti krautuvių ir susisiekimo, viena atvira skola balansui, $7.500 metinių pajamų, geras išnuomavimas.

TIKRAS DUPLEKSAS. Bloor - Indian Grove, $7.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 10 kambarių per du augštus dupleksas, vieta — dviem automobiliam. šildomas vandeniu - alyva; viena atvira skola 10 metų. Visai arti Bloor požeminio traukinio. Viršutinį butą galima tuojau užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 **Namų telef. LE. 6-1410**

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

MAN & MARTEL

REALTORS

1928 Weston Rd. **Tel. 249-7691**

WESTON, gražus, naujas 6 kambarių namas su garažu, geroj vietoj. Galima užimti tuojaus. Prašoma kaina $30.000.

PRINCE EDWARD — DUNDAS, $27.900, 2 virtuvės, 2 prausyklos, 2-jų augštų plytų namas, 7 kambariai gražus kiemas, geras, švarus namas.

WESTON ROAD - ROGERS, $1.300 įmokėti, vienas atdaras mortgičius $13.500, atskiras 5-kių kambarių, plius 2 saulės kambariai; $95 mokama mėn., arti prie krautuvių ir susisiekimo; užimti galima tuojau.

MARTIN GROVE - DIXON RD., 1½ metų senumo, 6¾% mortgičius, $2.900 įmokėti, 7 dideli kambariai, garažas, privatus įvažiavimas, kambarys rūsy; daug kitų priedų.

KIPLING — ORKNEY CRES, $48.900 liuksusinis namas, 7 kambariai, užbaigtas rūsys, didelis sklypas, naujas namas, viskas prabangiai padaryta.

ST. CLAIR-JANE, $1.900 įmokėjimas, atskiras plytų namas, 3 dideli miegamieji, moderni virtuvė, nauj s šildymas, arti centrų, $95 mėn mokėjimai.

WESTON, 2.500, gražus 6 kambarių plytų namas, garažas, didelis sklypas, 2 prausyklos privatus įvažiavimas.

St. Vaupšas

Darbo tel. 249-7691 **Namų tel. 244-3519**

Turime taip pat daug kitų nuosavybių parduoti.
Priimame namus pardavimui.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor Str. W. **Tel. 534-9286**

BLOOR - HIGH PARK. $12.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 8 dideli kambariai, 3 moderniš. virtuvės, 2 prausyklos, didelis gražus sklypas. Namas be skolų. Prašo $24.500.

BLOOR W. - DELAWARE. $5.000 įmokėti, 6 kambariai, per du augštus, 2 virtuvės ir prausyklos. Dvigubas garažas, geras įvažiavimas.

SCARLETT RD.-CLAIRTON Cres. $10.000 įmokėti, naujos statybos, trijų butų mūrinis; arti krautuvių ir susisiekimo. Privatus įvažiavimas.

DUNDAS-LANDSDOWNE $12.000 įmokėti, mūrinis verslo namas; krautuvė ir 6 kambarių butas; geras investavimas; parduodamas su verslu. Prašo $26.000.

WEST TORONTO - LEMONWOOD DR. $12.000 įmokėti, vienų metų senumo, gražus mūrinis, 7 dideli kambariai, įrengtas rūsys, dvigubas garažas ir privatus įvažiavimas.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:
Pirm. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Antr. 10 - 1.30
Treč. uždarytas
Ketv. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Penkt. 10 - 1.30 ir 4.30 - 8
Šešt. 9 - 12
Sekm. 9.30 - 1

Augštesni nuošimčiai už indėlius
Geresnės skolinimosi sąlygos
100% saugumas.
Nemokama gyvybės ir paskolų drauda.
Visiems patogios kasos valandos.

Tapdami aktyviais nariais padedate sau, padedate lietuviškiems kultūriniams reikalams.

GREIČIAUSIAI AUGĄS LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST

Didžiausias pasirinkimas namų, farmų, žemės sklypų, apartamentų, biznių.

JIEŠKAU PIRKTI pirmą skolą - mortgičių iki $20.000.
$15.000.00 įmokėti, 100 akrų geros žemės prie 10 ir 24 kelio; prašoma $29.000.

KIPLING - RATHBURN RD. $10.000 įmokėti, mūro, gražių plytų 6 kambarių vienaaugštis, garažas, privatus įvažiavimas, rūsys baigtas. Prašo $27.800.

DUNDAS - RONCESVALLES $5.000.00 įmokėti, mūro, atskiras, 10 kambarių, 3 virtuvės, 2 garažai, geras įvažiavimas. Kaina $25.500.

ST. CLAIR AV. OAKWOOD AVE $15.000 įmokėti, mūro, atskiras, 17 kambarių, 7 butų pastatas, garažas, privatus įvažiavimas.

PRINCE EDWARD DR. — BERRY RD. $6.000.00 įmokėti, mūro, atskiras, įvažiavimas, gražus kiemas. Prašo $25.900.

5 kambarių vienaaugštis (bungalow), baigtas rūsys, garažas privatus įva-

J. KUDABA, LE 1-1161, namų RU 3-2105

Dainininkių trijulė "Rasa", atlikusi programą "Tėviškės Žiburių" spaudos baliuje Toronte. Iš kairės: R. Gvildytė, D. Augaitytė, V. Staškevičiūtė. Gėles įteikia Br. Prakapienė
Nuotr. B. Tarvydo

TORONTO

Lietuvių studentų žinios

Kolegos! Nepramiegokite vasario 3 d., penktadienį, ir ateikite Šv. Jono Kr. parapijos salėn 8 v.v. į Užgavėnių blynų vakarą. Ten visi susipažinsime su naujais studentais-ėmis, pasišoksime, linksmai laiką praleisime. Kokie bus gėrimai ir blynai, vietoje pamatysime.

Studentų valdyba

Šiais mokslo metais studentų veikla buvo apsnūdusi, bet dabar jau vėl atsigauna. Sudaryta nauja valdyba: pirmininkė — Nijolė Šernaitė, vicepirm. — A. Tinginys, sekr. — Ž. Gvildytė, ižd. — V. Vindašiūtė, nariai — G. Skrinskas, V. Sičiūnas. Pirmas šios valdybos rūpestis — surengti Užgavėnių blynų balių vasario 3, penktadienį, Šv. Jono Kr. par salėje. Žinoma, bus ir šokiai. Visi studentai kviečiami dalyvauti. Vėliau numatomas surengti platesnis balius, kuriame dalyvautų ir visuomenė. Pernai toks balius nepavyko — permažai buvo dalyvių, ir turėta apie $100 nuostolio.

Studentų būstinei naujame Prisikėlimo parapijos pastate yra gautas erdvus kambarys-salė. Tai graži patalpa studentų sueigoms, pokalbiams, kavutėms, paskaitoms, pasitarimams ir pan. Trūksta tiktai baldų. Studentai tikisi, kad visuomenė padės juos įsigyti. Šiuo metu Toronto universitetuose yra apie 80 lietuvių studentų.

Skaitykite "Tėviškės Žiburius" ir sekite informacijas apie studentų veiklą. Tuo būdu sužinosite, kas vyksta studentų gyvenime. Taip pat rašykite "TŽ" redakcijai: laiškus, žinias, straipsnius, siųskite įdomesnes iškarpas iš angliškų laikraščių, savo piešinius ir t.t.

Lietuvių skautų veikla

• LSB vyr. skautininkas nuo sausio 8 d. Kanados rajono vadeiva paskyrė s. K. Batūrą, 102 Government Rd., Toronto 18, tel. 233-9917.

• Sausio 28, šeštadienį, University Settlement (Grange — Johns St.) įvyksta kanadiečių organizuojamos vilkiukams ir skautams plaukymo varžybos: 4-6 v. p.p. vilkiukams, 6-8 v.v. skautams. Pernai tokiose varžybose lietuviai laimėjo II vietą. Smulkesnes informacijas teikia p.s P. Regina; tel. 274-2265.

• Kanadiečių skautų suorganizuotus skautų vyčių vadovų kursus lanko ps. P. Regina, ps. St. Škėma ir s. v. J. Svirplys.

• Visi "Rambyno" tunto registruoti pas kanadiečius skautai yra apdrausti susižeidimų ir nelaimių atvejais sueigų ar iškylų metu. Nelaimingų atsitikimų atvejais kreiptis į ps. P. Reginą.

• Romuvos valdybos posėdis — sausio 29 d., 1.30 v. p.p., skautų būkle.

• Sausio 22 d. įvykusiame skautų-čių tėvų susirinkime išklausyti komiteto, tuntininkų ir Romuvos pirmininko pranešimai, padiskutuota ir išrinktas naujas tėvų komitetas.

• "Šatrijos" tunto jūrų skaučių "Baltijos" laivas vasario 4 d., 7 v.v., naujoje Prisikėlimo parapijos salėje rengia pasilinksminimą, į kurį yra kviečiamas visas jaunimas.

• Tremtinių skaučių vadovių pasitarime lietuvaitėm skautėm atstovavo ps. L. Gvildienė. Sekantis ir platesnis pasitarimas — vasario 22 d. Jį ruošia "Šatrijos" tuntas.

• Tėvams pranciškonams už leidimą naudotis salėmis skautiškų Kūčių ir Kalėdų eglutės parengimams skautai-tės ir vadovai-vės taria nuoširdų ačiū.

• Vyr. skaučių "Vaidilutės" dr-vė savo sueigose paruošė Kalėdų eglutei dovanėles, planavo parodą, Kaziuko mugei numato atskirą jaunimui kavinę.

• Skaučių "Dainos" dr-vė ruošiasi II patyrimo laipsnio egzaminams. Draugovėje — 10 kandidačių. Joms vadovauja Eglė Jonaitytė. Č. S.

Cannes festivalio premiją laimėjęs lenkiškas filmas

KANAL

REŽIS. A. WAJDA
su angliškais užrašais
Priedai: visuomenei reikalaujant vėl rodomas
"PARADA 1000-LECIA"
ir muzikinis filmas
"APRIL IN PORTUGAL"

BRIGHTON kino teatre
tel. 532-2710
127 Roncesvalles Ave.
— tik vieną savaitę —
nuo sausio 25
kasdien 7 ir 9 v. v.; šeštad. 5, 7 ir 9 v.v. Sekmad. 4, 6 ir 8 v.v.
Bilietai: $1.25—1.00 ir 50 ct.

International Driving School

WALDI

Centrinė įstaiga 691 Annette St., Tel. RO 2 - 2100

Skyrius:
894 COLLEGE ST.
Tel. LE 2-5461

Mokome su standartinėmis, automatinėmis transmisijomis ir Volkswagenais.

A † A

MALVINAI JANILIONIENEI mirus,

vyrui MYKOLUI JANILIONIUI, sūnums, dukrai ir jų šeimoms reiškiame nuoširdžią užuojautą —

O. ir J. Čelkai **G. J. Kažemėkai**

Ateitininkų žinios

Tėvų susirinkimas buvo gana gausus. Veiklos apžvalgą nušvietė buvusi pirm. V. Dalindienė, finansinę apyskaitą pateikė St. Vaitiekūnas ir visą jaunimo veiklą apibūdino V. Kolyčius. Susirinkimui pirmininkavo A. Bumbulis. Tėvų komitetas daug prisidėjo prie ateitininkų veiklos materialine ir moraline pagalba. Tėvų susidomėjimas savo vaikų organizacija darosi vis didesnis. Tenka pasidžiaugti, kad finansiniai reikalai kol kas nesudaro jokių problemų. Visų globėjų ir tėvų nuoširdi padėka buvusiam tėvų komitetui ir ypatingai pirm. V. Dalindienei. Išrinktas naujas tėvų komitetas: p.p. Vingelienė, Bražienė ir Vaškevičienė, J. Stankaitis, Z. Girdauskas, A. Ulba, L. Marcinėnas ir P. Pranaitis. Naujam tėvų komitetui, be visų kitų darbų, teks ir vasaros stovyklos ruošimas.

Skelbtam konkursui rašinėliai priimami dar ir šią savaitę. Premijavimo komisiją sudaro sesuo Viktorija, dr. Ald. Šapokaitė ir V. Kolyčius. Gauta jau nemaža rašinėlių.

Vasario 16 minėjimas specialiai jaunimuo įvyks vasario 12 d. Po 10 val. Mišių bus trumpa programa ir bendri pusryčiai L. Vaikų Namuose.

Ateitininkų šventė įvyks balandžio 9 d. Šiais metais bus labai daug duodančių įžodį. Pasiruošimui medžiaga bus išsiuntinėta artimiausioje ateityje.

Mokomasi naujų giesmių jaunimo Mišioms ("Folk Mass"). Kviečiame įsijungti kuo daugiausia jaunimo. Sekanti repeticija įvyks sekmadienį, sausio 29, tuoj po 10 val. Mišių Prisikėlimo muzikos studijoje. Prašomi ateiti ir tie, kurie anksčiau dar negiedojo. Kviečiami ir studentai.

Susirinkimai sekmadienį, sausio 29, L. V. Namuose: **jaunučių mergaičių — 2 v., Vaidilučių** — 2 v.; užtruks 2 val.; **Gintarių** — 4 v.

Studentų Ateitininkų Sąjungos valdyba rengia ideologinius kursus 1967 m. vasario 3-5 dienomis Baltimorėje: CYO Retreat House, Sparks, Maryland, USA. Ruošiama įdomi programa. SAS valdyba kviečia visas SAS draugoves atsiųsti atstovus į šiuos žiemos ideologinius kursus. Registracija yra reikalaujama iš anksto pas SAS sekretorę Vitą Noreikaitę, 6 Kenwood Ave., Baltimore, Maryland 21228, USA.

Lietuvių jaunimo skaičius Toronte nuolat didėja. Dalis jaunuolių, atitrūkę nuo pamokų, eina į vietines kavines, bilijardines, sporto sales ir pan. Kaikurie bėga net ir ten, kur susirenka padugnės, kaip Yorkville ir pan. Reikėtų jaunimui įrengti bilijardą, stalo tenisą ir pan. žaidimus savose lietuviškose patalpose.

J. V-nis

Sūnų ir Dukterų Draugijos Toronto kuopos metiniame susirinkime perrinkta ta pati valdyba, kuriai pirmininkauja V. Ramanauskas. Iš centro pranešimų paaiškėjo, kad daug narių serga, miršta. Finansiškai draugija auga — savo iždе turi $30.000. Clairemont gt. kuopos turimi namai jau baigiami išmokėti. Parengimų komisijos pirm. P. Alksnis pranešė, kad šiemet N. Metų sutikime dalyvavo daug mažiau žmonių. Iš parengimų komisijos pasitraukė Masiokienė, jos vieton išrinktas V. Matonis. Namų prižiūrėtoju liko ir toliau J. Žiulys. Susirinkime ir komunistiniame "Liaudies Balse" šios organizacijos žmonės vartoja terminą "draugas", "draugė". Tai komunistų partijos terminai. Žmonės, kurie juos vartoja, parodo, kas jie yra. Sūnų ir Dukterų Dr-ja labdaros srityje yra daug gero padariusi, bet kam jai tas komunizmas? Ką gero jis jai duoda? Reikia rūpintis tautiečių gerove, o ne komunistų imperializmu.

Nptk.

Toronto Pūtvio šaulių kuopa, latvių "Dauguvas Vanagi" ir estų karių veteranų sąjunga "Baltic Veteran's Corps" 1966 m. sausio 15 d. Estų Namų salėje 958 Broadview Ave, Toronte, pasirašė bendradarbiavimo aktą, dalyvaujant Lietuvos gener. konsului dr. J. Žmuidzinui, KLB krašto valdybos ir Toronto apyl. valdybos atstovams.

Š. m. sausio 14 d. toje pačioje salėje minėtos organizacijos paminėjo to akto pasirašymo vienerių metų sukaktį. "Baltic Veteran's Corps" pirm. St. Jokūbaitis tarė pagrindinį žodį, primindamas, kad šių organizacijų pastangomis birželio trėmimų minėjime buvo surengta įspūdinga gedulo eisena nuo miesto rotušės iki parlamento rūmų.

Meninėj dalyje pasirodė dar estų solistai iš Niujorko; orkestras sugrojo pabaltiečių himnus.

S. J.

Nauja lietuviška sporto reikmenų krautuvė — Roncesvalles Sport Store, 295 Roncesvalles Ave, tel. 536-1373, atidaroma šį ketvirtadienį, sausio 26. Savininkai — Juozas Šarūnas ir Jonas Dambrauskas maloniai kviečia lietuvius šį savaitgalį atsilankyti ir susipažinti su įvairiais žuvavimo, medžiojimo ir kitais sporto reikmenimis ir jų kainomis. Atidarymo proga iki šio mėn. galo duodama 10% nuolaida. Krautuvė bus atdara 6 dienas savaitėje nuo 9 v. ryto iki 6 v.v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais — iki 9 v. v.v.

Jonas Gudelis, gėlių augintojas Bramptone, sausio 22 d., atšventė auksinį savo gimtadienį. Giminės ir bičiuliai ta proga surengė jam staigmeną — jubilėjinį pobūvį.

780 Queen St. W.
prie Gore Vale
Tel. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

2232 Bloor St. West
prie pat Runnymede Rd.
PR. KERBERIS
RO 7-5454
Namų tel. LE 5-1584

BABY POINT - VARSITY RD., $22.500 pilna kaina, puikus 6 kambarių namas, vos keleto metų senumo, virš 10 pėdų privatus įvažiavimas; šeimininkas išvyksta iš Toronto.

JANE - BLOOR, $8.000 įmokėti, atskiras, 8 kambarių per du augštus, kvadratinis planas, garažas, puiki rami vieta.

JANE - BLOOR, apie $10.000 įmokėti, 12 kambarių dvibutis (dupleksas), dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, 10 metų atvira skola.

ROYAL YORK RD. - NORSEMAN, $10.000 įmokėti, gražus moderniškas 6 kambarių vienaaugštis, užbaigtas poilsio kambarys su baru ir atskiras televizijos kambarys, garažas su privačiu įvažiavimu.

PALIKIMAS - MONTVIEW Ave.-BLOOR $30.500 pilna kaina. 11 kambarių atskiras mūrinis namas; kvadratinis planas; vandens - alyvos šildymas; garažas; arti požeminio traukinio stoties bei High Parko. Puiki vieta. Viena atvira skola balansui.

HIGH PARK - BLOOR, $20.000 įmokėti, originalus keturbutis (fourpleksas) — 4 butai po 6 kambarius, 4 garažai, gauna $7.680 metinės nuomos, puiki vieta arti visko.

J. RUKŠA
527 Bloor St. West
Namų tel. LE 6-9165
LE 2-4404

$35.000 ĮMOKĖTI, 8 metų senumo 18 butų su balkonais. Tik pusė bloko nuo tramvajaus. Matyti Ontario ežeras. Visi butai išnuomoti ir duoda virš $25.000 metinių pajamų. Prašoma kaina $160.000.

KINGSWAY RAJONE: gražus 22 butų pastatas. visi butai turi balkonus. Didelė auto aikštė; 11 garažų. $31.000 metinių pajamų. Pirmi mortgičiai tik iš 5½%. Reikalingas geras įmokėjimas grynais, bet gali būti dalis grynais, o kiti nekilnojamo turto ar mortgičių formoje. Prašo $210.000.

KINGSWAY RAJONE: $50.000 įmokėti, gražus 21 buto pastatas. $27.400 metinių pajamų. Pirmi mortgičiai iš 4½%. Prašoma kaina $215.000.

RYTŲ TORONTE: $70.000 įmokėti, puiki pinigų investacija, 10 krautuvių plazoje. Nuo plazos pastatymo (9 metai) nuomininkai nepasikeitė ir visi turi nuomos sutartis. Virš 10% už investuotus pinigus, apmokėjus mortgičius ir visas kitas išlaidas. Pilna kaina $200.000.

RETA PROGA. Tik 5 metų 41 buto apartamentinis pastatas. $55.000 metinių pajamų. Dideli vieno ir dviejų miegamųjų butai. Balkonai, keltuvas, kilimai. Pastatas labai gerame stovyje. Didelis kiemas automašinoms. Reikia nemažai įmokėti, bet dalis gali būti grynais pinigais, o kita dalis nekilnojamo turto arba mortgičių formoje (trade-in). Kaina $280.000.

PASITEIRAUKITE DĖL KITŲ NUOSAVYBIŲ.
REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKAME
4¾% už depozitus
5½% numatyta už šėrus

DUODAME
mortgičius iš 6½%
asm. paskolas iš 7%

KAPITALAS SIEKIA DU SU PUSE MILIJONO DOLERIŲ.

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenąs Kanadoje

KASOS VALANDOS: kasdieną nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

AL GARBENS

REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543.

RONCESVALLES - HOWARD PARK $25.900 prašoma kaina; 7 didelė kambariai per du augštu, dvi prausyklos; tinka dviem šeimom; įmokėti apie $5.000. Vienam automobiliui vieta.

BERESFORD - BLOOR $28.000 prašoma kaina, gražus mūrinis namas, 6 kambariai, naujai išdažyti, moderni virtuvė ir prausykla, vandeniu šildomas. Įmokėti apie $8.000. Garažas — gilus sklypas.

ARTI RONCESVALLES $ 45.000 prašoma kaina, 2 pusiau atskiri namai po 7 kambarius; dabartiniu laiku išnuomuoti; geras planas, tinka giminėm; galima pakeisti į 4 butus.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

LIQUIFLAME OILS LTD.

259 LAKE SHORE BLVD. EAST — TORONTO, ONT.
NEMOKAMAS METINIS KROSNIŲ IŠVALYMAS
24 val. veikianti greita krosnių taisymo tarnyba
DABAR PATS LAIKAS PAKEISTI KURO ALYVOS BENDROVĘ
Biudžeto ir patarnavimo planai. Išsimokėjimas penkiems metams ir ilgiau
B-vės atst. C. (CHUCK) ROE. Tel. 362-5777.
Lietuviškai visais šildymo reikalais kreipkitės: St. Prakapas tel. RO 7-9088 kiekvienu metu.

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

1385 Queen St. W. (prie Lansdowne Ave.)

Telefonai: LE. 4-8459; LE. 4-8450 Namų telefonas: BE. 3-5996

$4.000 ĮMOKĖTI. Dundas - Beatrice rajone, atskiras, gerų plytų, 8 kamb. namas; naujai ištinkuotas, moderni virtuvė ir prausykla, nauja krosnis ir visas plumbingas, dvigubas garažas; savininkas išvyksta iš Toronto; greit parduodamas.

$4.000 ĮMOKĖTI. King - Dufferin, prie parodos, 10 dideli, šviesūs kambariai, naujas vandeniu apšildymo įrengimas, dvi virtuvės, privatus įvažiavimas.

$1500 ĮMOKĖTI, Bloor - Dufferin, plytų, 6 kamb., 2 virtuvės, alyva šildymas; 7% 8 metams mortgičius; prašo $14.900.

$10.000 ĮMOKĖTI, Bloor - Runnymed, plytų, 7 kambariai, 2 augštai, virtuvė, garažas, šoninis įvažiavimas.

$7.000 ĮMOKĖTI, Islington - Burnhamthorpe, vienaaugštis, atskiras, gerų plytų, 6 kambarių, poilsio kambarys, prijungtas garažas, gerai užlaikytas namas.

18 BUTŲ APARTAMENTAS vakarinėje miesto dalyje; visi butai turi du miegamus, niekuomet nėra tuščias; savininkas miręs; yra $75.000 mortgičių.

$5.000 ĮMOKĖTI, plytų, 7 kamb., per 2 augštus, vandeniu šildomas, garažas; tik vienas mortgičius.

Turime krautuvių, namų, vasarviečių, hotelių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų—mortgičių.

Vyt. Morkis J. Kaškelis A. Bliudžius Alv. (Mieldažukė) Wistoski

APDRAUDA

GYVYBĖS • AUTOMOBILIŲ • NAMŲ • HIPOTEKŲ • VASARVIEČIŲ • BALDŲ • VAGYSČIŲ • VERSLO • PERSONALO IR DAIKTŲ (BONDS) • NELAIMINGŲ ATSITIKIMŲ • MOKSLAPINIGIŲ TAUPYMAS VAIKAMS • MĖNESINĖS INVALIDUMO PAJAMOS IR KT.

B. ir V. MASKELIŪNŲ AGENTŪRA

LUA NARYS (14 METŲ PATIRTIS)

Tel. 251 - 4864; namų tel. 277-0814

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS Į

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir U. S. S. R. paprastu bei oro paštu

BE MUITO DOVANOS:

ĮVAIRIOS SUDĖTIES MAISTO SIUNTINIAI BE MUITO IKI 33 SVARŲ. PRAŠOM REIKALAUTI MŪSŲ NAUJŲ MAISTO KATALOGŲ.

Automobiliai, šaldytuvai, skalbimo mašinos, motociklai, dviračiai, siuvamos mašinos, televizijos aparatai, pianinai, automobiliams padangos, foto aparatai ir t.t.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1 - 3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p.

Savininkai A. ir S. KALŪZA

A. ČIŽIKAS **ALFA RADIO & TV**

Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus. Taisom šaldytuvus, krosnis, skalbimo mašinas.

TELEFONAS LE 1-6165. • 672 LANSDOWNE AVE., TORONTO

LIETUVIAI STALIAI

maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis.

2160 DUNDAS STREET WEST • TEL. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. STRIAUPIS

Res. tel. LE 6-5363

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HiFi

STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS.

532 - 7733

1736 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir batarejos. Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbalis

NEPAMIRŠKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! Frank Petit, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite į

Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305

Lietuvis **LAIKRODININKAS**

F. BOCHULIS

280 QUEEN ST. W. • TORONTO • TEL. EM 6 - 6100

Taisau laikrodžius ir žiedus. Pageidaujantiems paimu ir pristatau į namus. DARBAS GARANTUOTAS. Parduodu su nuolaida laikrodžius, jungtuvinius žiedus ir kt. Skambinti 9—11 v. ryto; 6—9 v. vakaro.

VYRŲ IR JAUNIMO MODERNIŠKA DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

A&B TAILORS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

(tarp Grenadier Rd. ir Neepawa Ave.)

531-1432 A. B. Beresnevičius

A.P. GARAGE

60 HOWARD PARK AVE.

LE. 5-9130

Atlieka sąžiningai visus mechaniškus automobilių pataisymus. Patepimus ir alyvos keitimus.

Prieš pirkdami vartotus automobilius atvežkite patikrinimui: nurodysim visus trūkumus ir duosime patarimus.

Sav. ANTANAS PAŠKEVIČIUS

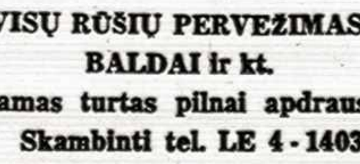

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS, BALDAI ir kt.

Vežamas turtas pilnai apdraustas.

Skambinti tel. LE 4 - 1403

30 Dewson St., Toronto, Ont.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus. Darbas sąžiningas ir nebrangus.

148 Westminster Ave., Toronto

Metro. Lic. PH. 136 Tel. LE. 2-5191

VALAU FOTELIUS

IR ĮVAIRIUS KILIMUS.

Automatinis elektra valymas. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.

Skambinkite LE. 3-4912.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

Dundas Auto Body

Max Kane Auto Body

Darbas sąžiningas ir garantuotas. Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas.

430 BATHURST ST.,

tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

Daugelis dabar turi

dirbtinius dantis —

žymiai patogesnius

FASTEETH, malonūs šarminiai (be rūgšties) milteliai, daug geriau išlaiko dirbtinius dantis. Valgyti ir kalbėti daug patogiau tik truputį užbarsčius FASTEETH miltelių. Nesijaus jokio koučuko skonio bei pulpimo jausmo. Panaikina "plokštelių kvapą" (dantų kvapą). Reikalaukite FASTEETH kiekvienoje cheminių gaminių parduotuvėje.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Sov. Sąjungos jaunių stalo teniso pirmenybių zoninėse varžybose jauniai laimėjo II vietą, o mergaitės — I. Abi komandos pateko į baigminę grupę.

Vilniuje įvyko tarptautinis prieauglio klasės krepšinio turnyras, kuriame dalyvavo Lietuvos, Lenkijos, Ukrainos, Rusijos jaunių ir mergaičių rinktinės. Pirmas vietas abiejose grupėse laimėjo Lietuvos krepšininkai.

V. Ezitavičius atstovauja Sov. Sąjungai pasaulinėse rankinio pirmenybėse, kurios šiuo metu vyksta Švedijoje.

Tartu mieste vyksta krepšinio turnyras, kuriame Kauno Žalgiris pirmose rungtynėse įveikė Tbilisio Dinamo 58:56. Antrose rungtynėse pralaimėjo Rygos VEF krepšininkams 51:56 ir trečiose nugalėjo Estijos jaunių rinktinę 91:67.

Lietuvos plaukimo rekordai — 38,8 ir 1:16,9 sek. 50 ir 100 m. plaukime nugara 15 mt. grupėje priklauso vilnietei L. Kedik. G. Kerniūtės rezultatai, pavertus nuotolius metrine sistema, yra geresni. Apytiksliai Kerniūtės laikas būtų 35,5 ir 1:16,0.

SPORTAS VISUR

Kanados Nancy Green, nežiūrint paskutinių dviejų netaip sėkmingų varžybų, vis dar tebepirmauja pasaulinės taurės varžybose. Kanados slidininkė turi 126 taškus, artimiausia varžovė prancūzė Annie Famose — 95.

Italijoje įvyko tarptautinis krepšinio turnyras, kurieme dalyvavo amerikiečių Wingfoots, Brazilijos, Italijos ir čekų Slavijos komandos. Turnyrą laimėjo amerikiečiai baigmėje įveikę italų Ignis komandą 78:72.

Penktosios pasaulinės moterų krepšinio pirmenybės įvyks š.m. balandžio 14—23 d. Čekoslovakijoje. Jose dalyvauti norą pareiškė 9 valstybės, tačiau amerikiečių dalyvavimas šiose pirmenybėse komplikuojasi dėl finansinių sunkumų.

Pasaulinės tinklinio pirmenybės, kurios turėjo įvykti Japonijoje, pakibo ore. Sov. Sąjunga ir kitos satelitinės valstybės atsisako dalyvauti, jei nebus tinkmai pagerbti R. Vokietijos ir Š. Korėjos dalyviai. Tai liečia atitinkamų vėliavų iškėlimą ir tikslų šių valstybių pavadinimą.

Sov. Sąjungos stalo teniso rinktinės žaidė rungtynes Indijoje ir abejas laimėjo. Moterys įveikė indietes 3:0 ir vyrai laimėjo 3:1. Sov. Sąjungos moterų rinktinėje žaidė lietuvaitė L. Balaišytė.

KREPŠINIO RINKTINĖS IŠVYKA

Lietuvių krepšinio rinktinės išvyka 1968 m. buvo nutarta ŠALFASS suvažiavime Detroite 1966 m. lapkričio 19-20 d. Sąjungos centro valdyba jau sudarė paruošiamųjų darbų komitetą, pakviesdama: V. Adamkavičių, P. Žumbakį, V. Kleizą, V. Grybauską, P. Petrutį, J. Šoliūną, B. Žemaitį ir kun. G. Sabaitį, SJ. Jų uždavinys — surinkti informacijas bei išstudijuoti galimybes, kur būtų geriausia krepšinio išvyką organizuoti. 1967 m. gegužės mėn. centro valdyba numato šaukti Sąjungos suvažiavimą, kuriam komitetas pateiks išvykos galimybes. Vėliau bus sudarytas pagrindinis komitetas išvykai organizuoti.

VYČIO ŽINIOS

Gailutė Kerniūtė šį savaitgalį vyksta į Pittsburgą, kur atstovaus Kanadai tarpvalstybinėse plaukimo rungtynėse su JAV. Jaunoji plaukikė dalyvaus 100 ir 200 jd. plaukime nugara. Tai didelis lietuvaitės laimėjimas, kuris duoda daug vilčių pamatyti ir Meksikos olimpijadą. Penkiolikametė plaukikė daro pastebimą pažangą, turi gerus trenerio atsiliepimus ir tikisi dalyvauti Meksikos olimpijadoje. Jaunajai plaukikei linkime šiose rungtynėse sėkmės.

Berniukai (14) Church lygos pirmenybėse įveikė St. Chris 54:7; žaidė: Nacevičius 12, Kaknevičius 16, Vanagas 8, L. Bražukas 4, A. Bražukas, Stonkus, Ramanauskas 10, J. Užupis 4, Ivanauskas.

Berniukai (16) pralaimėjo Aušrai 34:42 pasekme. Žaidė: Ignatavičius 2, Duliūnas 10, Vitkus 12, Kaknevičius 8, Pevcevičius 2, Gudauskas.

Vyrai Metro Intermediate lygos pirmenybėse įveikė latvius 90:77.

Kanados lietuvių pirmenybėse dalyvaus vyrų, jaunių A, B ir C ir mergaičių B krepšinio komandos.

Mūsų rėmėjams: B. Žolpiui, H. Matušaičiui, A. Bacevičiui, J. Bacevičiui, J. Sepuliui, J. Geniui, J. Raškauskui ir V. Ivanauskui nuoširdžiai dėkojame. **A. S.**

AUŠROS ŽINIOS

Mirus Detroito L.S.K. Kovas pirmininkui a.a. Pranui Misiūnui, nuoširdžiausią užuojautą reiškiame velionies šeimai, artimiesiems ir visiems klubo nariams.

Kanados sporto apygardos krepšinio pirmenybės rengiamos šį savaitgalį Prisikėlimo salėje; šeštadienį, 9 v.r., Aušra Sr. žais su Vyčiu ar Montrealiu; 11 val. Aušros jauniai A žais su Vyčio jauniais; 12.45 v. Aušros jauniai B žais su Vyčio j. B; 2.15 v. Hamiltono vyrai žais su Vyčiu ar Montrealiu; 4 v. Londono jauniai A žais su Vyčio j. A. **Sekmadienį,** 12.30 v., vyrų baigmės; 2.30 v. Aušros jauniai A žais su Londonu; 4 v. III-IV rungtynės arba Aušros mergaičių B komanda žais su Vyčiu.

Kitos šios savaitės rungtynės. Antradienį, 7.15 v.v., Kent mokykloje mergaičių Sr. komanda — su G.E.; trečiadienį, 7 v.v., mūsų salėje berniukų B k. — su St. Chris; 8 v.v. berniukų M komanda žais su St. Chris M; penktadienį, 8 v.v., mergaičių M k. žais su St. Leos.

Praėjusios savaitės rungtynių rezultatai. B-C lygoje vyrai sužaidė lygiomis su estais 83:83; žaidė: Šlekys 2, Stankus 14, Meškauskas 22, Burdulis 7, Zentiš 19, Klimas 15, Starkutis, Eižinas 2. TLB lygoje mergaičių Sr. komanda nugalėjo Cicconnes 50:43; žaidė: Kėkštaitė 10, Simonaitytė 8, Klimaitė 17, Starkutytė 12, Romanovaitė 3. Church lygoje berniukų M komanda nugalėjo Vytį 42:34. Žaidė: Tamošiūnas 7, Rautinš 11, Simonaitis 15, Kaknevičius 3, Ardavičius 4, Sabaliauskas 2. CYO lygoje mergaičių M komanda pralaimėjo St. Leo 16:17.

Artėjant sovietų premjero A. Kosygino vizitui Londone, spaudoje pradedama spėlioti, kad jis gali pakviesti karalienę Elzbietą atvykti į Maskvą. Jos ir princo Pilypo vizitas Sovietų Sąjungai santykius tarp abiejų kraštų pagerintų labiau, negu dažnos premjero H. Wilsono kelionės. Tiesa, tai būtų pirmas karališkos giminės oficialus pripažinimas iš sovietų pusės, kuris nelabai derinasi su kompartijos dogmomis, bet su jomis dar labiau nesuderinamas yra dabartinis dialogas tarp Maskvos ir Vatikano.

KANADOS ĮVYKIAI

Ontario provincinis parlamentas ruošiasi svarstyti mažiausio valandinio atlyginimo klausimą. 1962 m. priimtas įstatymas reikalavo, kad darbdaviai mokėtų mažiausiai dolerį už darbo valandą. Jis pirmiausia buvo taikomas Toronto, Ošavos ir Hamiltono darbovietėse, o vėliau visoje Ontario provincijoje. Mažiausias valandinis atlyginimas statybininkams buvo $1.25. Federacinė vyriausybė jos kontrolėje esančiose valdiškose darbovietėse taipgi yra įvedusi minimalinį $1.25 valandinį atlyginimą. Manoma, kad Ontario parlamentas mažiausią atlyginimą pakels iki $1.25 visiems darbininkams.

Kvebeko premjeras D. Johnsonas lankėsi Toronte ir tarė žodį susirinkusiems pramonės bei prekybos atstovams. Jis pasisakė dėsiąs visas pastangas, kad Kvebekas neatsiskirtų nuo Kanados. Kaltę dėl dabartinių šnekų apie separatizmą D. Johnsonas suvertė kvailiems straipsniams spaudos puslapiuose.

Daugiausia imigrantų Kanadoje yra susilaukusi Ontario provincija. 1966 m. jų čia įsikūrė 100.000, o nuo II D. karo pabaigos — visas milijonas. Premjero Robarts žodžiais tariant, šiaurinėje Ontario dalyje seniau matydavai vieną kitą sodybą, kurios gyventojai dažniausiai būdavo suomiai, lenkai, ukrainiečiai, kaip mažas lopelis britiškame apsiauste, o dabar tie lopeliai jau sudaro įvairiaspalvį naują Ontario apsiaustą.

LORETTO SKI RESORT

NAUJAI ĮRENGTA SLIDINĖJIMO VIETA. SAVININKAI — LIETUVIAI

- T tipo keltuvas (T-Bar)
- Virvinis keltuvas pradedantiems (Rope Tow)
- Dviaugštis poilsio pastatas su ugniakuru ir kafeterija
- Nusileidimai pradedantiems ir pažengusiems slidininkams
- Čiuožykla (prūdas)
- Tiktai 33 mylios nuo 50-to ir 27-to plento sankryžos

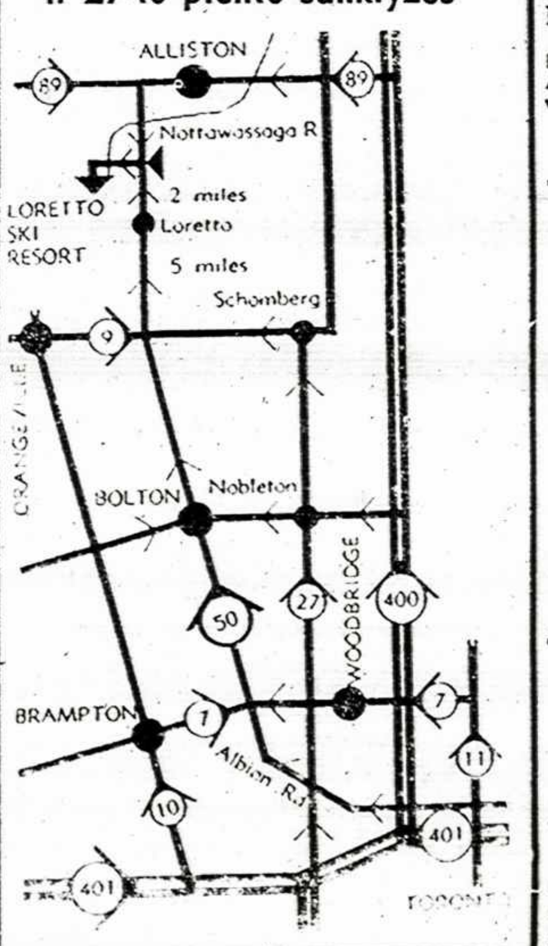

Neteisybė

Policininkas sulaiko automobilistę ir sako:

— Gerbiamoji, turite mokėti baudą, nes važiavote šimto kilometrų greičiu į valandą.

— Ką jūs! Valandą! Aš tik 15 minučių tevažiuoju.

Sovietinė statyba

Vilniuje išeinančiame žurnale "Švyturyje" tilpo tokia žinia:

"Plungėje įvyko iškilmingas naujos mokyklos atidarymas. Bet kada reikėjo užkurti ugnį virtuvėje, tai pasirodė, jog nėra kamino. Jį pamiršo išvesti".

ŠYPSENOS

Karalius ir akademikai

Pričkus (Fridrichas) II mėgdavo trainiotis aplink mokytus žmones, nors mokslo reikalams buvo gana šykštus. Kartą, būdamas Prūsų mokslo akademijoje, jis akademikams, pateikė tokį klausimą:

— Dėlko šampano pripiltas stiklas, švelniai paliestas, skamba skaidriau, negu toks pat stiklas, pripiltas burgundinio vyno?

Akademijos vardu kaizeriui atsakė profesorius Sulcer:

— Jūsų Didybe, Prūsų Karališkosios Mokslų akademijos nariai, deja, nėra pakankamai apmokami, kad galėtų daryti tokius eksperimentus . . .

Arkivyskupas ir komunistas

Asmaros arkivyskupas Romoje pavėlavo į autobusą, kuris jį būtų nuvežęs į Šv. Petro baziliką, kur vyko Vatikano santarybos posėdžiai. Atsistojęs laukė kokio nors pravažiuojančio automobilio. Po keliolikos minučių jis buvo atgabentas prie Šv. Petro bazilikos. Ir žinote, kas atvežė? O gi italų komunistų atstovas parlamente Giancarlo Pajetta . . .

Paryžiaus kavinėje

Škotas McGleiwith, būdamas Paryžiuje, nuvyko į Montmartą ir, užėjęs į kavinę, paklausė padavėją: "Kiek kainuoja puodelis kavos?"

— Vieną franką ir 50 centimų, jei gersite sėdėdamas prie staliuko; vienas frankas, jei gersite stovėdamas prie bufeto, — paaiškino padavėjas.

— O kiek kainuotų, jei kavą gerčiau ant vienos kojos stovėdamas? — paklausė škotas.

Ar tiesa?. . .

— Ar tiesa, kad Sovietų Rusijoj kiekvienas kolchozininkas gali nusipirkti "Volgą" (automobilio pavadinimas).

— Taip, gali, bet kam gi kolchozininkui reikia tiek daug vandens? . . .

Nepriima moterų

Vieno fabriko direktorius Šveicarijoje atsisakė priimti į darbą moteris ir savo sprendimą taip motyvavo:

— Jeigu moteris labai negraži, vyrai nenori su ja kartu dirbti, o jeigu labai graži — negali kartu dirbti . . . **Parinko Pr. Al.**

DRAUDIMAI

231-2661 arba 233-3323

P. BARAUSKO AGENTŪRA

38 CEDARCREST DRIVE, ISLINGTON, ONT.

(ROYAL YORK ir DUNDAS gatvių kampas)

NOTARAS

A. LIŪDŽIUS, B.L.

Bendradarbis V. S. MASTIS, LL. D.

Namų, ūkių ir betkurio verslo pirkimo—pardavimo dokumentų sudarymas, mortgičiai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai.

408 Roncesvalles Avenue - Toronto.

Margio vaistinės namų II augštas.

(Įėjimas iš Howard Park Avenue)

Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v.r. iki 1 Antradieniais ir penktadieniais nuo 6-8 v.v. v.p.p. išskyrus trečiadien. ir sekmadienius.

Įstaigos tel. LE 7-1708;

Namų — CR 9-6166

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktoria BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2 - 5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

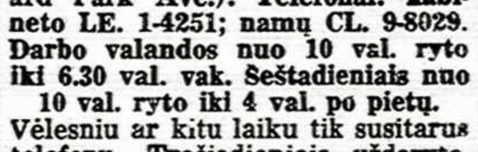

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.). Telefonai: kabineto LE. 1-4251; namų CL. 9-8029. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų. Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

AKIŲ SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

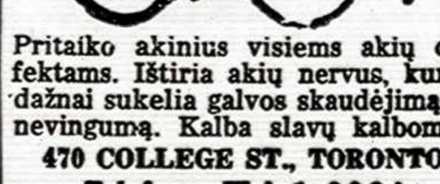

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nevingumą. Kalba slavų kalbomis.

470 COLLEGE ST., TORONTO

Telefonas WA 1-3924

SAFEWAY PLUMBING AND HEATING

DARBAS ATLIEKAMAS SĄŽININGAI IR NEBRANGIAI.

TEL. 535-4579 MIKE BUCHAK

129 MARION ST., TORONTO 3, ONT.

NAUDOKITĖS PATARNAVIMAIS TŲ, KURIE SKELBIASI "TĖVIŠKĖS ŽIBURIUOSE"

DR. E. ZUBRIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST

(prie Dundas)

Telefonas LE. 2-4108

DR. J. MATULIONYTĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1796 BLOOR ST. W. (prie Keele)

Priėmimo valandos: pirmadieniais ir trečiadieniais 2—9 v. v., antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais 9—5.30 val. p.p.

Telefonas RO. 6-1372

DR. V. J. MEILUVIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

262 Roncesvalles Ave.

(prie High Park Blvd.)

Tel. 535-7025

Priima pacientus pagal susitarimą.

DR. V. SADAUSKIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

129 GRENADIER ROAD

(2-ras namas nuo Roncesvalles) Toronto.

Telefonas LE. 1-4250

Priėmimo valandos: 9-12 ir 3-8 val. vak. (pagal susitarimą).

Kabineto telefonas LE. 4-4451

DR. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.

1082 BLOOR ST. W., Toronto

(į rytus nuo Dufferin St.)

Dr. P. VYTĖ

DANTŲ GYDYTOJAS

24 Calvington Dr., Downsview.

(prie Keele į šiaurę nuo Wilson Ave.)

Priima pacientus pagal susitarimą

Tel. 633 - 1167

DR. N. NOVOŠICKIS

dantų gydytojas

794 BATHURST ST.

(kampas Bloor & Bathurst)

Tel. 534-3370

Priima pacientus iš anksto susitarus

Gyvosios lietuvių tvirtovės Argentinoje

Atkelta iš 3-čio psl.

1936-1939 metais, lankoma 22 vaikučių, kurie dabar yra gydytojai, inžinieriai, advokatai ir kitoki profesionalai. Tai nuopelnas mokytojos Elenos Ryselienės. Todėl ir trečioji karta gražiai kalba lietuviškai, dainuoja ir vaidina. E. Ryselienė, neprikl. Lietuvos scenos meno veteranė, ir dabar vadovauja vaidintojų būreliui.

Lietuvybės gaivinime daug pasidarbavo naujoji ateivė mokytoja Antanina Mikelionienė, įsteigusi tautinių šokių ir dainų ansamblį. Jos darbą tęsia Ona G. Ožinskienė ir L. Lemberis.

Dabar ALC turi mažųjų "Papartyną" ir vyresnio jaunimo taut. šokių ir dainų ansamblius, chorą "Aušra", vad. muz. Vaclovo Rymavičiaus, vaidintojų būrelį, sporto sekciją ir orkestrėlį.

Ypatingai pasižymi dainos mene solistė Zuzana Valadkaitė, išrinkta "Miss Argentina" atstovauti Argentinos liet. jaunimui PLJ kongrese. Kanados ir Š. Amerikos lietuviai turėjo progos išgirsti jos malonų balsą.

Biblioteką puošia L. Enciklopedija ir 1000 įvairaus turinio knygų.

Valdyba ir garbės nariai

Dabartinė valdyba: pirm. A. Jasuitis, vicepirm. A. Misiūnas, sekr. A. D. Petrauskaitė, II sekr. C. Urbonavičius, ižd. St. Džiugys (energingai pirmininkavęs 1958-60, statybos metais), II ižd. J. Gradeckas (draugijos "gyvasis sidabras"); nariai-veteranai: P. Bilevičius, A. Vyturys, V. Norkaitis (švenčių ruošimo "gaspadorius"), B. Paždagys, R. Narbutas; revizijos komisija: V. Kuraitis, D. Mankutė-Giannattasio, J. Špokas, R. Girdauskas. Bibliotekos ved. J. Rudaitis.

Sėkmingai pirmininkavę: Jurgis Ziberka, Artūras ir Julius Mičiūdai yra Argentinoje gimę, laisvai lietuviškai kalbą jaunuoliai.

AL Centro garbės pirmininkas — Jonas Skinkis. Draugijai pasidarbavę garbės nariai — Leonas ir Elena Ryseliai, A. Kairys, Kaz. Mankus ir Jonas Gradeckas (neseniai atšventęs 70-jį gimtadienį). JAV lietuviai — PLB pirm. J. Bačiūnas su ponia ir A. W. Jurgėlos parėmė rūmų statybą stambiomis aukomis ir yra garbės nariai.

Kodėl Villa Lugano — "Centro Lituano"?

"Villa Lugano" yra atokioje nuo Buenos Aires centro vietoje, kur dabar susispietę 150 lietuvių šeimų. Beveik visi jie yra ALC nariai. Tai nuopelnas konsulo J. Skinkio, kuris prieš 40 metų numatė tos vietos ateitį. Jo raginimo paklausę, lietuviai pirko žemės sklypus tuo laiku visai neapgyventame rajone. Ilgainiui "V. Lugano" išaugo į miestą. Čia lietuviškos krautuvės, mėsinės, automobilių taisymo dirbtuvės, keletas stambių įmonių, "A. L. Balso" redakcija, spaustuvė ir visų gyventojų pasididžiavimas — Argentinos Lietuvių Centras, ispaniškai "Centro Lituano".

Šią lietuviškos kultūros tvirtovę ir šventovę savo rankomis pastatė iš menkų uždarbių Lietuvos žemdirbiai. Ir tikiuosi, kad dr. J. Basanavičiaus vardo rūmuose niekados nenustos plakus lietuviška širdis.

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČĖNAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kt. reikalus be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemones ekskursijoms
- patarnauja atsikviečiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261; vakarais 536-4681

draudimai

NAMŲ, AUTOMOBILIŲ KOMERCINIŲ IR KITŲ

draudimo įstaiga

AL DUDA

ATSTOVAUJAMOS KANADOS, J.A.V-BIŲ IR UŽSIENIO DRAUDIMO KOMPANIJOS

769 - 4612

769 - 4131

TORONTO ONT

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Šį sekmadienį antroji rinkliava — Afrikoje misijoms ir katalikų imigracijai.

— Jaunimo choras, giedąs 10 val. pamaldose, tiek skaičiumi, tiek ir giedojimu stiprėja. Linkėtina, kad dar daugiau vaikų, lankančių šią bažnyčią, įsijungtų į chorą, vad. sol. V. Verikaičio.

— Jaunimo klubo valdyba rūpestingai ruošiasi jaunimo pobūviui, kuris įvyks vasario 3, penktadienio vakare. Pobūvyje numatoma įdomi programa; šokiams **gros orkestras.**

— Liet. kat. moterų draugijos susirinkime apsvarstyta vasario 7 d. Užgavėnių parengimo programa, išklausyti veiklos pranešimai, pagerbta amžiaus sukakties proga skyriaus narė M. Beraitienė. Skyrius turi apie 70 narių. Nauja valdybos iždininke išrinkta Aldona Smailienė.

— Šią savaitę lankoma: Tyndall, Spencer, Neepawa, Sorrauren, Marmaduke ir Constance.

— Tikybos pamokos vaikams, besirengiantiems pirmajai Komunijai, sekmadieniais po jaunimo 10 val. pamaldų muzikos studijoje.

— Šį šeštadienį pamaldos: 8 v. už a.a. Joną Tačalauską ir 8.30 — I. A. Butvydų intencija.

— Sutuokta: Jonas Žiūrinskas ir Irena Roginskaitė.

Spaudos B-vės "Žiburiai" sujungimas su K. L. K. Kultūros Draugija pareikalavo daugiau laiko nei buvo tikėtasi. Ypač ilgai užtruko šėrininkų atsiliepimas į valdybos išsiuntinėtus pakartotinius raštus. Dar ir dabar yra keletas šėrininkų, kurie nėra atsiliepę. Didžioji dauguma, norėdama paremti savosios spaudos pastangas, turėtus "Žiburių" b-vės šėrus paaukojo K. L. K. Kultūros Dr-jai "Žiburiai", kuri rūpinasi tolimesniu "T. Žiburių" leidimu. Visiems aukotojams yra jau atspausdinti dail. T. Valiaus paruošti meniški padėkos atžymėjimai, kurie netrukus bus pradėti išsiuntinėti. Adv. G. Balčiūnas, kuris tvarko minėtų vienetų sujungimo teisinius reikalus, tikisi, kad dabar, atsiliepus daugumai šėrininkų, bus galima visą reikalą paspartinti. Prašoma, kad **šėrininkai, kurie** dar nėra atsiliepę ir sutvarkę savo formalumų, praneštų savo apsisprendimą. Jų tylėjimas apsunkina teisinį procesą.

Tautos Fondo atstovybės Kanadoje pirm. Stasys Banelis lankėsi Niujorke sausio 19-20 d. ir tarėsi su T. Fondo pirm. prel. J. Balkūnu, VLIKo vicepirm. J. Audėnu ir kitais apie būdus bei priemones Lietuvos laisvinimo darbams reikalingų lėšų telkimui pagyvinti.

Dr. Sigitas Kazlauskas su žmona dr. Angele iš Oakville, Ont., atostogauja Miami Beach Jazbučių motely, 8910 Collins Ave.

Prisikėlimo par. žinios

— Mišios šią savaitę: trečiad., 8 v. — už a.a. A. Slapšį; užpr. tėvai; ketvirtad., 7 v. — už a.a. N. Pocių; užpr. p. T. Balnienė; šį sekmad., 8 v. — už a.a. P. Čeponį; užpr. p. S. Čeponienė; 9 v. — už a.a. P. Čeponį; užpr. p. A. Čeponienė; 10 v. — už a.a. A. Šarūnienę; užpr. p. Vl. Šarūno bičiuliai kaip užuojautą, Lietuvoje mirus jo mamytei; 11.15 v. — už a.a. Br. Stasiukaitienę; užpr. p. V. K. Zarai.

— Chorų repeticijos: antrad., 7 v.v. — studentų choro bendra. Atskiros repeticijos mergaitėms trečiad. nebus; ketvirtad., 7.30 v. v. — suaugusių choro bendra; penktad., 6.30 v.v. — jaunimo choro bendra.

— Išpažinties ir katech. pamokos vaikučiams iki IV sk. imtinai — kas sekmad. po 10 v. Mišių; V ir VI sk. — antrad., 4.40 v.p.p.; VII ir VIII sk. — ketvirtad., 4.30 v.p.p.

— Pirmosios išpažinties ir Komunijos iškilmės — gegužės 7 d. Pamokos vyksta jau nuo rudens. Vaikučiai, kurie į pamokas tik dabar atvedami, žiniomis yra gerokai atsilikę, todėl tėvelių pagalba namuose jiems būtinai reikalinga. Vaikai, kurie iki šio mėn. pabaigos nebus užregistruoti ir pamokų reguliariai nelankys, prie pirmosios išpažinties ir Komunijos nebus leisti. Susidarius neįveikiamiems sunkumams, prašom apie tai pranešti seselėms arba T. Rafaeliui.

— Religijos pamokos gimnazistams — kas sekmad. po 10 v. Mišių muzikos studijoje. Jas dėsto įvairių sričių specialistai pasauliečiai ir todėl yra susilaukusios didelio dėmesio. Nors jos pirmiausia yra dėstomos viešąsias gimnazijas lankantiems, tačiau jose gali dalyvauti ir katalikiškų gimnazijų mokiniai-ės. Šį sekmadienį kalbės V. Judzentavičiūtė tema: "Išbundanti asmenybė". Labai dėkojame N. Banelienei, kalbėjusiai pr. sekmad tema: "Tautiniai ir religiniai mišrių draugysčių bei vedybų problemos."

— Pirmosios pagalbos kursai, organizuojami kat. moterų dr-jos ir vedami St. John's Ambulance, netrukus prasidės.

— Nuoširdžiai dėkodami bubusiai katalikių moterų dr-jos valdybai už gražią veiklą, naująją sveikiname ir linkime panašios gražios darbuotės. Linkime taip pat, kad gerai pasisektų Užgavėnių vakaras ir kad visa kolonija jį paremtų.

— Norime pasigėrėti Prisikėlimo parapijos bankelio valdybos nutarimu ateity už mirusius bankelio narius užprašyti Mišias. Už 1966 m. mirusius: a.a. P. Čeponį, U. Činčiuvienę, P. Dambrauską, E. Katchienę, J. Kamenką, P. Masiulį, J. Račkauską, E. Svirklį, V. Vaidotą ir J. Žilį. Mišių datos ir valandos paskelbtos par. biuletenyje.

— Kitą savaitę lankomos šeimos šiose gatvėse: Bloor, Glenlake ir Humberside.

Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo visuotinis narių susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 12 d., 4 v. p.p. Nariai, pakeitę adresus, prašomi kiek galint greičiau pranešti naujus adresus kooperatyvo reikalų vedėjui. Kooperatyvo kapitalas jau visiškai priartėjo prie $2½ mil.

Valdyba

JAV konsulatas Toronte praneša, kad labai pagausėjo skaičius asmenų, prašančių lankytojų vizų. Kad būtų išvengta spūsties ar ilgo laukimo, konsulatas prašo lankytojus iš kitų kraštų apsirūpinti vizomis savo gyvenamuose kraštuose. Kanados imigrantai, išgyvenę šiame krašte 6 mėn. ar ilgiau ir turį pastovų darbą, gali gauti vizas į JAV paštu. Jie gali paprašyti prašymų blankų formos FS — 257 A telefonu 366-3553 arba laišku, adresuotu 360 University Ave, Toronto 1, Ont. Prie užpildyto blanko reikia pridėti: galiojantį pasą, atitinkamą nuotrauką, imigranto (landed immigrant) pažymėjimą.

"Tėviškės Žiburių" aukotojai

Rėmėjo prenumeratas atsiuntė: $25 — mons. J. A. Kučingis; $12 — dr. J. Baltrušaitis; po $10 — K. Rožanskas, V. Juodelis, V. Montvilas, K. Mileris, K. Šviežikas, K. Vaitkūnas, J. Olšauskas, kun. A. Šeštokas, L. Šeškus; $10 paaukojo — A.A. Tamošaičiai, KLB Sudburio apyl. valdyba; $7 — Tautos Fondo Atstovybė Kanadoje; $6 — J. Krasauskas, A. Baltrušis; $5 — J. Vieraitis; $3 — J. Vaseris; $2 — J. Petrevičius, V. Rutkauskas, R. Matukaitė, V. Kėžinaitis, P. Tumosas, V. Kazlauskas, P. Stauskas, E. Heikys, J. Čipkus, H. Sakalauskas, J. Gipas, M. Jasenytė, M. Aukštaitė, E. Petrušaitis, J. Švėgždа; $1.50 — J. Žiurinskas; $1 — A. Basalykas, St. Banelis, A. Druseikis, A. Vaičiūnienė, V. Vaičiūnas, M. Žemaitienė, B. Galbuogis, J. Pikelis, A. Garbas, V. Morkūnas, P. Eidukaitis, L. Bilkštys, A. Kutka, V. Vaičiūnas, A. Kaunienė, L. Medelis, A. Raškevičius, F. Noreika, A. Matulionis, A. Jonkutė, F. Tauras. Visiems aukotojams leidėjai nuoširdžiai dėkoja.

LIETUVIŠKOS "TĖVYNĖS PRISIMINIMŲ"
radijo programos 3 KARTUS SAVAITĖJE!
Šeštadieniais 3.30 — 4.30 v.p.p. Oakville stotis CHWO, banga 1250
Sekmadieniais 9—9.30 val. ryto Hamiltono stotis CHJQ, banga 1280.
Sekmadieniais 2 — 2.30 v.p.p Niagara Falls, N.Y., stotis WHLD, banga 1270.
Žinias, sveikinimus, skelbimus įteikti "Dainos" dovanų-plokštelių krautuvėj, 111 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont. Tel. LE 4-1274.
Programų vedėjas J. R. ŠIMANAVIČIUS

AUKSINIAI 14 KARATŲ ŽIEDAI su vytimi — po $35.00; odiniai albumai — po $11.50; odinės piniginės — po $5.50. Gaunama — pas J. Beržinską, 61 Beresford Ave, Toronto 3, Ont. Užsakymus išpildau paštu tik gavęs pinigus.

JEI PLANUOJATE PIRKTI
rašomąją mašinėlę visom kalbom ar skaičiavimo mašinėles, įvairius transitorinius ar stereo radijo priimtuvus, televizijos aparatus ir t.t., tai pirma pareikalaukite katalogų iš:
J. L. GIEDRAITIS,
10 Barry Dr. E., Northport, N.Y., 11731, USA

City Driving School
OFICIALIAI PRIPAŽINTA
Ontario Safety League. Nemokami nurodymai jūsų namuose arba mūsų klasėje turintiems laikinius leidimus. Ir jau galima pradėti važiuoti pirmą pamoką su standartiniu automatiniu mašinom.
1076 BATHURST ST.
Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

Š. m. sausio 28, šeštadienį, 7.30 v.v. Prisikėlimo auditorijoje
"AUŠROS" ŽIEMOS PARENGIMAS –
KANADOS KREPŠINIO PIRMENYBIŲ VAKARAS
• Gros puikus D'Amico orkestras
• Loterijoje — 100 galionų gazolino ir kiti vertingi fantai
• Svečiai — iš Ročesterio, Montrealio, Londono, Hamiltono ir kitų vietovių
• Visus maloniai kviečia atsilankyti — P. P. S. K. "Aušra"

TRADICINIS UŽGAVĖNIŲ BALIUS
vasario 4 – šeštadienį
Prisikėlimo auditorijoje
• Smagus *D'Amico* orkestras
• Turtinga loterija
• Bufete įvairiausi gėrimai
• Skaniausi valgiai (koldūnai bei cepelinai)
Pradžia 7.30 v.v. Įėjimas tik $2.00 Studentams $1.00
MALONIAI KVIEČIAME VISUS ATSILANKYTI!
K.L.K. Moterų Dr-jos Prisikėlimo parapijos skyrius

Studentų žiemos stovykloje prie Montrealio du montrealiečiai tariasi, kaip nugalėti torontiečių futbolo komandą

Nuotr. J. Gerhardaitės

Pasiruošimai Vasario 16. Pr. savaitę apylinkės valdybos iniciatyva buvo susirinkusios moterų organizacijų atstovės, kurios, apyl. valdybos pavedimu, rūpinasi banketu Prisikėlimo par. salėje (ketvirtadienį, vasario 16 d. vakare). Apyl. valdyba kviečia visus tautiečius įsigyti pakvietimus į minėtą Vasario 16 banketą, kuriame dalyvaus daug kanadiečių svečių. Nepriklausomybės paskelbimo 49-sios sukakties minėjimas įvyks Central Tech mokyklos salėje. Meninę programą atliks jaunimas: šeštad. mokyklos choras ir tautinių šokių grupė. Apyl. valdyba prašo visas liet. organizacijas vasario 19 d. nedaryti jokių kitų parengimų; visus — jaunimą ir senimą kviečia susiburti į bendrą iškilmę.

"Dainos" grupės moterų susirinkimas — sausio 29, sekmadienį, 3.30 v. p. p. pas Eleonorą Ališauskienę, 534 Windermere Ave. Tel. RO 7-2354.

Stp. Kairys, KLB krašto valdybos vicepirmininkas ir kultūros komisijos pirm., pakviestas skaityti paskaitą Sudbury vasario 11 d. Vasario 16 minėjime.

Verslininkų ir namų savininkų susirinkimas — sausio 29 d. 4 v. p.p. Liet. Namuose. Programoje: 1. įdomus pranešimas iš lietuvių ekonominio gyvenimo Kanadoje; 2. namų savininkų problemos; 3. ištraukos iš gaminamo lietuviško filmo.

Verslininkų S-ga

Tradicinis mažlietuvių šiupinys rengiamas vasario 7, antradienį, 6.30 v.v., Prisikėlimo par. salėje. Rengia — Maž. Lietuvos Moterų Draugija. Ji kviečia į šiupinį visus tautiečius.

Akademikų Draugijos rengiama paskaita bus šį šeštadienį, sausio 28, 7.30 v.v., Prisikėlimo muzikos studijoje. Paskaitininkas — adv. Gerardas Balčiūnas. Tema: "Kas yra teisingumas"? Paskaitoje dalyvauti kviečiami visi Toronto lietuviai.

Massey Hall sausio 22 d. ukrainiečiai paminėjo 49-tąsias Ukrainos nepriklausomybės paskelbimo metines. Dalyvavo gausi minia Toronto ukrainiečių.

Rangovas Jonas Matulaitis, įsikūręs Los Angeles mieste, nusipirko gražius namus prie pat lietuvių bažnyčios. Abi Matulaičių dukros mokosi pr. mokykloj.

Toronto dienraštis apie lietuvius

"Toronto Daily Star" sausio 23 d. laidoje įdėjo ilgoką informaciją su ryškia antrašte: "Podgorny visit to Pope stirs anger" Informacija rašyta iš Romos korespondento G. Weller ir perimta iš "Chicago Daily News Service". Ten rašoma, kad lietuviai, italų žydai ir ukrainiečiai priešingi Podgorny vizitui pas popiežių. Labiausiai esą protestuoja lietuviai. Jų Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, kurio centrinė būstinė esanti Miunchene(?), pasiuntė griežtą protesto laišką Vatikano sekretoriui kard. Amleto Cicognani. Kitos organizacijos paragintos taip pat protestuoti. Protesto raštą pasiuntęs kunigas V. Mincevičius. Sovietinė valdžia neleidusi Lietuvos vyskupams atvykti į Vatikano santarybą, bet dabar Podgorny būsiąs lydimas lietuvio vyskupo Juozo Labuko-Matulaičio, kuris neseniai grįžęs iš Sibiro po 10 metų tremties. Lietuviai neoficialiai perspėję Vatikaną, kad tai sovietų "manevras".

Italijos žydų grupė, pasak "Star" dienraščio, reikalauja, kad Podgorny išpildytų Kosygino pažadą išleisti iš Sov. Sąjungos perskirtas žydų šeimas.

Labiausiai nepatenkinti, bet mažiausiai organizuoti esą ukrainiečiai. Jų stebėtojas Vatikane pareiškė, kad ukrainiečių nusistatymą išreiškęs arkiv. J. Bučko, kuris Vatikano santaryboje aštriai pasisakė prieš Vatikano laikyseną komunistų atžvilgiu. Ukrainiečiams esą dar ir tai skaudu, kad pats Podgorny yra ukrainietis.

Iš minėtos informacijos matyti, kad lietuvių laikysena Podgorny vizitos atžvilgiu yra išpūsta. VLIKas yra paraginęs rašyti Vatikano valstybės sekretoriui laiškus, išreiškiančius nusivylimą. VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas savo rašte popiežiui priminė sovietų vykdomą priespaudą Lietuvoje. Tai gera proga iškelti tuos dalykus pasaulio akivaizdoje. Sovietų Sąjungos informacijos šaltiniai neužsimena apie Podgorny vizitą Vatikane. **K.**

Naujasis Ontario liberalų vadas Robertas Niksonas (viduryje) tarp Kanados premjero L. B. Pearsono ir savo žmonos

Ontario prov. naujasis pilietybės min. R. Welch "Four Seasons Motor Hotel" patalpose buvo sukvietęs spaudos atstovus, kuriuos painformavo apie savo ministerijos pastangas organizuojant anglų kalbos kursus ateiviams. Tuo reikalu buvo sušaukta speciali anglų kalbos konferencija Toronte. Dalyvavo apie 1200 asmenų. Spaudos konferencijos pareigūnių tarpe buvo ir viena lietuvaitė — Elzbieta Kaveckaitė - Szalowski. Ji tarnauja Ontario pilietybės departamente su V. Judzentavičiūte. Lietuvoje ji studijavo anglų kalbą bei literatūrą ir kurį laiką dėstė.

Nedidelis orkestras įvairiems parengimams prieinama kaina. Skambinti:
A. ZAREMBA
Telefonas 767-7084.

PADĖKA

Mūsų mylimam Tėveliui **a. a. Jonui Kamenkai** mirus, nuoširdžiausią padėką reiškiame visiems, kurie velionį ligoje lankė, jam pagarbą išreiškė gėlėmis, už jo sielą užprašė šv. Mišias, lankė koplyčioje, palydėjo į amžino poilsio vietą, mums išreiškė užuojautą žodžiu ar raštu.

Mūsų gili padėka kun. klebonui P. Ažubaliui, mons. dr. J. Tadarauskui, karsto nešėjams Lietuvos savanoriams - kūrėjams.

Jūsų visų nuoširdumas stiprino mus didžiame skausme. Pasiliekame amžinai dėkingos.

Dukterys:
A. Skaistienė
G. Šimukonienė

ĮVAIRIUS DOVANŲ SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR KITUR GALITE LENGVIAUSIU BŪDU UŽSAKYTI PER "TAURO" ATSTOVĄ
St. Prakapą
tel. 767-9088,
18 Brookside Ave,
Toronto 9, Ont.

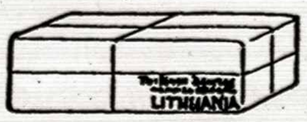

Didelis pasirinkimas iš pavyzdžių ir katalogų: medžiagų, batelių, maisto gaminių, akordeonų ir kt.
Lietuviškos plokštelės, odiniai liet. albumai ir kt.
Priimu užsakymus iš visur. Greitas ir sąžiningas patarnavimas.
Viskas apdrausta.

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero par. žinios

3426 Parthenais St. Montreal 24, Que.

— Lakeshore General ligoninėje po sunkios ligos mirė Aleksandras Vičas, 63 metų amžiaus; palaidotas iš Šv. Kazimiero bažnyčios Cote des Neiges kapinėse. Laidotuvėse dalyvavo daug velionies draugų ir pažįstamų. Liko liūdinti žmona ir sūnus Aleksandras, kuris yra profesorius Loyola kolegijoje.

— Jeigu Montrealio katalikų mokyklų mokytojų streikas užtruks dar visą savaitę, tai Rosemounto šeštadieninė mokykla turės pamokas Šv. Kazimiero parapijos salėje, kaip praėjusį šeštadienį.

— Prašome registruoti vaikučius pirmajai Komunijai ir Susutvirtinimo sakramentui klebonijoje pas kunigus.

— Kas turi atliekamų drabužių, bet dar tinkamų nešioti, prašomi paaukoti lietuviams Suvalkų trikampyje. Drabužius galite atvežti į parapijos salę, kur juos po 11 val. Mišių priims Jonas Dalmotas. Taip pat prašoma pridėti ir piniginę auką tų drabužių persiuntimui. Už 20 svarų paštas ima $5.50.

— Praėjusio sekmadienio rinkliava — $159.83. Bažnyčiai paaukojo St. Stankūnas $10.

— Šv. Kazimiero parapijai aukojo $100 — Juozas Benius, $50 — Leokadija Bernotienė; po $25 — S. Naginionis, J. Juškevičius, Jz. Čičinskas; $10 — G. Fylienė.

K. J. G.

"Litas" primena, kad iki vasario 10 d. yra pats geriausias laikas perkelti santaupas į "Litą" iš kitų bankų. Mat, šio mėnesio gale ir "Litas", ir kiti bankai apskaičiuoja palūkanas už praeitus tris mėnesius. Visos sumos, įdėtos "Lite" į depozitų sąskaitas iki vasario 10 d., bus užskaitytos pilnam metų ketvirčiui, t. y. palūkanos už jas bus skaičiuojamos nuo vasario 1 d. Taip pat iki šio mėnesio galo "Lito" nariai turėtų apsispręsti, kiek pinigų palikti šėrų sąskaitose iki metų galo, ir kiek jų perkelti apyvartai į depozitų sąskaitas. 1967 m. "Litas" moka už depozitus 4.5% ir numato mokėti už šėrus 5¼%.

Pasaulinės parodos bilietų kainos bus pakeltos sekančio mėnesio gale. Nepatartina laukti paskutinės dienos su jų pirkimu, nes prieš pat kainų pakėlimą paprastai būna sunku laiku gauti iš parodos vadovybės naujai užsakomus bilietus.

Parodos reporteris apskaičiavo, kad 5 asmenų šeimai vienos savaitės atsilankymas Montrealyje kainuos apie $750. Jeigu, nežiūrint tokių išlaidų, laukiama milijonų lankytojų iš kitur, tai kaip gi mes, montrealiečiai, galime tenkintis dieniniais ar savaitiniais bilietais? Atrodo, kad daugelis vis dar neįvertina nei parodos dydžio, nei jos reikšmės, ir bus priversti vasaros metu dvigubai išleisti už dieninius bilietus, užuot dabar nusipirkę sezoninius žymiai papiginta kaina. Visų rūšių parodos bilietai ir bonai gaunami "Lite" darbo valandomis. **Pr. R.**

Aušros Vartų par. žinios

1465 rue de Sève, Montreal 20, P.Q.

— Sausio 20 d. mūsų parapiją lankė vysk. Valerien Belanger, Montrealio vyskupijos pagalbininkas. AV parapiją jis lankė prieš 5 metus. Vyskupas apžiūrėjo pastatus, kalbėjosi su kunigais, komitetu ir seselėmis. Jo palydovas kan. J. Delorme patikrino parapijos administracijos stovį. Vyskupas prašė perduoti savo sveikinimus ir linkėjimus visiems AV parapijiečiams.

— Sveikiname p. p. Zubus 25 metų vedybinio gyvenimo proga. Linkime abiem Augščiausiojo palaimos.

— Šaulių susirinkimas įvyko posėdžių kambaryje prie salės po Sumos.

— Vyresniųjų moksleivių ateitininkų (13 metų ir vyresnių) susirinkimas įvyks šį sekmadienį, sausio 29 po 10 val. pamaldų seseliu vienuolyno apatinėje salėje. Dalyvauja visi.

— Jaunesniųjų ir jaunučių mergaičių ateitininkių susirinkimai įvyks taip pat šį sekmadienį po 10 val. pamaldų seselių vienuolyno viršutiniuose kambariuose.

— Jei Montrealio mokytojų streikas dar nesibaigs, tai lituanistinės mokyklos veiks kaip ir pereitą šeštadienį: šeštad. pradžios mokykla — seselių namuose; lituanistiniai kursai — AV par. prie salės esančiuose kambariuose; lituanistikos seminaras — po klebonija esančiam kambaryje.

— Montrealio katalikės moterys rengia susikaupimo dieną vasario 11, šeštadienį, 3 v.p.p. seselių namuose. Ves kun. V. Stankūnas. Užbaigimas sekmadienį: 11 val. Mišios, po to — agapė.

— Salėje yra iškabinta 1966 m. apyskaita. Prašome susipažinti. Visiems nuoširdžiai dėkojame už duosnumą praeitais metais. Parapija yra tiek tvirta finansiškai, kiek parapijiečiai prisideda savo aukomis.

— Užpraeito sekmadienio rinkliava — $231.00.

— Misijas mūsų parapijoje šiemet ves Tėv. Slapšys, misionierius iš Indijos, kovo mėnesio 13-19 dienomis.

Įdomi paskaita. Sausio 29 d., tuoj po 11 v. pamaldų, N. Pr. M. seselių namuose dr. V. Giriūnienė skaitys paskaitą tema "Hormonų įtaka moters grožiui". Ruošia K.L.K. Moterų Dr-ja. Po to — kava. Kviečiame visas montrealietes atsilankyti.

Valdyba

Apylinkės seimelio posėdis įvyko sausio 22 d. AV par. patalpose. Jame buvo aptarti įvairūs Montrealio lietuvių kolonijos reikalai: Lietuvių Diena, dalyvavimas pasaulinėje parodoje, Lietuvių Fondas ir kt. Plačiau apie tai žiūr. 1 psl.

Apie Montrealio lietuvių veiklą 1966 m. šiame "TŽ" nr. yra specialus rašinys.

Mokyt. Juškevičius, jau senokai dirbąs kanadiečių mokykloje, paskirtas Chomedy mokyklos vedėju.

A. NORKELIŪNAS
Commisioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS
6695 - 35-ta Ave., Rosemount (kampas St. Zotique)
Montreal, 36 Que. Tel. RAymond 7-3120

Nelaukite paskutinės dienos
EXPO 67
Visi, kurie iš Kanados arba JAV ruošiatės į EXPO 67, įsigykite įėjimo pasus ir bonų knygutes jau dab Nuolaida 25—55%. Visų rūšių pasus "Litas" mielai persiųs apdraustais laiškais arba C.O.D. Informacija siunčiama nemokamai. Rašykite: "Litas", 1465 De Seve St., Montreal 20, Que.

Pasų rūšis	Suaugusiems Dabar	Pilna kaina	Jaunimui Dabar	Pilna kaina	Vaikams Dabar	Pilna kaina
1 dienos	$ 2.00	$ 2.50	$ 2.00	$ 2.50	$ 1.00	$ 1.25
7 dienų	$ 7.50	$12.00	$ 6.75	$10.00	$ 3.75	$ 6.00
sezoniniai	$22.50	$35.00	$20.00	$30.00	11.25	$17.50

"LITAS" Adresas: 1465 De Seve Street Montreal 20, Que., tel. 766-5827

MOKA už:	IMA už:
Įndėlius 5%	Nekiln. turto paskolas 7%
Ein. s-tas 4%	Asmenines paskolas 7.6%
Nemokamas gyvybės draudimas iki $2.000 bendros santaupų sumos.	Investacines paskolas 8.4%
	Pigus paskolų draudimas iki $10.000.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., darbo dienomis — nuo 10 iki 3 v., išskiriant pirmadienius ir šeštadienius; vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545 dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 v. ir vakarais — pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 v